

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MALİYYƏ NAZİRLİYİ

Q Ə R A R

Nº Q-01

Bakı şəhəri

06 dekabr 2011-ci il

“İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi və bəzi normativ hüquqi aktların ləğv edilməsi haqqında

“İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 1.3-cü bəndinin, həmçinin 3.1.1-ci, 3.1.2-ci, 3.1.5–3.1.11-ci yarımbəndlərinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi

QƏRARA ALIR:

1. “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq, aşağıdakı normativ hüquqi aktlar təsdiq edilsin:

1.1. “Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları” (əlavə olunur);

1.2. “İcbari sığorta növlərinin aparılmasına icazə verilməsi üçün əlavə tələblər” (əlavə olunur);

1.3. “Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları” (əlavə olunur);

1.4. “Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları” (əlavə olunur);

1.5. “Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları” (əlavə olunur);

1.6. “Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları” (əlavə olunur);

1.7. “İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçısı olan sığortaçıların şərti öhdəliklər ehtiyatının formalaşdırılması Qaydası” (əlavə olunur);

1.8. “Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta tariflərinin müəyyənləşdirilməsi Qaydası” (əlavə olunur);

1.9. “Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləği (əlavə olunur);

1.10. “Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta haqqı məbləğlərinin hesablanması Qaydası” (əlavə olunur);

1.11. “Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsi iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilməsi Qaydası” (əlavə olunur);

1.12. *Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2011-ci il 8 dekabr tarixli Q-03 nömrəli qərarı ilə ləğv edilib;*

1.13. "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləğinin hesablanması Qaydası" (əlavə olunur);

2. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin aşağıdakı normativ hüquqi aktları ləğv edilsin:

2.1. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2003-cü il 09 sentyabr tarixli İ-136 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasında nəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası haqqında" Təlimat;

2.2. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2005-ci il 04 may tarixli İ-53 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasında sığorta agentlərinin fəaliyyət Qaydaları";

2.3. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2005-ci il 04 may tarixli İ-53 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Qeyri-həyat sığortası növləri üzrə sığorta ehtiyatlarının yaradılması və ayırmaların hesablanması Qaydaları";

2.4. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2008-ci il 14 noyabr tarixli İ-110 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları".

3. Maliyyə və sığorta bazarının tənzimlənməsi şöbəsinin müdirinə (Z.Allahverdiyev) və Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin rəisinə (N.Xəlilov) tapşırılsın ki, Hüquq şöbəsinin müdiri (X.Rəhmanov) ilə birlikdə bu Qərarın 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilməsini təmin etsinlər.

4. Bu qərarın icrasına nəzarət nazir müavini A. Bayramova həvalə edilsin.

Nazir

S.Şərifov

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MALİYYƏ NAZİRLİYİ

Q Ə R A R

№ Q-03

Bakı şəhəri

8 dekabr 2011-ci il

Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta hadisəsi hesab edilə bilən halın baş verməsi faktını təsdiqləyən arayışın forması”nın ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi və bəzi normativ hüquqi aktların ləğv edilməsi haqqında” 2011-ci il 06 dekabr tarixli Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta hadisəsi hesab edilə bilən halın baş verməsi faktını təsdiqləyən arayışın forması”na dəyişikliklər edilməsi zərurətini nəzərə alaraq

QƏRARA ALIR:

1. “Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta hadisəsi hesab edilə bilən halın baş verməsi faktını təsdiqləyən arayışın forması”nın təsdiq edilməsini nəzərdə tutan Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi ilə bağlı bəzi normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi və bəzi normativ hüquqi aktların ləğv edilməsi haqqında” 2011-ci il 06 dekabr tarixli Q-01 nömrəli Qərarının 1.12-ci bəndi ləğv edilsin.

2. Maliyyə və sığorta bazarının tənzimlənməsi şöbəsinin müdürinə (Z.Allahverdiyev) və Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin rəisinə (N. Xəlilov) tapşırılsın ki, “Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta hadisəsi hesab edilə bilən halın baş verməsi faktını təsdiqləyən arayışın forması”na zəruri olan dəyişikliklərin edilməsini və “Normativ hüquqi aktlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununun 46.1-ci maddəsinə uyğun qaydada aidiyyəti dövlət orqanları ilə razılaşdırılmasını təmin etsinlər.

3. Bu qərarın icrasına nəzarət nazir müavini A. Bayramova həvalə edilsin.

Nazirin birinci müavini

İ. Fəti-zadə

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması

Q A Y D A L A R I

Bakı 2011

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 81.8-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və sığorta ehtiyatlarını təmin edən aktivlərin diversifikasiya səviyyəsi, etibarlılığı, investisiyaya yönəldilməsi, rentabelliyi, likvidliyi, tərkibi və digər keyfiyyət meyarları nəzərə alınmaqla, belə ehtiyatların tərkibini, formalaşdırılmasını, həmçinin sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payının hesablanması məsələlərini tənzimləyir.¹

1.2. İcbari sığorta növləri üzrə sığorta ehtiyatları icbari sığorta qanunlarının tələbləri nəzərə alınmaqla bu qaydalara uyğun olaraq hesablanır.²

1.3. Bu Qaydalarda istifadə olunan «sığortaçı» anlayışı sığortaçılarla yanaşı, «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununun 1.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, təkrarsığortaçıları da əhatə edir.

1.4. Bu Qaydaların məqsədləri üçün aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

1.4.1. aktuar metodları - sığorta ehtiyatlarının hesablanması zamanı aktuari tərəfindən tətbiq edilən iqtisadi-riyazi hesablama metodları;

1.4.2. hesabat tarixi – sığortaçının müvafiq hesabatının tərtib edildiyi tarix;

1.4.3. hesabat dövrü - hesabat tarixindən əvvəlki 12 ay;

1.4.4. sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri – sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri;

1.4.5. baza sığorta haqqı – sığorta müqaviləsi üzrə hesablanmış sığorta haqqından həmin müqavilənin bağlanması üzrə göstərilən vasitəçilik xidməti üçün komissiyon mükafatı (hesablanmış sığorta haqqının 15%-dən çox olmamaqla) çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ;

1.4.6. baza təkrarsığorta haqqı – təkrarsığorta müqaviləsi üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqqından həmin müqavilə üzrə təkrarsığortalıya və (və ya) vasitəçilik xidməti üçün hesablanmış komissiyon mükafatı (qəbul edilən risklərlə bağlı təkrarsığorta müqavilələri üçün hesablanmış təkrarsığorta haqqının 15%-dən çox olmamaqla) çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ;

1.4.7. qazanılmamış sığorta haqqı - sığorta haqqının sığorta təminatının qüvvədə olma müddətinin hesablama tarixindən sonrakı dövrünə aid olan hissəsi;

1.4.8. qazanılmamış təkrarsığorta haqqı - təkrarsığorta haqqının təkrarsığorta müqaviləsi üzrə təkrarsığorta təminatının qüvvədə olma müddətinin hesablama tarixindən sonrakı dövrünə aid olan hissəsi;

1.4.9. qazanılmış məcmu sığorta haqları - hesabat dövrü ərzində bağlanmış sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə hesablanmış məcmu baza sığorta haqlarının və hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsinin cəmindən həmin dövrün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsini çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ;

1.4.10. minimum depozit təkrarsığorta haqqı – qeyri-mütənasib təkrarsığorta üzrə obliqator formada bağlanan təkrarsığorta müqavilələrində təkrarsığortalının gözlənilən sığorta portfelinə uyğun olaraq müəyyən edilən, müqavilə ilinin əvvəlində ödənilən ilkin təkrarsığorta haqqı;

1.4.11. tənzimlənməmiş tələb - sığorta və ya təkrarsığorta müqaviləsinə müvafiq olaraq sığorta ödənişinin həyata keçirilməsi üçün sığortaçıya bildirilmiş elə sığorta və ya təkrarsığorta tələbidir ki, onunla əlaqədar sığorta ödənişi verilməmişdir və ya tam məbləğdə verilməmişdir;

1.4.12. gətirilmiş gözlənilən dəyər - faiz dərəcəsi və hesabat tarixi ilə sığorta haqlarının və ya sığorta ödənişlərinin verilməsi tarixləri arasındakı müddət nəzərə alınmaqla hesablanan (diskontlaşdırılan) sığorta haqlarının və ya sığorta ödənişlərinin, yaxud da xərclərin gözlənilən (ehtimal olunan) dəyəri;

1.4.13. bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta və ya təkrarsığorta müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixinə qədər sığortaçıya bildirilmiş, lakin sığorta ödənişləri verilməmiş, yaxud tam verilməmiş sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının öhdəliyi;

1.4.14. uzunmüddətli öhdəliklər ehtiyatı (riyazi ehtiyatlar) - hesabat tarixinə qədər baş verməmiş, lakin sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin qüvvədə olma müddətində gələcəkdə baş verməsi mümkün ola bilən sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi;

1.4.15. baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixinə qədər sığortaçıya bildirilməmiş, sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi;

1.4.15–1. sabitləşdirici ehtiyat – hər hansı sığorta sinfi üzrə zərərlik dərəcəsi (təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla) 100 faizdən artıq olduğu halda yaradılan ehtiyat;

1.4.15–2. şərti öhdəliklər ehtiyatı – “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə uyğun olaraq kompensasiya ödənişlərinin verilməsi üçün kompensasiya ödənişləri ehtiyatı kifayət etmədikdə, sığortaçı tərəfindən əlavə haqlarının ödənilməsinə təmin etmək üçün yaradılan ehtiyat;³

1.4.16. həyatın qeyri-yığım sığortası – həyatın yığım sığortasına aid olmayan həyat sığortası sinifləri;

1.4.17. xalis sığorta ehtiyatları – sığorta ehtiyatlarından bu ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payı çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ.

2. Sığorta ehtiyatlarının tərkibi

2.1. Sığortaçı aşağıdakı tərkibdə sığorta ehtiyatları formalaşdırmalıdır:

2.1.1 qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı (bundan sonra QSHE adlandırılacaq) - sığortaçı tərəfindən qeyri-həyat sığortası sahəsindəki, hesabat tarixinə qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə formalaşdırılır;

2.1.2. uzunmüddətli öhdəliklər ehtiyatı (riyazi ehtiyatlar) (bundan sonra RE adlandırılacaq) – sığortaçı tərəfindən həyat sığortası sahəsindəki, hesabat tarixinə qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə yaradılır;

2.1.3. zərərlər ehtiyatı:

- baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı (bundan sonra BVBZE adlandırılacaq);
- bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı (bundan sonra BTZE adlandırılacaq).

2.1.3-1. sabitləşdirici ehtiyat;

2.1.3-2. şərti öhdəliklər ehtiyatı;⁴

2.1.4. sığorta nəzarəti orqanının qeyri-həyat sığortası üzrə formalaşdırılmasını tələb etdiyi əlavə ehtiyatlar.

2.2. Sığorta ehtiyatlarının bu Qaydalara əsasən hesablanmış məbləği onun minimum məbləğidir. Sığortaçı sığorta ehtiyatlarını bu Qaydalara əsasən hesablanmış minimum məbləğdən artıq məbləğdə formalaşdırı bilər.

2.3. Sığorta ehtiyatlarının bu Qaydalara əsasən hesablanmış minimum məbləğindən artıq məbləği və əlavə ehtiyatlar üzrə təkrarsığortaçıların payı sıfıra bərabər qəbul edilir.

3. Sığorta ehtiyatlarının hesablanmasına aid ümumi tələblər

3.1. Qüvvədə olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə qəbul edilmiş öhdəliklərin icrasını təmin etmək üçün sığortaçı bu Qaydalara əsasən hesablanmış məbləğdən az olmayan məbləğdə formalaşdırılmış sığorta ehtiyatlarına malik olmalıdır.

3.2. Sığorta ehtiyatları sığortaçı tərəfindən sığortanın hər bir sinfi üzrə ayrılıqda formalaşdırılır.

3.3. Sığorta ehtiyatlarının hesablanması sığortaçı tərəfindən bağlanmış bütün sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə qəbul edilən öhdəliklər nəzərə alınmaqla risklərin sonrakı təkrarsığortasından asılı olmayaraq aparılır.

3.4. Sığorta ehtiyatlarının hesablanması zamanı onun hər bir növü (bu Qaydaların 2.1-ci bəndində göstərilən tərkib hissəsi) nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 6-cı bölməsinə müvafiq olaraq sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı müəyyən edilir.

3.5. Əgər ~~iebari~~ sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi və ya qanunla sığorta təminatının müddəti dəqiq təyin olunmamışdırsa, onda sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün sığorta və ya təkrarsığorta müqaviləsinin qüvvədə olma müddəti qəbul edilir.⁵

3.6. Müəyyən sığorta sinfinə münasibətdə sığorta ehtiyatlarının növü üzrə sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı sığorta ehtiyatlarından böyük olarsa, sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı sığorta ehtiyatlarına bərabər götürülür.⁶

3.7. Sığortaçı sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün zəruri olan məlumatları əks etdirən sənədləri (sığorta və təkrarsığorta müqavilələri, sığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi və ya sığorta hadisələrinin baş verməsi haqqında daxil olmuş ərizələr, bildirilmiş zərərin ehtimal olunan ilkin məbləğini əks etdirən sənəd, hesablanmış komissiyon muzdlar, sığorta haqlarının ödənilməsi, hesablanmış sığorta ödənişləri, sığorta ödənişlərinin verilməsi və qaytarılan sığorta haqları barədə mühasibat sənədləri) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə öhdəliklərin tam yerinə yetirildiyi tarixdən ən azı 5 il müddətində saxlamalıdır.

3.8. Sığortaçı həyat və qeyri-həyat sığortaları üzrə sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün zəruri olan məlumatların ayrılıqda aşağıdakı jurnallarda qeydiyyatını (kağız və elektron daşıyıcılarında) aparmalıdır:

3.8.1. Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu jurnalı;

3.8.2. Zərərlərin uçotu jurnalı.

3.9. Sığorta ehtiyatlarının hesablanması ilə əlaqədar «Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu» və «Zərərlərin uçotu» jurnallarının formaları bu Qaydaların müvafiq olaraq 1 və 2 №-li Əlavələrində göstərilmişdir. Sığortaçı (təkrarsığortaçı) həmin jurnallarda (axıncı sütundan sonra) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri və zərərlərlə bağlı digər məlumatları da göstərə bilər.

3.10. Sığorta nəzarəti orqanı sığorta ehtiyatlarının hesablanmasının düzgünlüyünü yoxlamaq üçün bu Qaydaların 3.8-ci bəndində göstərilən jurnalları sığortaçıdan (təkrarsığortaçıdan) tələb etmək hüququna malikdir.

4. Qeyri-həyat sığortası sahəsi üzrə sığorta ehtiyatları

4.1. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı

4.1.1. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı iki hissədən ibarətdir:

4.1.1.1. qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi (bundan sonra QSHEB adlandırılacaq);

4.1.1.2. qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi (bundan sonra QSHEƏ adlandırılacaq).

4.1.2. Qazanılmamış sığorta haqqı hər bir sığorta müqaviləsi üzrə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$QSH = BSH \times (T_1 - T_2) / T_1,$$

burada:

QSH - sığorta müqaviləsi üzrə qazanılmamış sığorta haqqıdır;

BSH - sığorta müqaviləsi üzrə baza sığorta haqqıdır;

T_1 - sığorta təminatının müddətinin günlərlə sayıdır;

T_2 - sığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər onun qüvvədə olduğu günlərin sayıdır.

4.1.3. Baxılan sığorta sinfinə aid olan bütün sığorta müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış qazanılmamış sığorta haqlarının cəmi sığortaçının həmin sinif üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsini təşkil edir.

4.1.4. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.2.3-cü bəndinə müvafiq olaraq hesablanır.

4.2. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

4.2.1. BTZE sığortaçıya bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş hər bir tələb üzrə hesablanır. Bildirilmiş tələb sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada sığortaçıya bildirildiyi andan zərər məbləği göstərilməklə sığortaçının zərərlərin uçotu jurnalında qeyd olunur. ⁷

4.2.2. BTZE aşağıdakı kimi hesablanır:

$$BTZE = SÖ + QSH + ZTX,$$

burada:

SÖ - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə bildirilmiş tələblərlə bağlı verilməli olan sığorta ödənişləridir;

QSH - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarıdır;

ZTX - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə bildirilmiş tələblərlə bağlı zərərlərin tənzimlənməsi, o cümlədən sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi, həmçinin sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesablanması zamanı sığortaçının çəkməli olduğu xərclərdir (zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri).

ZTX sığorta müqavilələri üzrə bildirilmiş tələblərlə bağlı verilməli olan sığorta ödənişlərinin və sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi

(şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının 3 faizi məbləğində qəbul edilir.

4.2.3. Əgər verilməli olan sığorta ödənişinin məbləği müəyyən edilməmişdirsə, onda BTZE-nin hesablanması üçün sığorta ödənişinin sığorta hadisəsi barədə sığortaçı tərəfindən ilkin olaraq alınmış məlumatlar əsasında qiymətləndirilmiş mümkün ola bilən maksimum qiyməti istifadə edilir (sığorta məbləğindən böyük olmamaqla).

4.2.4. BTZE-nin məbləği sığorta haqlarının ödənilməsi üzrə sığortalının (təkrarsığortalının) hesabat tarixinə sığortaçıya olan borcları qədər azaldıla bilər.

4.2.5. Sığortaçı BTZE-ni, hansının birinci baş verməsindən asılı olaraq, sığorta ödənişinin verildiyi və ya sığorta ödənişinin verilməsindən imtina edilməsi barədə sığortaçının qərar qəbul etdiyi anadək, yaxud sığorta ödənişinin alınmasından sığortalının yazılı şəkildə imtina etməsi anınadək formalaşdırır.

4.3. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

4.3.1. BVBZE-nin hesablanması hər bir sığorta sinfi üzrə ayrılıqda aparılır.

4.3.2. Baxılan sığorta sinfi üzrə BVBZE aşağıdakı üç məbləğdən böyük olanıdır:

4.3.2.1. verilmiş sığorta ödənişlərinə əsasən hesabat tarixinə üçbucaq metodu ilə hesablanmış BVBZE;

4.3.2.2. hesabat tarixinə hesablanmış BTZE-nin 25 faizi;

4.3.2.3 hesabat tarixindən əvvəlki 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 faizi.⁸

4.3.3. Üçbucaq metodundan istifadə edərkən hesablamada istifadə olunan sığorta ödənişlərinin aid olduğu dövr kimi «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununun 14.3.1.1-14.3.2.7-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sığorta sinifləri üçün hesabat tarixindən əvvəlki 12 rüb, 14.3.3.1-14.3.5.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sığorta sinifləri üçün isə 20 rüb qəbul edilir. Rübün sayı N ilə işarə olunur. Hesabat tarixi isə N-ci rübün sonu ilə üst-üstə düşür.

Hesablama üçün istifadə olunan ilkin məlumatlar aşağıdakılardır:

4.3.3.1. baxılan sığorta - sinfinin bütün müqavilələri üzrə i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri ilə əlaqədar ilk j rüb ərzində verilmiş sığorta ödənişlərinin (subroqasiya hüququndan istifadə etməklə alınan məbləğlər çıxılmaqla) cəmi (bu göstərici $x(i, j)$ ilə işarə edilir);

4.3.3.2. baxılan sığorta sinfinin bütün müqavilələri üzrə i-ci rübdə qazanılmış məcmu sığorta haqları (bu göstərici $QMSH(i)$ ilə işarə edilir);

4.3.3.3. baxılan sığorta sinfinin bütün müqavilələri üzrə i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş zərərlərin məbləği (bu göstərici $BTZ(i)$ ilə işarə edilir).

4.3.4. BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanması aşağıdakı mərhələlərdən ibarətdir:

4.3.4.1. Bütün rüblər ($i=1,2,...,N$) ərzində baş vermiş sığorta hadisələri ilə əlaqədar j-ci rübün sonunadək ödənilmiş zərərlərin ümumi məbləğinin hesablanması. Bu göstərici $y(j)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$y(j) = x(1,j) + x(2,j) + \dots + x(N-j+1,j) = \sum_{k=1}^{N-j+1} x(k,j), j=1,2,...,N.$$

4.3.4.2. Zərərlərin inkişafı əmsallarının hesablanması. Bu əmsallar $C(j, j+1)$ ilə işarə edilir və sonunda zərərlərin ödənilməsinin baş verdiyi j -ci rübədən $(j+1)$ -ci rübə keçdikdə ümumi sığorta ödənişinin dəyişməsinə göstərir. Qeyd olunan əmsallar aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$C(j, j+1) = y(j+1)/(y(j) - x(N-j+1, j)), \text{ əgər } y(j) - x(N-j+1, j) \neq 0 \text{ və } j=1, 2, \dots, N-1.$$

$$C(j, j+1) = C(j+1, j+2), \text{ əgər } y(j) - x(N-j+1, j) = 0 \text{ və } j=1, 2, \dots, N-1.$$

$$C(N, N+1) = 1.$$

Əgər müəyyən sığorta sinfi üzrə zərərlərin inkişafı əmsalları hesablanarkən sıfıra bölmə halı yaranarsa, onda sığortaçı hesablamaların davam etdirilməsi məqsədi ilə sığorta bazarı üzrə hər bir sığorta sinfinə dair hər ilin mart ayının 31-dək sığorta nəzarəti orqanının informasiya sistemində üçbucaq metodu ilə BVBZE-nin və bu ehtiyatda təkrarsığortaçıların payının hesablanması üzrə ayrı-ayrılıqda yerləşdirdiyi zərərlərin inkişafı əmsallarından və ödənilmiş zərərlər əmsalının orta qiymətindən istifadə edir.⁹

4.3.4.3. Zərərlərin inkişafı amillərinin qiymətlərinin hesablanması. Bu göstərici $H(j)$ ilə işarə edilir və j -ci rübədən N -ci rübə (hesabat və ya zərərlərin ödənilməsi rübünə) keçdikdə ümumi sığorta ödənişinin məbləğinin məcmu dəyişmə tempini göstərir. Onun qiymətləri aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$H(j) = C(j, j+1) \times C(j+1, j+2) \times \dots \times C(N, N+1) = \prod_{k=j}^N C(k, k+1), j=1, 2, \dots, N.$$

4.3.4.4. Gecikmə amillərinin hesablanması. Bu göstərici $L(j)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$L(j) = 1/H(j), j=1, 2, \dots, N.$$

4.3.4.5. Ödənilmiş zərərlər əmsalının (i -ci rübə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə hesablama zərərliliyinin) hesablanması. Bu göstərici $U(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$U(i) = x(i, N-i+1) \times H(N-i+1)/QMSH(i), i=1, 2, \dots, N.$$

4.3.4.6. Ödənilmiş zərərlər əmsalının orta qiymətinin hesablanması. Bu göstərici U ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$U = (U(k_1) + U(k_2) + \dots + U(k_m)) / m = \frac{\sum_{i=1}^m U(k_i)}{m}$$

burada:

m – bu Qaydalara 3 №-li Əlavənin Forma № 8-8, 8-12 və 4 №-li Əlavənin Forma № 9-11 və 9-15-də əks olunmuş qazanılmış məcmu sığorta (təkrarsığorta) haqları sütununda sıfır olmayan sətirlərin sayıdır;

k_i ($i=1, 2, \dots, m$) – bu Qaydalara 3 №-li Əlavənin Forma № 8-8, 8-12 və 4 №-li Əlavənin Forma № 9-11 və 9-15-də əks olunmuş qazanılmış məcmu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının sütununda sıfır olmayan sətirlərin sıra nömrələridir;

$U(k_i)$ – k_i nömrəli sətir üzrə ödənilmiş zərər əmsalıdır.

Müəyyən sığorta sinfinə aid olan sığorta müqavilələri üzrə zərərlərin inkişafı əmsalları hesablanarkən sıfıra bölmə halı yaranmazsa və BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanması zamanı bir və ya bir neçə sətir tamamilə sıfırlardan ibarət ola bilər. Belə halda, müvafiq sığorta sinfi üzrə ödənilmiş zərərlər əmsalının orta qiyməti vahiddən kiçik olarsa, hesablama məqsədi ilə həmin əmsalın qiyməti vahidə bərabər qəbul edilir.¹⁰

4.3.4.7. i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə bütün (ödənilmiş və ödənilməmiş) zərərlərin N-ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $V(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$V(i) = U \times QMSH(i), i=1,2,...,N.$$

4.3.4.8. i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə bütün ödənilməmiş zərərlərin N-ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $R(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$R(i) = (1-L(N-i+1)) \times V(i), i=1,2,...,N.$$

4.3.4.9. i-ci rübdə baş vermiş sığorta hadisələri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin N-ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $BVBZ(i)$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BVBZ(i) = \max\{R(i) - BTZ(i), 0\}, i=1,2,...,N.$$

4.3.4.10. Sığorta hadisələrinin baş verdiyi bütün rüblər üzrə baxılan sığorta sinfinin bütün müqavilələri üçün baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin N-ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici $BVBZ$ ilə işarə edilir və aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BVBZ = BVBZ(1) + BVBZ(2) + \dots + BVBZ(N) = \sum_{i=1}^N BVBZ(i).$$

4.3.4.11. Zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri də nəzərə alınmaqla, sığorta hadisələrinin baş verdiyi bütün rüblər üzrə baxılan sığorta sinfinin bütün sığorta müqavilələri üçün baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının N-ci rübün sonuna gözlənilən (proqnozlaşdırılan) qiymətinin hesablanması. Bu göstərici aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BVBZE = 1,03 \times BVBZ.$$

4.3.4.12. Bütün sığorta portfeli üzrə BVBZE-nin hesablanması. Bu məbləğ hər bir sığorta sinfi üzrə hesablanmış baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatını toplamaqla müəyyən edilir.

4-1. Sabitləşdirici ehtiyat¹¹

4-1.1. Sığorta sinfi üzrə sabitləşdirici ehtiyatın məbləği hesabat tarixinə həmin sinif üzrə hesablanmış zərərlik dərəcəsinin (təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla) 100 faizdən artıq olan hissəsi ilə bu sinif üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının hasilinə bərabərdir.

4-1.2. Sabitləşdirici ehtiyatda təkrarsığortaçıların payı sifra bərabər qəbul edilir.

4-2. Şərti öhdəliklər ehtiyatı¹²

4-2.1. Şərti öhdəliklər ehtiyatı "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan icbari sığorta növlərinə aid sığorta sinifləri üzrə yaradılır.

4-2.2. Şərti öhdəliklər ehtiyatının məbləği Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2011-ci il 06 dekabr tarixli Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçısı olan sığortaçıların şərti öhdəliklər ehtiyatının formalaşdırılması Qaydası"na əsasən müəyyən edilir.

4-2.3. Şərti öhdəliklər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı sifra bərabər qəbul edilir.

5. Həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatları

5.1. Həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının hesablanması göstərilən sığorta siniflərinə aid olan hər bir sığorta müqaviləsi üzrə ayrılıqda aparılır:

5.1.1. həyatın qeyri-yığım sığortası («Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.2.1-ci, 14.2.4-cü və 14.2.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş sığorta sinifləri);

5.1.2. həyatın yaşam sığortası;

5.1.3. annuitet sığortası, o cümlədən:

5.1.3.1. sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən sonra gələn annuitet sığortası;

5.1.3.2. sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən əvvəl gələn annuitet sığortası.

5.3. Riyazi ehtiyatlar

5.3.1. Riyazi ehtiyatlar iki hissədən ibarətdir:

5.3.1.1. riyazi ehtiyatların baza hissəsi (bundan sonra – REB adlandırılacaq);

5.3.1.2. riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (bundan sonra – REƏ adlandırılacaq).

5.3.2. REB-in hesablanması zamanı sığortaçı həmin ehtiyatların təmin edilməsi üçün qəbul edilən aktivlərin investisiya portfeli üzrə gəlirliliyin proqnozlaşdırılan səviyyəsinə bərabər olan və aşağıdakı hədləri aşmayan illik faiz dərəcəsindən istifadə etməlidir:

5.3.2.1. əgər sığortanın valyutası xarici valyutadırsa, 5 %;

5.3.2.2. əgər sığortanın valyutası milli valyutadırsa, 8 %.

5.3.3. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

5.3.3.1. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası siniflərinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REB = SÖ_{g, g, d} + ZTX_{g, g, d} + İAX_{g, g, d} - SH_{g, g, d},$$

burada:

$SÖ_{g, g, d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$ZTX_{g, g, d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi, o cümlədən sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı sığortaçının bilavasitə xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$İAX_{g, g, d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortaçının işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$SH_{g, g, d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabat (hesablama) tarixindən sonra sığortaçının almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

5.3.3.2. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası siniflərinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissələrinin cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini təşkil edir.

5.3.4. Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

5.3.4.1. Annuitet sığortası sinfinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmadıqda riyazi ehtiyatların baza hissəsi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REB = SÖ_{g, g, d} + İAX_{g, g, d} - SH_{g, g, d} ,$$

burada:

$SÖ_{g, g, d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$İAX_{g, g, d}$ – sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortaçının (təkrarsığortaçının) işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$SH_{g, g, d}$ – annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığortaçının (təkrarsığortaçının) hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən əvvəl gəldikdə $SH_{g, g, d}$ sıfıra bərabər olur.

5.3.4.2. Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artdıqda riyazi ehtiyatların baza hissəsi aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

5.3.4.2.1. sığorta ödənişləri dövründə bu Qaydaların 5.3.4.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qaydada. Sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyərinin hesablanması sığorta ödənişlərindəki artım nəzərə alınmaqla aparılır.

5.3.4.2.2. yığım dövründə aşağıdakı məbləğlərin böyük olanı :

5.3.4.2.2.1. sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri ilə bu Qaydaların 5.3.4.1-ci bəndinə müvafiq olaraq hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissələrinin cəmi (sığorta ödənişlərinin məbləğini artırmadan). Sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri annuitet sığortası müqaviləsi üzrə hesablanan və bölüşdürülən əlavə gəlirlərin məbləğinə bərabərdir;

5.3.4.2.2. Riyazi ehtiyatların baza hissəsinin bu Qaydaların 5.3.4.1-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilmiş məbləği (sığorta müqaviləsi üzrə sığorta ödənişləri məbləğlərinin sığortaçının əlavə gəlirləri hesabına artırılması nəzərə alınmaqla).

5.3.4.3. Annuitet sığortası sinifinə aid olan sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissələrinin cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini təşkil edir.

5.4. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

5.4.1. Annuitet sığortası istisna olmaqla, digər həyat sığortası sinifləri üzrə BTZE sığortaçıya bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş hər bir tələb üzrə hesablanır.

5.4.2. BTZE aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$BTZE = S\ddot{O}_{g,d} + QM_{g,d} + X_{g,d},$$

burada:

$S\ddot{O}_{g,d}$ - tənzimlənməmiş tələblər üzrə sığorta ödənişlərinin gözlənilən dəyəridir;

$QM_{g,d}$ - sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləğlərin və ya qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gözlənilən dəyəridir;

$X_{g,d}$ – sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi, sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi, həmçinin sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləğlərin və ya qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesablanması üzrə sığortaçının xərclərinin gözlənilən dəyəridir.

Sığortaçının xərclərinin gözlənilən dəyəri bildirilmiş tələblərlə bağlı verilməli olan sığorta ödənişlərinin və sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləğlərin və ya qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının 3 faizi məbləğində qəbul edilir.

5.4.3. BTZE-nin məbləği sığortalının (təkrarsığortalının) sığorta (təkrarsığorta) haqlarının ödənilməsi üzrə hesabat tarixinə sığortaçıya (təkrarsığortaçıya) olan borcları qədər azaldıla bilər.

5.4.4. Sığortaçı BTZE-ni, hansının birinci baş verməsindən asılı olaraq, sığorta ödənişinin verildiyi və ya sığorta ödənişinin verilməsindən imtina barədə sığortaçının qərar qəbul etdiyi anadək, yaxud sığorta ödənişinin alınmasından sığortalının yazılı şəkildə imtina etməsi anıadək formalaşdırır.

5.4.5. Annuitet sığortası üzrə BTZE sifirə bərabərdir.

5.5. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

5.5.1. Həyatın qeyri-yığım sığortası sinfi üzrə BVBZE bu Qaydaların 4.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq hesablanır.

5.5.2. Həyatın yaşam sığortası və annuitet sığortası üzrə BVBZE sifirə bərabərdir.

6. Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı

6.1. Sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payı təkrarsığortanın mütənasib və ya qeyri-mütənasib olmasından asılı olaraq müəyyən edilir.

6.2. Qeyri-həyat sığortası sahəsində mütənasib təkrarsığorta

6.2.1. Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı təkrarsığortaya verilmiş risklərlə bağlı hər bir təkrarsığorta müqaviləsi üzrə aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$QTSH = BTSH \times (T_1 - T_2)/T_1,$$

burada:

QTSH – qazanılmamış təkrarsığorta haqqıdır;

BTSH - təkrarsığorta müqaviləsi üzrə baza təkrarsığorta haqqıdır;

T_1 - təkrarsığorta təminatının müddətinin günlərlə sayıdır;

T_2 - təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər onun qüvvədə olduğu günlərin sayıdır.

6.2.2. Baxılan sığorta sinfinə aid olan, təkrarsığortaya verilmiş risklərlə bağlı bütün təkrarsığorta müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış qazanılmamış təkrarsığorta haqlarının cəmi həmin sinif üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını təşkil edir.

6.2.3. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi təkrarsığortaçıların reytinglərinə əsasən müəyyən edilən qruplarından asılı olaraq qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində onların paylarına aşağıdakı cədvəldə göstərilən müvafiq əmsalların tətbiq edilməsindən sonra alınan məbləğlərin cəminə bərabərdir:

Sıra sayı	Reyting agentliklərinin adları	Təkrarsığortaçıların maliyyə etibarlılığı reytingləri	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların paylarına tətbiq olunan əmsallar
1.	I qrup təkrarsığortaçıları		
1.1	Standard and Poor's Corporation	«A-» və ya yuxarı	0 %
1.2.	Moody's Investor Services	«A3» və ya yuxarı	
1.3.	Fitch, Inc	«A-» və ya yuxarı	
1.4.	A.M.Best company, Inc	«A-» və ya yuxarı	
1.5.	Yerli sığortaçıları	istənilən	
2.	II qrup təkrarsığortaçıları		
2.1.	Standard and Poor's Corporation	«BBB+»-dan «BB-»-dək	15 %
2.2.	Moody's Investor Services	«Baa1»-dən «Ba3»-dək	
2.3.	Fitch, Inc	«BBB+»-dan «BB-»-dək	
2.4.	A.M.Best company,	«B++»-dan «C-»-dək	

	Inc		
3.	III qrup təkrarsığortaçılar		
3.1.	Standard and Poor's Corporation	«B+»-dan «CCC-»-dək	25 %
3.2.	Moody's Investor Services	«B1»-dən «Caa3»-dək	
3.3.	Fitch, Inc	«B+»-dan «CCC-»-dək	
3.4.	A.M.Best company, Inc	«D»-dən «F»-dək	
4.	IV qrup təkrarsığortaçılar		
4.1.	I, II və III qruplara daxil olmayan təkrarsığortaçılar		50%

6.2.4. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər qəbul edilir.

6.2.5. BTZE-də təkrarsığortaçıların payı təkrarsığortaya verilmiş hər bir sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə bildirilmiş tələbə əsasən hesablanır və bildirilmiş zərərli sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə məsuliyyətin təkrarsığortaya verilmiş hissəsinin hasilinə bərabərdir.

Bildirilmiş zərərin aid olduğu sığorta müqaviləsinin şərtləri təkrarsığorta müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olmadıqda BTZE-də təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər olur.

6.2.6. BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı baxılan sığorta sinfi üzrə təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 4.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq hər bir sığorta sinfi üzrə ayrılıqda müəyyən edilir.

6.3. Qeyri-həyat sığortası sahəsində qeyri-mütənasib təkrarsığorta

6.3.1. Qeyri-mütənasib növlü və obliqator formalı təkrarsığorta müqaviləsi üzrə QSHEB-də təkrarsığortaçıların payı minimum depozit təkrarsığorta haqqı nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 6.2.1-ci və 6.2.2-ci bəndlərinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

Qeyri-mütənasib növlü və fakultativ formalı təkrarsığorta müqaviləsi üzrə QSHEB-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.1-ci və 6.2.2-ci bəndlərinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.2. BTZE-də təkrarsığortaçıların payı təkrarsığortaya verilmiş hər bir sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə bildirilmiş tələbə əsasən hesablanır və sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə bildirilmiş zərərlə bu zərərdə sığortaçının payının fərqinə bərabərdir.

Bildirilmiş zərərin aid olduğu sığorta müqaviləsinin şərtləri təkrarsığorta müqaviləsinin şərtlərinə uyğun olmadıqda BTZE-də təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər olur.

6.3.3. BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı baxılan sığorta sinfi üzrə təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı nəzərə alınmaqla bu Qaydaların 4.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq hər bir sığorta sinfi üzrə ayrılıqda müəyyən edilir.

6.4. Həyat sığortası sahəsində mütənasib təkrarsığorta

6.4.1. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatları

6.4.1.1. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçıların payının hesablanması aşağıdakı qaydada aparılır:

6.4.1.1.1. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.1.1.2. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi təkrarsığortaçıların reytinglərinə əsasən bu Qaydalarda müəyyən edilən qruplarından asılı olaraq riyazi ehtiyatların baza hissəsində onların paylarına bu Qaydaların 6.2.3-cü bəndində göstərilən cədvəldəki müvafiq əmsalların tətbiq edilməsindən sonra alınan məbləğlərin cəminə bərabərdir.

6.4.1.1.3. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sıfıra bərabər qəbul edilir.

6.4.1.1.4. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.5-ci bəndinə müvafiq müəyyən edilir.

6.4.1.1.5. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.6-cı bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.2. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatları

6.4.2.1. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REBTP = TSÖ_{g, g, d} + TZTX_{g, g, d} + TİAX_{g, g, d} - TSH_{g, g, d} ,$$

burada:

$TSÖ_{g, g, d}$ – təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TZTX_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi, o cümlədən sığorta ödənişlərinin məbləğlərinin müəyyən edilməsi ilə bağlı təkrarsığortaçıların bilavasitə xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TİAX_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TSH_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra təkrarsığortaçıların almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

6.4.2.2. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların paylarının cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını təşkil edir.

6.4.2.3. Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.2.4. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifra bərabər qəbul edilir.

6.4.2.5. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.5-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.3. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə sığorta ehtiyatları

6.4.3.1. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$REBTP = TSÖ_{g, g, d} + TiAX_{g, g, d} - TSH_{g, g, d},$$

burada:

$TSÖ_{g, g, d}$ – təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TiAX_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəridir;

$TSH_{g, g, d}$ - təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra təkrarsığortaçıların almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəridir.

6.4.3.2. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsinin başlanğıc tarixi hesabat tarixindən əvvəl gəldikdə $TSH_{g, g, d}$ sifra bərabər olur.

6.4.3.3. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə müntəzəm sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının məbləği artdıqda riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

6.4.3.3.1. sığorta ödənişləri dövründə bu Qaydaların 6.4.3.1-ci bəndinə müvafiq olaraq. Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyərinin hesablanması sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının həyata keçirilmiş artımı nəzərə alınmaqla aparılır.

6.4.3.3.2. yığım dövründə aşağıdakı məbləğlərdən böyük olanı:

6.4.3.3.2.1. sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri ilə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payının bu Qaydaların 6.4.3.1-ci bəndinə müvafiq olaraq hesablanmış məbləğinin cəmi (sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının məbləğini artırmadan). Sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası müqaviləsi üzrə hesablanan və bölüşdürülən əlavə gəlirlərdə təkrarsığortaçıların payının məbləğinə bərabərdir;

6.4.3.3.2.2. riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payının bu Qaydaların 6.4.3.1-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilmiş məbləği (təkrarsığortaya verilmiş annuitet

sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının sığortaçının əlavə gəlirlərində təkrarsığortaçıların payı hesabına artırılması nəzərə alınmaqla).

6.4.3.4. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə ayrı-ayrılıqda hesablanmış riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların paylarının cəmi həmin sinif üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını təşkil edir.

6.4.3.5. Təkrarsığortaya verilmiş annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.4.3.6. Annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər qəbul edilir.

6.5. Həyat sığortası sahəsində qeyri-mütənasib təkrarsığorta

6.5.1. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.2.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.5.2. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.5.3. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər qəbul edilir.

6.5.4. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.5. Həyatın qeyri-yığım sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.3.3-cü bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.6. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.4.2-6.4.3-cü bəndlərinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.7. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsinin məbləğini aşmamalıdır.

6.3.8. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi bu Qaydaların 6.4.1.1.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6.3.9. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) və annuitet sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsində təkrarsığortaçıların payı sifıra bərabər qəbul edilir.

6.3.10. Həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqavilələri üzrə BTZE-də təkrarsığortaçıların payı bu Qaydaların 6.3.2-ci bəndinə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

6-1. Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə zərərlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi¹³

6-1.1. Zərərlik dərəcəsinin müəyyən edilməsi məqsədləri üçün istifadə olunan anlayışlar:

6-1.1.1. sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri - hesabat dövrü ərzində bağlanmış sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri;

6-1.1.2. xərclər – sığorta haqlarından hesablanmış məcburi ayırmalar və işlərin aparılması xərcləri;

6-1.1.3.məcmu zərərlər – sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərinin, tənzimləmə xərclərinin, həmçinin sığorta hadisələri ili üzrə hesabat dövrünün sonuna zərərlər ehtiyatının cəmi;

6-1.1.4. tənzimləmə xərcləri – sığorta ödənişlərinin məbləğinə daxil olmayan, lakin sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə əlaqədar olan təşkilati, texniki, hüquqi və qiymətləndirmə xidmətlərinin əldə edilməsi üzrə sığortaçının əlavə xərclərinin cəmi;

6-1.1.5. sığorta hadisələri ili üzrə xalis sığorta ödənişləri – sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərindən təkrarsığortaçıların bu ödənişlərdəki payı çıxıldıqdan sonra qalan məbləğ;

6-1.1.6. zərərlər ehtiyatında dəyişmələr – zərərlər ehtiyatının hesabat dövrünün sonuna olan məbləği ilə həmin dövrün əvvəlinə olan məbləğinin fərqi;

6-1.1.7. zərərlər ehtiyatında dəyişmələrin xalis məbləği – zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla zərərlər ehtiyatında dəyişmələr;

6-1.1.8. sığorta hadisələri ili – hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində baş vermiş bütün sığorta hadisələrinə münasibətdə götürülür (bu halda məcmu sığorta ödənişləri və həmin ödənişlərdə təkrarsığortaçıların payı yalnız həmin dörd rüb ərzində baş vermiş sığorta hadisələri üzrə hesablanır);

6-1.1.9. sığorta hadisələri ili üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində sığortaçıya bildirilmiş, lakin sığorta ödənişləri verilməmiş, yaxud tam verilməmiş sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi (sığorta ehtiyatları üçün Forma № 8-3-ün, sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçının payı üçün isə Forma № 8-11-in axırıncı sütununda son 4 rüb üzrə hədlərin cəmi);

6-1.1.10. sığorta hadisələri ili üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı - baş verməsi haqqında qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş qaydada hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində sığortaçıya bildirilməmiş, sığorta hadisələri üzrə sığorta ödənişlərinin verilməsi ilə bağlı sığortaçının (təkrarsığortaçının) öhdəliyi (sığorta ehtiyatları üçün Forma № 8-8-in, sığorta ehtiyatlarında təkrarsığortaçının payı üçün isə Forma № 8-12-in axırıncı sütununda son dörd rüb üzrə hədlərin cəminin 1,03-ə hasili);

6-1.1.11. sığorta hadisələri ili üzrə hesabat dövrünün sonuna zərərlər ehtiyatı - sığorta hadisələri ili üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı ilə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının cəmi.

6-1.2. Zərərlik dərəcəsi

6-1.2.1. Zərərlik dərəcəsi sığorta fəaliyyətinin ümumilikdə və ayrı-ayrı sığorta sinifləri üzrə səmərəliliyini, habelə sığortaçının maliyyə vəziyyətini səciyyələndirir.

6-1.2.2. Zərərlik dərəcəsi zərər əmsalı ilə xərc əmsalının cəminə bərabərdir.

6-1.2.3. Zərərlik dərəcəsi ilə bağlı hesablamalarda istifadə olunan bütün göstəricilər eyni hesabat dövrünə aid olmalıdır.

6-1.3. Zərər əmsalının hesablanması

6-1.3.1. Zərər əmsalı təkrarsığortaçıların payı həm çıxılmamaqla, həm də çıxılmaqla hesablanır.

6-1.3.2. Zərər əmsalı təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla ayrılıqda hər bir sığorta sinifi və ya bütün sığorta portfeli üzrə məcmu zərərlərin qazanılmış məcmu sığorta haqlarına nisbətində bərabərdir:

$$T = (M/Q) \times 100\%$$

burada:

T – təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərər əmsalıdır;

M – məcmu zərərlərdir;

Q – qazanılmış məcmu sığorta haqlarıdır.

6-1.3.3. Zərər əmsalı təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla ayrılıqda hər bir sığorta sinifi və ya bütün sığorta portfeli üzrə təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla məcmu zərərlərin qazanılmış xalis sığorta haqlarına nisbətində bərabərdir:

$$T_n = (M_n/Q_n) \times 100\%$$

burada:

T_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərər əmsalıdır;

M_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan məcmu zərərlərdir;

Q_n – qazanılmış xalis sığorta haqlarıdır.

6-1.3.4. Qazanılmış xalis sığorta haqları aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$Q_n = A - B + C - E + \Theta - (F - K)$$

burada:

Q_n – qazanılmış xalis sığorta haqlarıdır;

A – hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsidir;

B – hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payıdır;

C – hesabat dövrü ərzində bağlanmış sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə hesablanmış məcmu sığorta haqlarıdır;

E – hesabat dövrü ərzində təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqlarıdır;

Θ – hesabat dövrü ərzində təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə təkrarsığortalılara hesablanmış komissiya maddəsidir;

F – hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsidir;

K – hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payıdır.

6-1.4. Xərc əmsalının hesablanması

Xərc əmsalı bütün sığorta portfeli üzrə xərclərin qazanılmış məcmu sığorta haqlarına nisbətində bərabərdir:

$$E = (X/Q) \times 100\%$$

burada:

E – xərc əmsalıdır;

X – bütün sığorta portfeli üzrə xərclərdir;

Q – bütün sığorta portfeli üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqlarıdır.

6-1.5. Zərərlik dərəcəsinin hesablanması

6-1.5.1. Hər bir sığorta sinifi və ya bütün sığorta portfeli üzrə zərərlik dərəcəsi təkrarsığortaçıların payı həm çıxılmamaqla, həm də çıxılmaqla hesablanır.

6-1.5.2. Təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərərlik dərəcəsi təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərər əmsalının və xərc əmsalının cəminə bərabərdir:

$$Z = T + E$$

burada:

Z – təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərərlik dərəcəsidir;

T – təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla hesablanan zərər əmsalındır;

E – xərc əmsalındır.

6-1.5.3. Təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərərlik dərəcəsi təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərər əmsalının və xərc əmsalının cəminə bərabərdir:

$$Z_n = T_n + E$$

burada:

Z_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərərlik dərəcəsidir;

T_n – təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesablanan zərər əmsalındır;

E – xərc əmsalındır.

7. Sığorta ehtiyatları ilə bağlı məlumatlar və hesabatlar

7.1. Sığorta ehtiyatları ilə bağlı hesabatlar sığortaçıların tərəfindən bu Qaydaların 3 və 4 nömrəli Əlavələrində müəyyən edilmiş müvafiq formalarda aşağıdakı tələblərə riayət olunmaqla rüblük olaraq tərtib edilməli və təqvim ilinin hər rübü başa çatdıqdan 20 gün müddətində həm kağız, həm də elektron daşıyıcılarda Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunmalıdır:

7.1.1. hesabatlarda tələb olunan göstəricilər müvafiq hesabat formasına uyğun olaraq tam və düzgün əks etdirilməlidir;

7.1.2. hesabatlar sığortaçının İdarə Heyətinin sədri (və ya onun vəzifələrini müvəqqəti icra edən şəxs) və baş mühasibi tərəfindən imzalanmalı və həmin sığortaçının möhürü ilə təsdiq edilməlidir;

7.1.3. hesabatlarda müvafiq məbləğlər manatla ifadə olunmalıdır;

~~7.1.4. hesabatlarda göstərilən məbləğlər əlli qəpikdən az olduqda sıfır, əlli qəpiyə bərabər və ya ondan böyük olduqda isə bir manat kimi qeyd edilməlidir;~~¹⁴

7.1.5. hesabatlarda hər hansı formada düzəliş edilməsinə və ya pozulmuş, yaxud tam və ya qismən oxunmayan məlumatların mövcudluğuna yol verilmir.

~~7.2. Bu Qaydaların 7.1-ci bəndində müəyyən edilmiş tələblərə uyğun gəlməyən hesabatlar təhlil edilmədən geri qaytarılır.~~

7.3. Həyat sığortası üzrə kağız və elektron daşıyıcılarında təqdim olunan hesablara sığorta ehtiyatlarının və həmin ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payının hesablanması ilə bağlı bu Qaydalarda göstərilmiş düsturların sağ tərəfindəki məbləğlərin hesablanmasını əks etdirən hesablamalar da əlavə edilməlidir.

7.4. Sığortaçı həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının hesablanması üçün istifadə olunmuş ölüm cədvəlini və riyazi modellərin əsaslandırmasını illik hesabatlarla birgə təqdim etməlidir. Riyazi modellərin əsaslandırması hər bir sinif üzrə olmalı və *məsul aktuarinin* imzası ilə təsdiq olunmalıdır. ¹⁵

SIĞORTA (TƏKRARSIĞORTA) MÜQAVİLƏLƏRİNİN UÇOTU JURNALI

Sıra sayı	Sığortanın sinifləri	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin bağlandığı tarix	Sığorta (təkrarsığorta) təminatının başlanğıc tarixi	Sığorta (təkrarsığorta) təminatının son tarixi	Sığorta məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) haqqı		Hesablanmış komision muzd	Sığorta (təkrarsığorta) haqlarından məcburi ayırmalar	Xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri haqqında məlumat	
							Hesablanmışdır	Ödənilmişdir			Xitam verildiyi tarix	Qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqqı
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
1												
2												
3												
...												

(Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu jurnalının davamı)

Təkrarsığortaya verilmiş risklər barədə məlumat												
Təkrarsığortaçı n adı	Təkrarsığortaçının məsuliyyətinin maksimum həddi	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı				Ödənilmiş təkrarsığorta haqqı	Hesablanmış komision muzd				Xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri haqqında məlumat	
		I qrup təkrarsığortaçıları	II qrup təkrarsığortaçıları	III qrup təkrarsığortaçıları	digər təkrarsığortaçıları		I qrup təkrarsığortaçıları	II qrup təkrarsığortaçıları	III qrup təkrarsığortaçıları	digər təkrarsığortaçıları	Xitam verildiyi tarix	Qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqqı
XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	XXI	XXII	XXIII	XXIV	XXV	XXVI

Qeyd 1. 1. Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığorta qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.
2. Qrup halında olan sığorta müqavilələri üzrə hər bir sığorta predmeti ayrıca göstərilməlidir.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 2

ZƏRƏRLƏRİN UÇOTU JURNALI

(manatla)

[illegible]

(Zərərlərin uçotu jurnalının davamı)

(manatla)

Hesablanmış sığorta ödənişi			Verilmiş sığorta ödənişi				Sığorta ödənişi üzrə borc		
Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı	Tarixi	Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı	Cəmi	Təkrarsığortalının payı	Təkrarsığortaçının payı
XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	XXI

Qeyd: 1. Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. **2.** V sütunda sığortanın sinifindən asılı olaraq, hesabat tarixindən əvvəlki 12 və ya 20 rüb ərzində verilmiş sığorta ödənişlərinin və bildirilmiş, lakin hesabat tarixinə qədər tənzimlənməmiş zərərlərin aid olduğu sığorta tələblərinin daxil olduğu tarixlər göstərilir.

**Qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatları
ilə bağlı hesabat formalarına dair izah¹⁶**

1	Forma 8-0	Sığortaçıların zərərliklik dərəcəsinin qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə ayrı-ayrılıqda müəyyən edilməsi üçün doldurulur.
2	Forma 8-0-1	Sığortaçıların zərərliklik dərəcəsinin bütün qeyri-həyat sığortası portfeli üzrə üzrə ümumilikdə müəyyən edilməsi üçün doldurulur.
3	Forma 8-1	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baza sığorta haqqını hesablamaq üçün doldurulur.
4	Forma 8-2	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
5	Forma 8-3	Forma 3 qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
6	Forma 8-4	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baza təkrarsığorta haqqını hesablamaq üçün doldurulur.
7	Forma 8-5	Forma 5 qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
8	Forma 8-6	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
9	Forma 8-7	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
10	Forma 8-8	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
11	Forma 8-9	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
12	Forma 8-10	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
13	Forma 8-11	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
14	Forma 8-12	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
15	Forma 8-13	Qeyri-həyat sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
16	Forma 8-14	Qeyri-həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatlarını hesablamaq üçün doldurulur.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının
formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

(sığortaçının adı)
«___»_____20___c___il tarixə

[illegible]

Forma № 8-0-1

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

**Sığortaçıların zərərlik dərəcəsinin bütün qeyri-həyat sığortası portfeli üzrə üzrə müəyyən edilməsi haqqında
HESABAT**

(sığortaçının adı)
« ____ » _____ 20__ c _ il tarixə

I	Hesablanmış məcmu sığorta haqları
II	Hesabat dövrü ərzində qaytarılmış sığorta (təkrarsığorta) haqları
III	Hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi
IV	Hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi
V	Qazanılmış məcmu sığorta haqları («I» + «III» - «IV»)
VI	Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqları
VII	Hesabat dövrünün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı
VIII	Hesabat dövrünün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı
IX	Təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə hesablanmış komissiyon muzzdu
X	Qazanılmış xalis sığorta haqları («III» - «VI» + «I» - «V» + «IX» - «IV» - «VIII»)
XI	Sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişləri
XII	Sığorta hadisələri ili üzrə məcmu sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payı
XIII	Sığorta hadisələri ili üzrə xalis sığorta ödənişləri («XI» - «XII»)
XIV	Sığorta hadisələri ili üzrə hesabat dövrünün sonuna zərərər ehtiyatı
XV	Sığorta hadisələri ili üzrə zərərər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla hesabat dövrünün sonuna zərərər ehtiyatı
XVI	Tənzimləmə xərcləri
XVII	Xərclər
XVIII	Təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla zərər əmsalı, % («XI» + «XIV» + «XVI») / («V» - «I»)
XIX	Təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla zərər əmsalı, % («XIII» + «XV» + «XVI») / («X» - «I»)
XX	Xərc əmsalı, % («XVII») / («V» - «I»)
XXI	Təkrarsığortaçıların payı çıxılmamaqla zərərlik dərəcəsi, % («XVIII» + «XX»)
XXII	Təkrarsığortaçıların payı çıxılmaqla zərərlik dərəcəsi, % («XIX» + «XX»)

İdarə heyətinin sədri _____

M.Y.

Baş mühasib _____

Forma № 8-1

Baza sığorta (təkrarsığorta) haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20_ c _ il tarixə

Sığortanın sinfi _____

Sığorta müqavilələri	Sığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış sığorta haqqı	Komisiyon muzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza sığorta haqqı (süt.3-süt.4)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Yekun BSH				

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə)</i>	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komisiyon muzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.3- süt.4)
I	II	III	V	
1				
2				
3				
...				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____

«Həyat sığortası və qeyri-həyat
sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının
formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

Forma № 8-1-1

İcbari sığortalar üzrə baza sığorta haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20_c _il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta müqavilələri	Sığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış sığorta haqqı	Ümumi məcburi ayırmalar (hesablanmış sığorta haqqının 1,3%-i)	Komisyon muzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza sığorta haqqı (süt.3-süt.4-süt.5)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					
Yekun BSH					

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə)</i>	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komisyon muzzdu (hesablanmış təkrarsığorta haqqının 15 %-dən çox olmamaqla)	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.3-süt.4)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)
M.Y.

Forma № 8-2

Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___»_____20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta müqavilələri	Baza sığorta haqqı	Sığorta təminatının müddəti (günlərlə)	Sığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər günlərin sayı	Qazanılmamış sığorta haqqı (süt.2x(süt.3- süt.4)/süt.3)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə)</i>	Baza təkrarsığorta haqqı	Təkrarsığorta təminatının müddəti <i>(günlərlə)</i>	Təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər günlərin sayı	Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı <i>(süt.2x(süt.3-süt.4)/süt.3)</i>
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
YEKUN QSHEB	X	X	X	

QEYD: II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 3 sayılı Əlavədəki Forma № 8-1-in IV sütunu üzrə alınan məbləğlər göstərilir. 2. "Yekun" sətəri üzrə V sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-3

Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___» _____ 20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri (süt.3 + +süt.4) x0,03	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı (süt.3+süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6

...	01	...	...	...	...
...					
rüb 2					
rüb 1					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Bu və digər formalarda "sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri" dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. 2. Sığortaçının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. 3. III və IV sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

Forma № 8-4

Baza təkrarsığorta haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____200_ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)</i>	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komisiyon muzzdu	Baza təkrarsığorta haqqı <i>(süt.3-süt.4)</i>
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
II qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				

...				
Aralıq yekun				
III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
 (s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-5

Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20_c _il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)</i>	Baza təkrarsığorta haqqı	Təkrarsığorta təminatının müddəti <i>(günlərlə)</i>	Təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinə qədər günlərin sayı	Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı <i>(süt.2x(süt.3-süt.4)/süt.3)</i>
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
II qrup təkrarsığortaçıları				
1				

2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
Yekun		X	X	

QEYD: II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 3 sayılı Əlavədəki Forma № 8-4-ün IV sütunu üzrə təkrarsığortaçıların qruplarından asılı olaraq alınan məbləğlər göstərilir. 2. "Yekun" sətiri üzrə V sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 8-6

Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___»_____20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar, %	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının əlavə hissəsi (süt.2xsüt.3)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	

III qrup təkrarsığortaçılar		25	
IV qrup təkrarsığortaçılar		50	
Yekun QSHEƏ		X	

QEYD: II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 3 sayılı Əlavədəki Forma № 8-5-in V sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"ların məbləğləri göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
 (s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-7

Qazanılmış məcmu sığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu baza sığorta haqları	Rübün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi	Rübün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının baza hissəsi	Rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqları (süt.III+süt.IV-süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
...					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış sığorta və təkrarsığorta (*təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə*) müqavilələri üzrə hesablanmış sığorta və təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-8

Üçbucaq metodu ilə hesablanmış baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20_c_il tarixə

Sığortanın sinifi

		Sətrin kodu							Qazanılmış məcmu sığorta haqları	Ödənilmiş zərərlər əmsalı	Baş vermiş zərərlərin gözlənilən əmsalı	Baş vermiş zərərlərin gözlənilən məbləği	Baş vermiş, lakin ödənilməmiş zərərlərin məcmu məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənəməmiş zərərlərin məbləği	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği
			5	6	7	8	9	10							
1		2	3	4	...	H	(H+1)	(H+2)	(H+3)	(H+4)	(H+5)	(H+6)	(H+7)	(H+8)	(H+9)
Zərərlərin baş verməsi rübləri	1	01	x(1,1)	x(1,2)	...	x(1,H-2)	x(1,H-1)	x(1,H)							
	2	02	x(2,1)	x(2,2)	...	x(2,H-2)	x(2,H-1)	X							
	3	03	x(3,1)	x(3,2)	...	x(3,H-2)	X	X							
	...	...	...	...	...	...	...	...							
	(H-2)	(H-2)	x(H-2,1)	x(H-2,2)	x(H-2,3)	X	X	X							
	(H-1)	(H-1)	x(H-1,1)	x(H-1,2)	X	X	X	X							
	H	H	x(H,1)	X	X	X	X	X							

Zərərlərin baş verməsi rübləri ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	(H+1)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin baş verməsi rübləri (axırınçı rüb istisna olmaqla) ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	(H+2)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı əmsalları	(H+3)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı amilləri	(H+4)							X	X	X	X	X	X	X
Geçikmə amilləri	(H+5)							X	X	X	X	X	X	X
Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məbləği	(H+6)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Üçbucaq metodu ilə hesablanmış BVBZE	(H+7)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

QEYD: 1. x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır. 2. Kodu N+6 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir. 3. Kodu N+7 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib

M.Y.

Forma № 8-9

Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__» _____ **20__ c _ il tarixə**

Sığortanın sinifi _____

Sıra №-si	Göstəricilərin adı	Sətrin kodu	Məbləğ
I	II	III	IV
1	Hesabat tarixinə BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	1000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-nin 25 %-i	1100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 %-i	1200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE ("1000", "1100" və "1200"-dən böyük olanı)	1300	

Qeyd:

- 1. Kodu 1000 olan sətirdə 8-8 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.**
- 2. Kodu 1100 olan sətirdə 8-3 №-li Formanın yekun məbləğinin 25%-i göstərilir.**
- 3. Kodu 1200 olan sətirdə 8-7 №-li Forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5%-i göstərilir.**

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

Forma № 8-10

Qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu baza təkrarsığorta haqları	Rübün əvvəlinə qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı	Rübün sonuna qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı	Rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları (süt.3+süt.4-süt.5)
1	2	3	4	5	6
...					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış təkrarsığorta (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-11

Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___»_____20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərdə təkrarsığortalının payı	Təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar təkrarsığortalılara qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı (süt.3-süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	...
...					

rüb 2					
rüb 1					
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb					
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Bu formada "təkrarsığorta müqavilələri" dedikdə, təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. **2.** Təkrarsığortalının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. **3.** III, IV və V sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 8-12

Üçbucaq metodu ilə hesablanmış baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20_c_il tarixə

Sığortanın sinifi

		Sətri n kod u	5	6	7	8	9	10	Qazanıl mış məcmu sığorta haqları	Ödənil miş zərərlər əmsalı	Baş vermiş zərərləri n gözlənil ən əmsalı	Baş vermiş zərərləri n gözlənil ən məbləği	Baş vermiş, lakin ödənilmə miş zərərlərin məcmu məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənmə miş zərərlərin məbləği	Baş vermiş, lakin bildirilmə miş zərərlərin məcmu məbləği
1		2	3	4	...	H	(H+1)	(H+2)	(H+3)	(H+4)	(H+5)	(H+6)	(H+7)	(H+8)	(H+9)
Zərərləri n baş verməsi rübləri	1	01	x(1,1)	x(1,2)	...	x(1,H-2)	x(1,H-1)	x(1,H)							
	2	02	x(2,1)	x(2,2)	...	x(2,H-2)	x(2,H-1)	X							
	3	03	x(3,1)	x(3,2)	...	x(3,H-2)	X	X							
	...	...	...	...	...	...	...	...							
	(H-2)	(H-2)	x(H-2,1)	x(H-2,2)	x(H-2,3)	X	X	X							
	(H-1)	(H-1)	x(H-1,1)	x(H-1,2)	X	X	X	X							
	H	H	x(H,1)	X	X	X	X	X							
Zərərlərin baş verməsi rübləri ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı)		(H+1)							X	X	X	X	X	X	X

rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği														
Zərərlərin baş verməsi rübləri (axırıncı rüb istisna olmaqla) ərzində baş vermiş və zərərlərin ödənilməsi (inkışafı) rübünün sonunadək ödənilmiş zərərlərin məcmu məbləği	(H+2)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı əmsalları	(H+3)							X	X	X	X	X	X	X
Zərərlərin inkışafı amilləri	(H+4)							X	X	X	X	X	X	X
Geçikmə amilləri	(H+5)							X	X	X	X	X	X	X
Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məbləği	(H+6)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Üçbucaq metodu ilə hesblanmış BVBZE	(H+7)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	

QEYD: 1. x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır. 2. Kodu N+6 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir. 3. Kodu N+7 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib

M.Y.

Forma № 8-13

Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___» _____ 20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sıra №-si	Göstəricilərin adı	Sətrin kodu	Məbləğ
I	II	III	IV
1	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	2000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-də təkrarsığortaçıların payının 25 %-i	2100	

3	Hesabat tarixindən əvvəlki dörd rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5 %-i	2200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı ("2000", "2100" və "2200"-dən böyük olanı)	2300	

Qeyd:

- 1. Kodu 2000 olan sətirdə 8-12 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.**
- 2. Kodu 2100 olan sətirdə 8-11 №-li Formanın yekun məbləğinin 25%-i göstərilir.**
- 3. Kodu 2200 olan sətirdə 8-10 №-li Forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5%-i göstərilir.**

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
 (s.a.a) (imza)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 3

Forma № 8-14

Qeyri-həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatları

Sıra №- si	Sığorta ehtiyatlarının tərkib hissələri	Sığortanın sinifləri	Ümumi məbləğ	Təkrarsığortaçıların payı	Xalis sığorta ehtiyatları (süt.4-süt.5)
1	2	3	4	5	6
1	Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatı	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
2	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
3	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı	1			
		2			
		3			
		...			
		Aralıq yekun			
4	Əlavə ehtiyatlar	1			
		2			

		3			
		...			
		Aralıq yekun			
Yekun	X	X			

Qeyd:

1. Qazanılmamış sığorta haqları ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 8-2 və 8- 6 №-li Formaların yekun məbləğlərinin cəmi, V sütunda isə 8-5 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
2. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 8-9 №-li Formanın, V sütunda isə 8-13 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
3. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 8-3 №-li Formanın, V sütunda isə 8-11 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
4. Əlavə ehtiyatların müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV və V sütunlarda müvafiq məbləğlər göstərilir.
5. "Yekun" sətiri üzrə IV, V və VI sütunlarda həmin sütunlar üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____ (s.a.a) _____ (imza)

M.Y.

Həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatları ilə bağlı hesabat formalarına dair izah

1	Forma 9-1	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
2	Forma 9-1-1	İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta sinfi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
3	Forma 9-2	Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
4	Forma 9-3	Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
5	Forma 9-4	Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
6	Forma 9-5	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
7	Forma 9-6	Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
8	Forma 9-7	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baza təkrarsığorta haqqını hesablamaq üçün doldurulur.
9	Forma 9-8	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
10	Forma 9-9	Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.

- 11 **Forma 9-10** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
- 12 **Forma 9-11** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
- 13 **Forma 9-12** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatını hesablamaq üçün doldurulur.
- 14 **Forma 9-13** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 15 **Forma 9-14** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarını hesablamaq üçün doldurulur.
- 16 **Forma 9-15** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanması üçün doldurulur.
- 17 **Forma 9-16** Həyatın qeyri-yığım sığortası sinifləri üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 18 **Forma 9-17** Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 19 **Forma 9-18** Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
- 20 **Forma 9-19** Həyatın yaşam sığortası sinifi üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 21 **Forma 9-20** Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 22 **Forma 9-21** Annuitet sığortası (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda) üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payını hesablamaq üçün doldurulur.
- 23 **Forma 9-22** Annuitet sığortası üzrə (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda) riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.

- 24 **Forma 9-23** Annuitet sığortası üzrə (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda) riyazi ehtiyatların əlavə hissəsini hesablamaq üçün doldurulur.
- 25 **Forma 9-24** Həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatlarını hesablamaq üçün doldurulur.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-1

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c. il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi ilə bilavasitə bağlı olan xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılməsi xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin sığortaçının (təkrarsığortaçının) hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının	Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.II + süt.III + süt.IV - süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					
Yekun REB	X	X	X	X	

Qeyd: Bu və digər formalarda "sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri" dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.

İdarə heyətinin sədri

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib

(imza)

(s.a.a)

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-1-1

**İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində
peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta sinfi
üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Hesablanmış sığorta haqqı	Komision muzdu (hesablanmış sığorta haqqının 15%-dən çox olmamaqla)	Baza sığorta haqqı (süt.2-süt.3)	Müqavilənin qüvvədə olma müddəti (günlərlə)	Müqavilənin qüvvəyə mindiyi andan hesabat tarixinə qədər günlərin sayı	Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.2x(süt.3-süt.4)/süt.3)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					
3					
...					

--	--	--	--	--	--

Qeyd: Bu və digər formalarda "sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri" dedikdə, sığorta müqavilələri və təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(imza) (s.a.a) **M.Y.**

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının
formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-2

Həyatın yaşam sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___» _____ 20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi ilə bilavasitə bağlı olan xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə sığortaçının (təkrarsığortaçının) hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.II+süt.III+süt.IV- süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
1					
2					

3					
...					
Yekun REB	X	X	X	X	

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza) **M.Y.**

Forma № 9-3

**Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi
(müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda)**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabat tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların baza hissəsi (süt.II+süt.III-süt.IV)
I	II	III	IV	V
1				
2				
3				
...				
Yekun REB	X	X	X	

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-4

Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsi (müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artan halda)

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« ____ » _____ 20_ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Sığorta ödənişləri dövründə			Yığım dövründə											
	Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişlərindəki artım nəzərə alınmaqla)			Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri			Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabət tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri			Riəzi ehtiyatların baza hissəsi (süt.II+süt. III-süt.IV)			Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesablanan və bölüşdürülən əlavə gəlirlərin məbləği)		
										Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişlərinin məbləğini artırmadan)			Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri		
										Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişlərinin məbləğini artırmadan)			Sığortaçının (təkrarsığortaçının) sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə hesabət tarixindən sonra almalı olduğu sığorta (təkrarsığorta) haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri		
										Riəzi ehtiyatların baza hissəsi (süt.VII+süt.VIII-süt.IX)					
										Aralıq məbləğ (süt.VI+süt.X)					
										Sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri (sığorta ödənişləri məbləğlərinin sığortaçının (təkrarsığortaçının) əlavə gəlirləri hesabına artırılması nəzərə alınmaqla)					
										Aralıq məbləğ (süt.XII+süt.VIII-süt.IX)					
										Riəzi ehtiyatların baza hissəsi (süt.11 və ya süt.13, böyük olan məbləğ)					

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
1													
2													
3													
...													
Yekun REB	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	

Qeyd: Hesabat tarixinin sığorta ödənişləri dövrünə və ya yığım dövrünə aid olmasından asılı olaraq, müvafiq hesablamaların aparılması üçün V və ya XIV sütununun yekunu qəbul edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
 (s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-5

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılmalı olan sığorta (təkrarsığorta) haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri (süt.III+süt.IV)x0,03	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı (süt.III+süt.IV+süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				

rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Sığortaçının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri olduqda, bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. 2. III və IV sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-6

Həyatın yaşam sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___»_____20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtdan xitam verilməsi rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinə vaxtdan əvvəl xitam verilməsi ilə əlaqədar hesabat tarixinə sığortalılara (təkrarsığortalılara) qaytarılan məbləglər	Zərərlərin tənzimlənməsi xərcləri (süt.III+süt.IV)x0,03	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı (süt.III+süt.IV+süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				

rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Sığortaçının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri olduqda, bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir.
2. III və IV sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
 (s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-7

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə baza təkrarsığorta haqqı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)</i>	Təkrarsığorta müqaviləsinin bağlandığı tarix tarix	Hesablanmış təkrarsığorta haqqı	Komisiyon muzdu	Baza təkrarsığorta haqqı (süt.II-süt.III)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
II qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				

3				
...				
Aralıq yekun				
III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun				
Yekun BTSH				

İdarə heyətinin sədri _____
 (s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
 (s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-8

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____200_c_il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta müqavilələri <i>(təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə)</i>	Baza təkrarsığorta haqqı	Təkrarsığorta təminatının müddəti <i>(günlərlə)</i>	Təkrarsığorta təminatının başlandığı andan hesabat tarixinədək günlərin sayı	Qazanılmamış təkrarsığorta haqqı <i>(süt.IIx(süt.III-süt.IV)/süt.III)</i>
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
II qrup təkrarsığortaçıları				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	

III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun		X	X	
Yekun		X	X	

QEYD:

1. II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 4 sayılı Əlavədəki Forma № 9-7-nin IV sütunu üzrə təkrarsığortaçıların qruplarından asılı olaraq alınan məbləğlər göstərilir.

2. "Yekun" sətəri üzrə V sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 9-9

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar, %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	
III qrup təkrarsığortaçıları		25	

IV qrup təkrarsığortaçılar		50	
YEKUN		X	

QEYD:

1. II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 4 sayılı Əlavədəki Forma № 9-8-in V sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir.

2. "Yekun" sətiri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____

M.Y

«Həyat sığortası və qeyri-həyat
sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının
formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

**Forma № 9-
10**

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə qazanılmış məcmu sığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu sığorta haqları	Rübün əvvəlinə riyazi ehtiyatlar	Rübün sonuna riyazi ehtiyatlar	Rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqları (süt.III+süt.IV- süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
rüb 1	01				
rüb 2	02				
rüb 3	03				
rüb 4	04				
rüb 5	05				
rüb 6	06				

rüb 7	07				
rüb 8	08				
rüb 9	09				
rüb 10	10				
rüb 11	11				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	12				

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış sığorta və təkrarsığorta (təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış sığorta və təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____ **M.Y.**
(s.a.a) (imza)

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

Sığortanın sınıfı _____

[illegible]

Üçbucaq metodu ilə hesblanmış BVBZE	19	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
---	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

- Qeyd:**
- 1.x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır.
 - 2. Kodu N+6 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir.
 - 3. Kodu N+7 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri

Baş mühasib _____

M.Y.

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-12

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
« ____ » _____ **20__ c _ il tarixə**

Sığortanın sinifi _____

Sıra №- si	Göstəricilərin adı	Sətrin kodu	Məbləğ
I	II	III	IV
1	Hesabat tarixinə BVBZE-nin üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	1000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-nin 25 %-i	1100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5 %-i	1200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE ("1000", "1100" və "1200"-dən böyük olanı)	1300	

- Qeyd:**
1. Kodu 1000 olan sətirdə 9-11 №-li formanın yekun məbləği göstərilir.
 2. Kodu 1100 olan sətirdə 9-5 №-li formanın yekunu üzrə məbləğin 25%-i göstərilir.

3. Kodu 1200 olan sətirdə 9-10 №-li forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu sığorta haqlarının 2,5%-i göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

Forma № 9-13

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sətrin kodu	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlərdə təkrarsığortalının payı	Təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar təkrarsığortalılara qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında təkrarsığortaçıların payı (süt.3-süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				

rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				
Yekun BTZE	X				

Qeyd: 1. Bu formada "təkrarsığorta müqavilələri" dedikdə, təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. **2.** Təkrarsığortalının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. **3.** III, IV və V sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-14

Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«___»_____20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

	Zərərlərin baş verməsi rübləri	Sətrin kodu	Rüb ərzində hesablanmış məcmu təkrarsığorta haqları	Rübün əvvəlinə riyazi ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payı	Rübün sonuna riyazi ehtiyatlarda təkrarsığortaçıların payı	Rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqları (süt.III+süt.IV-süt.V)
	I	II	III	IV	V	VI
A1	rüb 1	01				
A2	rüb 2	02				
A3	rüb 3	03				
A4	rüb 4	04				
A5	rüb 5	05				
A6	rüb 6	06				
A7	rüb 7	07				
A8	rüb 8	08				
A9	rüb 9	09				

A10	rüb 10	10				
A11	rüb 11	11				
A12	Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	12				

QEYD: III sütunun hər bir sətirində müvafiq rüb ərzində bağlanmış təkrarsığorta (təkrarsığortaya verilmiş risklər üzrə) müqavilələri üzrə hesablanmış təkrarsığorta haqlarının cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » ____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

[illegible]

A1
9

BVBZE-də təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	19	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
--	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

- Qeyd:** 1. x(i,j) məbləğləri "Zərərlərin uçotu" jurnalına əsasən hesablanır.
2. Kodu N+6 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləği göstərilir.
3. Kodu N+7 olan sətir üzrə (N+9)-cu sütunda baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlərin məcmu məbləğinin 1,03-ə vurulmasından alınan məbləğ göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib _____

M.Y.

Forma № 9-16

**Həyatın qeyri-yığım sığortası üzrə baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatında
təkrarsığortaçıların payı**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__»_____20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sıra №- si	Göstəricilərin adı	Sətrin kodu	Məbləğ
1	2	3	4
1	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payının üçbucaq metodu ilə hesablanmış məbləği	2000	
2	Hesabat tarixinə BTZE-də təkrarsığortaçıların payının 25 %-i	2100	
3	Hesabat tarixindən əvvəlki 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5 %-i	2200	
4	Hesabat tarixinə BVBZE-də təkrarsığortaçıların payı("2000", "2100" və "2200"-dən böyük olanı)	2300	

Qeyd
:

1. Kodu 2000 olan sətirdə 9-15 №-li formanın yekunu göstərilir.
2. Kodu 2100 olan sətirdə 9-13 №-li formanın yekunu üzrə məbləğin 25%-i göstərilir.
3. Kodu 2200 olan sətirdə 9-14 №-li forma üzrə sonuncu 4 rüb ərzində qazanılmış məcmu təkrarsığorta haqlarının 2,5%-i göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

«Həyat sığortası və qeyri-həyat
sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının
formalaşdırılması Qaydaları»na Əlavə
№ 4

Forma № 9-17

**Həyatın yaşam sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində
təkrarsığortaçıların payı**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

« ____ » _____ **20** _____ **c _ il tarixə**

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta ya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının götürülmüş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların sığorta hadisələrinin tənzimlənməsi ilə bilavasitə bağlı olan xərclərinin götürülmüş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin götürülmüş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş həyatın yaşam sığortası (təkrarsığortası) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların hesabət tarixindən sonra almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının götürülmüş	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı (süt.II+süt.III+süt.IV-süt.V)
I	II	III	IV	V	VI
I qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
II qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
III qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					
...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
IV qrup təkrarsığortaçıları					
1					
2					

...					
Aralıq yekun	X	X	X	X	
YEKUN	X	X	X	X	

Qeyd: Yekun sətiri üzrə VI sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a)

(imza)

M.Y.

Forma № 9-18

Həyatın yaşam sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___» _____ 20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar, %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçıları		0	
II qrup təkrarsığortaçıları		15	
III qrup təkrarsığortaçıları		25	
IV qrup təkrarsığortaçıları		50	
YEKUN		X	

QEYD:

1. II sütunda «Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları»na 4 sayılı Əlavədəki Forma № 9-17-nin VI sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir.
2. "Yekun" sətəri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y

Forma № 9-19

Həyatın yaşam sığortası üzrə bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatında
təkrarsığortaçıların payı

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Sığorta hadisələrinin baş verməsi və (və ya) təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) rübləri	Sət rin ko du	Bildirilmiş , lakin tənzimlən məmiş zərərlərin hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlən məmiş zərərlərdə təkrarsığor talının payı	Təkrarsığorta müqavilələrinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi (şərtlərinin dəyişdirilməsi) ilə əlaqədar təkrarsığortalılara qaytarılmalı olan təkrarsığorta haqlarının hesabat tarixinə məbləği	Bildirilmiş, lakin tənzimlənmə miş zərərlər ehtiyatında təkrarsığorta çıların payı (süt.3- süt.4+süt.5)
1	2	3	4	5	6
...	01	...	...	...	...
rüb 11	02				
rüb 10	03				
rüb 9	04				
rüb 8	05				
rüb 7	06				
rüb 6	07				
rüb 5	08				
rüb 4	09				
rüb 3	10				
rüb 2	11				
rüb 1	12				
Hesabat tarixi ilə qurtaran rüb	13				

Yekun BTZE	X				
------------	---	--	--	--	--

Qeyd: 1. Bu formada "təkrarsığorta müqavilələri" dedikdə, təkrarsığortaya qəbul edilmiş risklər üzrə təkrarsığorta müqavilələri başa düşülür. **2.** Təkrarsığortalının bu formada əks olunmayan rüblər üçün tənzimlənməmiş zərərləri və (və ya) vaxtından əvvəl xitam verilmiş təkrarsığorta müqavilələri olduqda bu formaya zəruri sayda rüblər əlavə edilir. **3.** III, IV və V sütunların doldurulması üçün "Sığorta (təkrarsığorta) müqavilələrinin uçotu" və "Zərərlərin uçotu" jurnallarından istifadə edilir.

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y.

Forma № 9-20

**Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı
(müntəzəm sığorta ödənişlərinin məbləği artmayan halda)**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta ya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri	Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsinin şərtlərində nəzərdə tutulan sığorta ödənişlərində təkrarsığortaçıların payının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların işlərin aparılması xərclərinin gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Təkrarsığortaya verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi üzrə təkrarsığortaçıların hesabat tarixindən sonra almalı olduqları təkrarsığorta haqlarının gətirilmiş gözlənilən dəyəri	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıla rın payı (süt.II+süt.III- süt.IV)
I	II	III	IV	V
I qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun	X	X	X	
II qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun	X	X	X	
III qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				
...				
Aralıq yekun	X	X	X	
IV qrup təkrarsığortaçılar				
1				
2				
3				

...				
Aralıq yekun	X	X	X	
YEKUN	X	X	X	

Qeyd: "Yekun" sətiri üzrə V sütünda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

M.Y.

II qrup təkrarsığortaçılar													
1													
2													
3													
...													
Aralıq yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
III qrup təkrarsığortaçılar													
1													
2													
3													
...													
Aralıq yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
IV qrup təkrarsığortaçılar													
1													
2													
3													
...													
Aralıq yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	
Yekun	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	

QEYD: 1. Hesabat tarixinin sığorta ödənişləri dövrünə və ya yığım dövrünə aid olmasından asılı olaraq, müvafiq hesablamaların aparılması üçün V və ya XIV sütunun yekunu qəbul edilir. **2.** Müvafiq sütunun yekunu həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəminə bərabərdir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib _____

(s.a.a)

(imza)

**M.
Y.**

«Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası
üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması
Qaydaları»na Əlavə № 4

Forma № 9-22

**Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (müntəzəm sığorta
ödənişlərinin məbləğinin artmadığı halda)**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«__» _____ 20__ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığortaçıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığorta- çıların qrupları üzrə əmsallar, %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçılar		0	
II qrup təkrarsığortaçılar		15	
III qrup təkrarsığortaçılar		25	
IV qrup təkrarsığortaçılar		50	
YEKUN		X	

Qeyd: 1. II sütunda "Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması qaydaları"na 4 sayılı Əlavədəki 9-20 №-li formanın V sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq yekun"lar göstərilir. **2.** "Yekun" sətiri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki sətirlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

(s.a.a)

(imza)

Baş mühasib

(s.a.a)

(imza)

M.Y

Forma № 9-23

**Annuitet sığortası üzrə riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (müntəzəm sığorta
ödənişlərinin məbləği artan halda)**

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)
«___»_____20___ c _ il tarixə

Sığortanın sinifi _____

Təkrarsığorta- çıların qrupları	Riyazi ehtiyatların baza hissəsində təkrarsığortaçıların payı	Təkrarsığortaçıların qrupları üzrə əmsallar, %	Riyazi ehtiyatların əlavə hissəsi (süt.IIxsüt.III)
I	II	III	IV
I qrup təkrarsığortaçılar		0	
II qrup təkrarsığortaçılar		15	
III qrup təkrarsığortaçılar		25	
IV qrup təkrarsığortaçılar		50	
YEKUN		X	

**Qeyd: 1. II sütunda "Sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması qaydaları"na 4 sayılı
Əlavədəki 9-21 №-li formanın V və ya XIV sütunu üzrə alınan müvafiq "Aralıq
yekun"lar göstərilir. 2."Yekun" sətri üzrə IV sütunda həmin sütun üzrə əvvəlki
sətrlərdəki məbləğlərin cəmi göstərilir.**

İdarə heyətinin sədri _____
(s.a.a) (imza)

Baş mühasib _____
(s.a.a) (imza)

M.Y

Forma № 9-24

Həyat sığortası üzrə xalis sığorta ehtiyatları

(sığortaçının (təkrarsığortaçının) adı)

«__»_____20__ c _ il tarixə

(manatla)

Sıra №-si	Sığorta ehtiyatlarının tərkib hissələri	Sığortanın sinifləri	Ümumi məbləğ	Təkrarsığortaçıların payı	Xalis sığorta ehtiyatları (süt.4-süt.5)
1	2	3	4	5	6
1	Riyazi ehtiyatlar	Həyatın ölüm halından sığortası			
		Həyatın yaşam sığortası			
		Annuitet sığortası			
		Əmək qabiliyyətinin sığortası			
		Sağalmaz xəstəliklərdən sığorta			
		İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta			
		Aralıq yekun			
2	Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərler ehtiyatı	Həyatın ölüm halından sığortası			
		Sağalmaz xəstəliklərdən sığorta			
		İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari			

		sığorta			
		Aralıq yekun			
3	Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatı	Həyatın ölüm halından sığortası			
		Həyatın yaşam sığortası			
		Sağalmaz xəstəliklərdən sığorta			
		İstehsalatda bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta			
		Aralıq yekun			
Yekun	X	X			

Qeyd:

1. Riyazi ehtiyatların müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda müvafiq olaraq 9-1 və 9-9, 9-2 və 9-18, 9-3 və 9-22, 9-4 və 9-23 №-li Formaların yekun məbləğlərinin cəmi, V sütunda isə 9-8, 9-17, 9-20 və 9-21 №-li Formaların yekun məbləğləri göstərilir.
2. Baş vermiş, lakin bildirilməmiş zərərlər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda 12 №-li Formanın, V sütunda isə 16 №-li Formanın yekun məbləği göstərilir.
3. Bildirilmiş, lakin tənzimlənməmiş zərərlər ehtiyatının müəyyən edildiyi sığorta sinifləri üzrə IV sütunda müvafiq olaraq 9-5 və 9-6 №-li Formaların, V sütunda isə 9-13 və 9-19 №-li Formaların yekun məbləğləri göstərilir.
4. "Yekun" sətiri üzrə IV, V və VI sütunlarda həmin sütunlar üzrə əvvəlki sətirlərdəki "Aralıq yekun"ların cəmi göstərilir.

İdarə heyətinin sədri _____

Baş mühasib _____

M.Y.

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

İcbari sığorta növlərinin aparılmasına icazə verilməsi üçün

ƏLAVƏ TƏLƏBLƏR

Bakı 2011

Bu Əlavə tələblər «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.1-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və icbari sığorta növlərinin aparılmasına icazə verilməsi üçün əlavə tələbləri müəyyən edir.

1. Ümumi müddəa

«İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun 4.5-ci maddəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidməti tərəfindən müvafiq sığortaçıya həmin qanunda nəzərdə tutulmuş hər hansı icbari sığorta növünün aparılmasına icazə verilməsi üçün həmin sığortaçı qeyd olunan qanunun 27.2-ci maddəsində müəyyən edilmiş tələblərə cavab verməklə yanaşı bu Əlavə tələblərdə nəzərdə tutulanlara da riayət etməlidir.

2. İqtisadi rayonlardakı bölmələrin mövcudluğu ilə bağlı tələb

2.1. *Sığortaçıya hər hansı icbari sığorta növünün aparılmasına icazə verilməsi üçün o, işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının aşağıdakı hər bir iqtisadi rayonuna daxil olan rayon və (və ya) şəhərlərdən ən azı birində zərərlərin tənzimlənməsi üçün lazımi imkanları olan filial və ya nümayəndəliyə malik olmalıdır.*¹⁷

2.1.1. Abşeron iqtisadi rayonu (Abşeron və Xızı rayonları, Sumqayıt şəhəri).

2.1.2. Aran iqtisadi rayonu (Ağcabədi, Ağdaş, Beyləqan, Bərdə, Biləsuvar, Göyçay, Hacıqabul, İmişli, Kürdəmir, Neftçala, Saatlı, Sabirabad, Salyan, Ucar, Zərdab rayonları, Şirvan, Mingəçevir və Yevlax şəhərləri).

2.1.3. Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu (Ağsu, İsmayilli, Qobustan, Şamaxı rayonları).

2.1.4. Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu (Ağstafa, Daşkəsən, Gədəbəy, Goranboy, Göygöl, Qazax, Samux, Şəmkir, Tovuz rayonları, Gəncə və Naftalan şəhərləri).

2.1.5. Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu (Şabran, Xaçmaz, Quba, Qusar, Siyəzən rayonları).

2.1.6. Lənkəran iqtisadi rayonu (Astara, Cəlilabad, Lerik, Masallı, Yardımlı, Lənkəran rayonları).

2.1.7. Naxçıvan iqtisadi rayonu (Babək, Culfa, Ordubad, Sədərək, Kəngərli, Şahbuz, Şərur rayonları, Naxçıvan şəhəri).

2.1.8. Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu (Kəlbəcər, Laçın, Zəngilan, Qubadlı rayonları)

2.1.9. Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu (Balakən, Qax, Qəbələ, Oğuz, Zaqatala, Şəki rayonları).

2.1.10. Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu (Ağdam, Tərtər, Xocavənd, Xocalı, Şuşa, Cəbrayıl, Füzuli rayonları, Xankəndi şəhəri).

3. İqtisadi rayonlardakı bölmələr barədə məlumatlandırma

Sığortaçı bu Əlavə tələblərin 2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş filial və ya nümayəndəliklər, o cümlədən onların yerləşdiyi ünvan və telefon nömrələri barədə məlumatların özünün rəsmi internet sahifəsində mövcudluğunu təmin etməlidir.

Sığortaçıya "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hər hansı icbari sığorta növünün aparılmasına icazə verilməsi üçün onun elektron informasiya sistemi İcbari Sığorta Bürosunun informasiya sisteminə veb servis vasitəsilə qoşulmaq imkanına malik olmalıdır.

4. Əlavə tələblərin qüvvəyə minməsi

4.1. Bu Əlavə tələblər 2012-ci ilin 01 iyul tarixindən qüvvəyə minir.

4.2. *Bu Əlavə tələblərin 3–1-ci hissəsi 2012-ci ilin 01 sentyabr tarixindən qüvvəyə minir.* ¹⁹

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması

QAYDALARI

Bakı 2011

Bu Qaydalar «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.2-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin (bundan sonra – “şəhadətnamə”) forması, onun çap olunması və doldurulması ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Daşınmaz əmlakın icbari sığorta şəhadətnaməsinin forması

1.1. Şəhadətnamənin forması üz və arxa hissədən ibarət olmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilir.

1.2. Şəhadətnamə formasının üz hissəsində sığortaçı, sığortalı və sığortalanan daşınmaz əmlaka dair məlumatların, həmçinin daşınmaz əmlakın icbari sığortası müqaviləsinin əsas şərtlərinin qeyd olunmasını nəzərdə tutan cədvəl əks etdirilir.

1.3. Şəhadətnamə formasının arxa hissəsində “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 5.3-cü, 8.1-1, 32-ci, 35.1-ci, 35.4-cü, 36.1-ci və 36.3-cü maddələrindən çıxarışlar qeyd edilir.²⁰

2. Daşınmaz əmlakın icbari sığorta şəhadətnaməsinin formasının çap olunması qaydası

2.1. Şəhadətnamə blankları (bundan sonra – “blanklar”) bu Qaydaların 2.2 – 2.6-cı bəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilmiş formada ~~istirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına~~ İcbari Sığorta Bürosunun sifarişi ilə ciddi hesabat blanklarının hazırlanması fəaliyyətinə xüsusi razılığı (lisensiyası) olan mətbəədə çap etdirilir.²¹

2.2. Blanklar A4 formatında xüsusi müdafiə nişanları olan xüsusi ağ kağız vərəqdə üz və arxa hissədən ibarət olmaqla, ~~surəti isə adi A4 kağız formatında olan ağ vərəqdə, yalnız üz hissədən ibarət olmaqla~~ çap edilir.²²

2.3. ~~Blankların əsl və surətinin~~ seriyasına aid hissədə BA-dan başlayaraq iki hərfli seriyalar, nömrəsinə aid hissədə 000001 nömrəsindən başlayaraq altı rəqəmli nömrələr ardıcılıqla qeyd edilir. Seriyanın BB-yə və sonrakı seriyalara dəyişməsi altı rəqəmli şəhadətnamə nömrələrinin başa çatmasından sonra həyata keçirilir.²³

2.4. Blankların ~~əslinin~~ çap edilməsi zamanı aşağıdakı əlavə tələblər də nəzərə alınmalıdır.²⁴

2.4.1. blankın üz hissəsinin fonunda iri hərflərlə açıq boz rəngdə icbari sığorta şəhadətnaməsi sözlərinin baş hərfləri – “İSŞ” həkk edilir;

2.4.2. blankın üz və arxa hissəsinin kənarları günbəzşəkilli, yaşıl rəngli naxışlarla haşıyələnir;

2.4.3. blankın üz hissəsinin aşağı sağ küncündə yaşıl rəngli ev təsviri həkk olunur.

2.5. ~~Şəhadətnamə formasının üz hissəsinin sonunda müəyyən edilmiş “Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası” sözləri şəhadətnamə blanklarının yalnız surətində qeyd edilir.~~²⁵

2.6. Daşınmaz əmlakın icbari sığortasına aid sığorta müqavilələrinin qüvvədə olduğu ərazi (7-ci bənd) qanunla daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə bütün sığorta müqavilələri üçün eyni müəyyən edildiyindən, bu şərt blankda çap edildikdə göstərilir.

2.7. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələrini həmin şəhadətnamə blanklarının Büroya daxil olduğu tarixdən 1 iş günü müddətində müvafiq informasiya sisteminə daxil etməlidir.²⁶

3. Daşınmaz əmlakın icbari sığorta şəhadətnaməsinin formasının doldurulması qaydası

3.1. 3.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün ilk öncə informasiya sistemi tərəfindən tələb olunan aşağıdakı məlumatlar sığortaçının əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisi tərəfindən həmin sistemdə qeyd edilir:²⁷

3.1.1. 1.1-ci bənddə sığortaçının adı, 1.2-ci bənddə sığortaçının olduğu yerin ünvanı, 1.3-cü bənddə isə ən azı bir telefon nömrəsi qeyd edilir;

3.1.2. Daşınmaz əmlakı sığorta etdirən mülkiyyətçi və ya faktiki sahibliyi həyata keçirən (yəni onu icarəyə götürmüş və ya digər qanuni əsaslarla istifadə edən) ;

3.1.2.1. fiziki şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, atasının adı və soyadı, 2.2-ci bənddə yaşayış yerinin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə vətəndaşların şəxsiyyət vəsiqəsinin PİN kodu (fotoşəkil olan hissəsinin axıncı sətrinin son səkkiz simvolunun ilk yeddisi), hərbiçilərə münasibətdə isə onların şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin seriya və nömrəsi qeyd edilir;²⁸

3.1.2.2. hüquqi şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, 2.2-ci bənddə olduğu yerin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə VÖEN-i qeyd edilir.²⁹

3.1.3. 3.1-ci bənddə hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən çıxarışın seriya və nömrəsi; daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüquqlarının dövlət qeydiyyatına alınması barədə çıxarış olmadıqda, 3.2-ci bənddə "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş daşınmaz əmlaka hüquqların dövlət qeydiyyatı üçün tələb olunan əsaslara dair sənədin adı, nömrəsi və verildiyi tarix; 3.3-cü bənddə daşınmaz əmlakın təyinatı (istifadə məqsədi); 3.4-cü bənddə daşınmaz əmlakın ünvanı qeyd edilir.³⁰

3.1.4. 4-cü bənddə daşınmaz əmlakla bağlı sığorta məbləği qeyd edilir. Bu zaman aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

3.1.4.1. yaşayış evləri və mənzillər istisna olmaqla, digər daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta məbləğləri "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş qaydada hesablanır;

3.1.4.2. yaşayış evləri və mənzillərin icbari sığortası şəhadətnamələrində isə həmin qanunun 39.3-cü maddəsində müəyyən edilmiş müvafiq sığorta məbləğləri qeyd edilir.

3.1.5. 5-ci bənddə azadolma məbləği qeyd edilərkən aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

3.1.5.1. yaşayış evləri və mənzillər istisna olmaqla, digər daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə azadolma məbləğləri "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39.2-ci maddəsinə uyğun olaraq sığortaçı və sığortalı arasında razılaşdırılır;

3.1.5.2. yaşayış evləri və mənzillərinin icbari sığortası şəhadətnamələrində "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39.3-cü maddəsində müəyyən edilmiş müvafiq şərtsiz azadolma məbləğləri qeyd edilir.

3.1.6. 6-cı bənddə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta tariflərinin müəyyənləşdirilməsi Qaydası"na uyğun olaraq hesablanmış sığorta haqqı qeyd edilir.*

3.1.7. 8-ci bənddə sığorta müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarix, 9-cu bənddə isə sığorta müqaviləsinin qüvvədən düşdüyü tarix qeyd edilir.

3.1–1. Şəhadətnamə, müvafiq blankın nömrəsi informasiya sistemində daxil edilməklə avtomatik qeydiyyatdan alındıqdan sonra texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur.

3.1–2. Şəhadətnamə formasının "Şəhadətnamə №" hissəsində informasiya sistemi tərəfindən avtomatik müəyyən edilən müvafiq nömrə qeyd edilir.

3.1–3. Blank, onun qırmızı şriftlə qeyd edilmiş BA-dan başlayan iki hərfli "Seriya"sı və eyni rənglə göstərilmiş "№" işarəsindən sonrakı altı rəqəmli nömrəsi müvafiq olaraq blankın yaşıl şriftlə doldurulması nəzərdə tutulan "Seriya" və "№"si xanalarında qeyd olunmaqla informasiya sistemi tərəfindən təsdiqlənməlidir.³¹

3.2. Texniki vasitədə çap edilməklə və ya əl ilə doldurulmuş şəhadətnamə blankı sığortaçının səlahiyyətli əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisinin imzası və sığortaçının möhürü ilə təsdiq edilməklə əsl sığortalıya, yaxud onun səlahiyyətli nümayəndəsinə təqdim olunur.³²

3.3. ~~Sığortalı və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi şəhadətnamə blankının surətində bu məqsədlə müəyyən edilmiş müvafiq hissəni imzalayır.~~³³

* Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.6-cı yarımbəndinə uyğun olaraq, daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta tariflərinin müəyyənləşdirilməsi qaydasını müəyyən etmək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin
"Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta
şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması
və doldurulması Qaydaları"na əlavə

**DAŞINMAZ ƏMLAKIN İCBARİ SİĞORTASI
ŞƏHADƏTNAMƏSİ**

Şəhadətnamə №:			Blank:	Seriya:	BA	№	000001
-----------------------	--	--	---------------	---------	----	---	--------

1. SİĞORTAÇI:

1.1. Adı:	
1.2. Ünvanı:	
1.3. Telefon nömrəsi:	

2. SİĞORTALI:

2.1. Adı:	
2.2. Ünvanı:	
2.3. Telefon nömrəsi:	

3. DAŞINMAZ ƏMLAKA DAİR MƏLUMAT

3.1. Dövlət reyestrindən çıxarışın seriya və nömrəsi:		3.2. Sığortalıya istifadə hüququ verən digər sənəd:	
3.3. Təyinatı (istifadə məqsədi):		3.4. Yerləşdiyi ünvan:	

4. SİĞORTA MƏBLƏĞİ (manat)		5. AZADOLMA MƏBLƏĞİ (manat)	
6. SİĞORTA HAQQI (manat)		7. SİĞORTANIN QÜVVƏDƏ OLDUĞU ƏRAZİ	Azərbaycan Respublikası

8. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ QÜVVƏYƏ MİNİR:		9. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ QÜVVƏDƏN DÜŞÜR:	
---	--	--	--

Sığortaçının nümayəndəsi _____
imzası

Möhür Yeri

adı, atasının adı, soyadı,

telefon nömrəsi

Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası _____³⁴

"İCBARİ SİĞORTALAR HAQQINDA" AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNUNDAN ÇIXARIŞ

Maddə 5.3. *Mülkiyyətində daşınmaz əmlak olan və ya ona faktiki sahibliyi həyata keçirən şəxs həmin əmlakla bağlı icbari sığorta müqaviləsi bağlamaq üçün daşınmaz əmlakın icbari sığorta növünün aparılmasına icazəsi olan hər hansı sığortaçıını seçməkdə sərbəstdirlər.*

Maddə 8.1-1. *İcbari sığorta müqaviləsi yalnız "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş informasiya sistemi vasitəsilə bağlandığı və həmin sistemin informasiya ehtiyatında mövcud olduğu halda etibarlıdır.*³⁵

Maddə 35.1. *Daşınmaz əmlakın icbari sığortası daşınmaz əmlakın yanğın və ya digər hadisələr nəticəsində zədələnməsi, məhv olması, yaxud hər hansı formada itkisi ilə bağlı dəyən zərərin əvəzinin ödənilməsi məqsədi ilə tətbiq edilir.*

Maddə 35.4. *Yaşayış binalarının, yaşayış evlərinin və mənzillərin icbari sığortası onların konstruktiv elementlərinə, otaqlarına, o cümlədən şüşələr də daxil olmaqla qapı və pəncərə konstruksiyalarına, su, kanalizasiya və qaz təchizatına, habelə istilik sisteminə aid borulara, rabitə, elektrik və digər naqillərinə, bəzək elementlərinə, o cümlədən bütün növ xarici, yaxud daxili mala və suvaq işlərinə, divar, tavan və döşəməyə dəyən zərərlərə təminat verir.*

Maddə 36.1. *Daşınmaz əmlakın sığorta risklərinin – yanğın, ildırım düşməsi, məişətdə və istehsalatda istifadə olunan qazın partlayışı, elektrik naqillərində baş verən qısa qapanma, buxar qazanlarının, qaz anbarlarının, qaz kəmərlərinin, maşınların, aparatların və digər oxşar qurğuların və ya cihazların partlayışı, su, istilik, kanalizasiya kəmərlərinin və yanğın söndürmə sistemlərinin qəzası, habelə qonşu tikililərdən, yaşayış və qeyri-yasayış sahələrindən, yaşayış evlərindən və binalarından, mənzillərdən, otaqlardan daxil olan su nəticəsində subasma, hər hansı predmetin və ya onun hissələrinin düşməsi, atılması, dəyməsi, dağılması, axıdılması və digər bu kimi formalarda təsiri, yerüstü nəqliyyat vasitəsinin dəyməsi, təbii fəlakətlər - zəlzələ, vulkan, fırtına, qasırğa, tufan, dolu, sel, daşqın, leysan, yer sürüşməsi, üçüncü şəxslərin hərəkətlərinin baş verməsi nəticəsində zədələnməsi, məhv olması, yaxud hər hansı digər formada itkisi sığorta hadisəsi hesab olunur.*

Maddə 36.3. *Əmlakın aşağıdakı hallar nəticəsində zədələnməsi, məhv olması, yaxud hər hansı digər formada itkisi sığorta hadisəsi hesab olunmur:*

- *sığortalının, faydalanan şəxsin və ya onların rəhbər işçilərinin hadisənin baş verməsinə yönəldilmiş qəsdən etdiyi hərəkətlər;*
- *sığortalanmış əmlaka təmir, emal və ya digər istehsalat məqsədləri üçün tətbiq olunan istehsal alovunun, yaxud istiliyin təsiri nəticəsində, eyni zamanda yanğın baş verməmişdirsə, belə əmlaka zərərin dəyməsi;*
- *hadisə zamanı və ya hadisədən sonra əmlakın hər hansı hissəsinin oğurlanması;*
- *qrunt sularının səviyyəsinin dəyişməsi;*
- *suyun borulardan və ya rezervuardan şaxta vurma, aşınma, yeyilmə, tədricən xarab olma, boruların və rezervuarların təmiri, köçürülməsi və ya tutumunun artırılması nəticəsində axması.*

Maddə 32. *Sığortaçı bu şəhadətnamə ...üzrə əmlaka dəyən zərərlə bağlı öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin olmamasına görə yerinə yetirə bilmədikdə, zərərin əvəzi sığorta olunanın müraciəti əsasında İcbari Sığorta Bürosu tərəfindən kompensasiya ödənişi verilməklə ödənilir.*

QEYD:³⁶

1. Sığortalının bağladığı icbari sığorta müqaviləsinin mövcudluğu barədə mobil telefon və internet vasitəsilə müvafiq informasiya sistemindən təsdiqləyici bilgi almaq və həmin müqavilədə əks olunan məlumatları əldə etmək imkanı vardır.

2. Sığortalı və ya sığorta olunan bu şəhadətnamə əsasında bağlanmış icbari sığorta müqaviləsi üzrə hüquqlarının pozulduğunu hesab etdiyi hallarda 404-46-99 nömrəli telefonla və ya www.sigorta.maliyye.gov.az internet sahifəsində mövcud olan «Sorğu və müraciətlər» bölməsi, yaxud info@maliyye.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135 ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə şikayət edə bilər.³⁷

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta
şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması**

QAYDALARI

Bakı 2011

Bu Qaydalar «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.2-ci yarım bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin (bundan sonra – “şəhadətnamə”) forması, onun çap olunması və doldurulması ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası şəhadətnaməsinin forması

1.1. Şəhadətnamənin forması üz və arxa hissədən ibarət olmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilir.

1.2. Şəhadətnamə formasının üz hissəsində sığortaçı, sığortalı və istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığortalanması nəzərdə tutulan daşınmaz əmlak barədə məlumatların, həmçinin daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası müqaviləsinin əsas şərtlərinin qeyd olunmasını nəzərdə tutan cədvəl əks etdirilir.

1.3. Şəhadətnamə formasının arxa hissəsində “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 5.3-cü, 8.1-1-ci, 21.1-ci, 25-ci, 32-ci, 44.1-ci, 45.2-ci və 46-cı maddələrindən çıxarışlar qeyd edilir. ³⁸

2. Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası şəhadətnaməsinin formasının çap olunması qaydası

2.1. Şəhadətnamə blankları (bundan sonra – “blanklar”) bu Qaydaların 2.2 – 2.6-cı bəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilmiş formada ~~İştirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına~~ İcbari Sığorta Bürosunun sifarişi ilə ciddi hesabat blanklarının hazırlanması fəaliyyətinə xüsusi razılığı (lisensiyası) olan mətbəədə çap etdirilir. ³⁹

2.2. Blanklar A4 formatında xüsusi müdafiə nişanları olan ağ kağız vərəqdə üz və arxa hissədən ibarət olmaqla çap edilir ~~surəti isə adi A4 kağız formatında olan ağ vərəqdə, yalnız üz hissədən ibarət olmaqla çap edilir.~~ ⁴⁰

2.3. ~~Blankların əsl və surətinin~~ seriyasına aid hissədə CA-dan başlayaraq iki hərfli seriyalar, nömrəsinə aid hissədə 000001 nömrəsindən başlayaraq altı rəqəmli nömrələr ardıcılıqla qeyd edilir. Seriyanın CB-yə və sonrakı seriyalara dəyişməsi altı rəqəmli şəhadətnamə nömrələrinin başa çatmasından sonra həyata keçirilir. ⁴¹

2.4. ~~Blankların əslinin~~ çap edilməsi zamanı aşağıdakı əlavə tələblər də nəzərə alınmalıdır. ⁴²

2.4.1. blankın üz hissəsinin fonunda iri hərflərlə açıq boz rəngdə icbari sığorta şəhadətnaməsi sözlərinin baş hərfləri – “İŞŞ” həkk edilir;

2.4.2. blankın üz və arxa hissəsinin kənarları günbəzşəkilli, bənövşəyi rəngli naxışlarla haşıyələnir;

2.4.3. blankın üz hissəsinin aşağı sağ küncündə bənövşəyi rəngli bina təsviri həkk olunur.

2.5. ~~Şəhadətnamə formasının üz hissəsinin sonunda müəyyən edilmiş "Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası" sözləri şəhadətnamə blanklarının yalnız surətində qeyd edilir.~~⁴³

2.6. Sığorta məbləğləri (4-cü bənd) və sığortanın qüvvədə olduğu ərazi (6-cı bənd) qanunla daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə bütün sığorta müqavilələri üçün eyni müəyyən edildiyindən, bu şərtlər blankda çap edildikdə göstərilir.

2.7. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələrini həmin şəhadətnamə blanklarının Büroya daxil olduğu tarixdən 1 iş günü müddətində müvafiq informasiya sisteminə daxil etməlidir.⁴⁴

3. Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığorta şəhadətnaməsinin formasının doldurulması qaydası

3.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün ilk öncə informasiya sistemi tərəfindən tələb olunan aşağıdakı məlumatlar sığortaçının əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisi tərəfindən həmin sistemdə qeyd edilir:⁴⁵

3.1.1. 1.1-ci bənddə sığortaçının adı, 1.2-ci bənddə sığortaçının olduğu yerin ünvanı, 1.3-cü bənddə isə ən azı bir telefon nömrəsi qeyd edilir.

3.1.2. Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyəti sığorta etdirən mülkiyyətçi və ya faktiki sahibliyi həyata keçirən (yəni onu icarəyə götürmüş və ya digər qanuni əsaslarla istismar edən):

3.1.2.1. fiziki şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, atasının adı və soyadı, 2.2-ci bənddə yaşayış yerinin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə VÖEN-i qeyd edilir;

3.1.2.2. hüquqi şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, 2.2-ci bənddə olduğu yerin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə VÖEN-i qeyd edilir.

3.1.3. 3.1-ci bənddə hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən çıxarışın seriya və nömrəsi; daşınmaz əmlak üzərində mülkiyyət hüquqlarının dövlət qeydiyyatına alınması barədə çıxarış olmadıqda, 3.2-ci bənddə "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş daşınmaz əmlaka hüquqların dövlət qeydiyyatı üçün tələb olunan əsaslara dair sənədin adı, nömrəsi və verildiyi tarix; 3.3-cü bənddə daşınmaz əmlakın təyinatı (istifadə məqsədi); 3.4-cü bənddə daşınmaz əmlakın ünvanı qeyd edilir.⁴⁶

3.1.4. 5-ci bənddə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləği" ilə risk qrupları üzrə müəyyən edilən sığorta haqqı qeyd edilir.*

3.1.5. 7-ci bənddə sığorta müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarix, 8-ci bənddə sığorta müqaviləsinin qüvvədən düşdüyü tarix qeyd edilir.

3.1–1. Şəhadətnamə, müvafiq blankın nömrəsi informasiya sistemində daxil edilməklə avtomatik qeydiyyatı alındıqdan sonra texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur.

3.1–2. Şəhadətnamə formasının "Şəhadətnamə №" hissəsində informasiya sistemi tərəfindən avtomatik müəyyən edilən müvafiq nömrə qeyd edilir.⁴⁷

3.1–3. Blank, onun qırmızı şriftlə qeyd edilmiş CA-dan başlayan iki hərfli "Seriya"sı və eyni rənglə göstərilmiş "№" işarəsindən sonrakı altı rəqəmli nömrəsi müvafiq olaraq blankın bənövşəyi şriftlə doldurulması nəzərdə tutulan "Seriya" və "№"si xanalarında qeyd olunmaqla informasiya sistemi tərəfindən təsdiqlənməlidir.

3.2. Texniki vasitədə çap edilməklə və ya əl ilə doldurulmuş şəhadətnamə blankı sığortaçının səlahiyyətli əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisinin imzası və sığortaçının möhürü ilə təsdiq edilməklə əsl sığortalıya, yaxud onun səlahiyyətli nümayəndəsinə təqdim olunur.⁴⁸

3.3. Sığortalı və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi şəhadətnamə blankının surətində bu məqsədlə müəyyən edilmiş müvafiq hissəni imzalayır.⁴⁹

* Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.7-ci yarımbəndinə uyğun olaraq, daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləğini müəyyən etmək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin
"Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki
məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta
şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması
və doldurulması Qaydaları"na əlavə

**DAŞINMAZ ƏMLAKIN İSTİSMARI İLƏ BAĞLI MÜLKİ
MƏSULİYYƏTİN İCBARİ SİĞORTA ŞƏHADƏTNAMƏSİ**

Şəhadətnamə №:			Blank:	Seriya:	CA	№	000001
-----------------------	--	--	---------------	---------	----	---	--------

1. SİĞORTAÇI:

Adı:	
Ünvanı:	
Telefon nömrəsi:	

2. SİĞORTALI:

Adı:	
Ünvanı:	
Telefon nömrəsi:	
VÖEN:	

3. DAŞINMAZ ƏMLAKA DAİR MƏLUMAT

3.1. Dövlət reyestrindən çıxarışın seriya və nömrəsi:		3.2. Sığortalıya istifadə hüququ verən digər sənəd:	
3.3. Təyinatı (istifadə məqsədi):		3.4. Yerləşdiyi ünvan:	

4. SİĞORTA MƏBLƏĞİ (manat)

4.1. Əmlaka vurulan zərərə görə	50000 (əlli min)	4.2. Sağlamlığa vurulan zərərə görə	4.2.1. Bir şəxs üzrə	5000 (beş min)
			4.2.2. Ümumi	50000 (əlli min)

5. SİĞORTA HAQQI
(manat)

**6. SİĞORTANIN QÜVVƏDƏ
OLDUĞU ƏRAZİ**

Azərbaycan
Respublikası

**7. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ
QÜVVƏYƏ MİNİR:**

**8. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ
QÜVVƏDƏN DÜŞÜR:**

Sığortaçının nümayəndəsi _____ **Möhür Yeri**
imzası

adlı, atasının adı, soyadı,

telefon nömrəsi

Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası

“İCBARİ SİĞORTALAR HAQQINDA” AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNUNDAN ÇIXARIŞ

Maddə 5.3. Sığortalılar sığorta müqaviləsi bağlamaq üçün *daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətinin* icbari sığorta növünün aparılmasına icazəsi olan hər hansı sığortaçıını seçməkdə sərbəstdirlər.

Maddə 8.1-1. İcbari sığorta müqaviləsi yalnız “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş informasiya sistemi vasitəsilə bağlandığı və həmin sistemin informasiya ehtiyatında mövcud olduğu halda etibarlıdır.⁵¹

Maddə 44.1. Daşınmaz əmlakın istismar edilməsi, o cümlədən onun ərazisində inşaat, təmir, yenidənqurma və ya digər işlərin aparılması nəticəsində ***baş verən sığorta riskləri – elektrik və ya qaz cihazlarından istifadə nəticəsində yaranan yanğın, yaxud belə yanğının qarşısının alınması üçün görülən tədbirlərin nəticələri; qaz partlayışı; elektrik naqillərində baş verən qısa qapanma; su, istilik və kanalizasiya xətlərində baş verən qəza nəticəsində subasma; hər hansı predmetin və ya onun hissələrinin düşməsi, atılması, dəyməsi, dağılması, axıdılması və digər bu kimi formalarda təsiri ilə əlaqədar*** zərərçəkən üçüncü şəxslərin sağlamlığına və (və ya) əmlakına dəyən zərərin əvəzinin ödənilməsi üzrə **mülki məsuliyyətin yaranması faktı** sığorta hadisəsi hesab olunur.

Maddə 45.2. *Bu şəhadətnamənin* kimin adına verilməsindən asılı olmayaraq, *burada qeyd olunan* əmlakı qanuni əsaslarla istifadə edən və ya onun ərazisində belə əsaslarla fəaliyyət göstərən istənilən şəxs üçüncü şəxslər qarşısında mülki məsuliyyətinə görə əmlak mənafeyi sığortalanmış sığorta olunan hesab edilir.

Maddə 46. *Sığortalı və (və ya) sığorta olunanın ailə üzvləri istisna olmaqla, bu* icbari sığorta müqaviləsinin tərəfi olmayan, sığortalının və ya sığorta olunanın hərəkəti və ya hərəkətsizliyi nəticəsində zərər çəkən şəxslər, o cümlədən *bu müqavilədə qeyd olunan* əmlakın olduğu yerə, o cümlədən inşaat, təmir, yenidənqurma və ya digər işlərin aparıldığı əraziyə giriş müvafiq qaydada qadağan olunmadığı halda, həmin əraziyə daxil olan belə şəxslər, habelə onların vərəsələri üçüncü şəxs sayılırlar.

Maddə 21.1. *hadisənin baş verməsi ... hərbi əməliyyatlar, terrorçuluq, kütləvi iğtişaslarla...əlaqədar olduqda, bundan başqa* sığorta tələbi üçüncü şəxsin pul, qiymətli kağızlar, qiymətli metallar və qiymətli daşlar, sənət əsərləri, o cümlədən rəsm əsərləri, qravürələr, heykəllər, həmçinin modellər, plan və eskizlər, ixtira patentləri, sənədlər, kitablar və yazılar şəklində olan əmlakına dəymiş zərərlə, *habelə* mənəvi zərərlə və ya gəlir itkisi ilə, *həmçinin ...*sığortalının və ya sığorta olunanın cərimə, dəbbə pulu, peniya ödəməsi üzrə əmlak mənafehi ilə bağlı olduqda, *sığorta ödənişi verilmir.*

Maddə 25. *Hadisə, ...*sığortalının və ya sığorta olunanın həmin hadisənin baş verməsinə yönəldilmiş qəsdən etdiyi qanunazidd hərəkətlərinin nəticəsi olduqda, *əmlakın sərxoş vəziyyətdə istismar edilməsi nəticəsində və ya onu istismar etməyə hüququ olmayan şəxs tərəfindən, yaxud texniki təyinatına uyğun olmayan məqsədlərlə istifadə edilməsi zamanı baş verdikdə, sığortaçı üçüncü şəxsə verdiyi sığorta ödənişini subroqasiya hüququ əsasında sığorta olunanadan geri almaq hüququna malikdir.*

Maddə 32. Sığortaçı *bu şəhadətnamə ...*üzrə sağlamlığa və (və ya) əmlaka dəyən zərərlə bağlı öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin olmamasına görə yerinə yetirə bilmədikdə, *üçüncü şəxsə dəymiş zərərin əvəzi* İcbari Sığorta Bürosu tərəfindən kompensasiya ödənişi verilməklə həyata keçirilir.

QEYD:⁵²

1. Sığortalının bağladığı icbari sığorta müqaviləsinin mövcudluğu barədə mobil telefon və internet vasitəsilə müvafiq informasiya sistemindən təsdiqləyici bilgi almaq və həmin müqavilədə əks olunan məlumatları əldə etmək imkanı vardır.

2. Sığortalı və ya sığorta olunan bu şəhadətnamə əsasında bağlanmış icbari sığorta müqaviləsi üzrə hüquqlarının pozulduğunu hesab etdiyi hallarda 404-46-99 nömrəli telefonla və ya www.sigorta.maliyye.gov.az internet sahifəsində mövcud olan “Sorğu və müraciətlər” bölməsi, yaxud info@maliyye.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135 ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə şikayət edə bilər.⁵³

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta
şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması**

QAYDALARI

Bakı 2011

Bu Qaydalar "İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.2-ci yarım bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin (bundan sonra – "şəhadətnamə") forması, onun çap olunması və doldurulması ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığorta şəhadətnaməsinin forması

1.1. Şəhadətnamənin forması üz və arxa hissədən ibarət olmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilir.

1.2. Şəhadətnamə formasının üz hissəsində sığortaçı, sığortalı və avtonəqliyyat vasitəsinə dair məlumatların, həmçinin avtonəqliyyat vasitəsi sahibinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası müqaviləsinin əsas şərtlərinin qeyd olunmasını nəzərdə tutan cədvəl əks etdirilir.

1.3. Şəhadətnamə formasının arxa hissəsində "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 5.3-cü, 8.1-1-ci, 21.1-ci, 25-ci, 32-ci, 51.1-ci, 52.1-ci, 53.4-cü və 54-cü maddələrindən çıxarışlar qeyd edilir.⁵⁴

2. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığorta şəhadətnaməsinin formasının çap olunması qaydası

2.1. Şəhadətnamə blankları bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilmiş formada ~~istirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına~~ İcbari Sığorta Bürosunun sifarişi ilə aşağıdakı tələblər nəzərə alınmaqla ciddi hesabat blanklarının hazırlanması fəaliyyətinə xüsusi razılığı (lisenziyası) olan mətbəədə çap etdirilir.⁵⁵

2.1.1. A4 formatında xüsusi müdafiə nişanları olan ağ kağız vərəqdə üz və arxa hissədən ibarət olmaqla çap edilir;

2.1.2. qırmızı şriftlərlə qeyd edilmiş "seriya" sözündən sonra AA-dan başlayaraq iki hərfli seriyalar, qırmızı şriftlərlə qeyd edilmiş "№" işarəsindən sonra isə altı rəqəmli nömrələr ardıcılıqla qeyd edilir; Seriyanın AB-yə və sonrakı seriyalara dəyişməsi altı rəqəmli blank nömrələrinin başa çatmasından sonra həyata keçirilir;

2.1.3. üz hissəsinin fonunda iri hərflərlə açıq boz rəngdə icbari sığorta şəhadətnaməsi sözlərinin baş hərfləri – "İSŞ" həkk edilir;

2.1.4. üz və arxa hissəsinin kənarları günbəzşəkilli, mavi rəngli naxışlarla haşıyələnir;

2.1.5. üz hissəsinin aşağı sağ küncündə mavi rəngli avtomobil təsviri həkk olunur.

2.2. Sığorta məbləğləri (4-cü bənd) və sığortanın qüvvədə olduğu ərazi (6-cı bənd) qanunla avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortasına aid bütün sığorta müqavilələri üçün eyni müəyyən edildiyindən, bu şərtlər blankda çap edildikdə göstərilir.

2.3. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələrini həmin şəhadətnamə blanklarının Büroya daxil olduğu tarixdən 1 iş günü müddətində ~~avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə~~ informasiya sistemində daxil etməlidir. ⁵⁶

3. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığorta şəhadətnaməsinin formasının doldurulması qaydası

3.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün ilk öncə ~~avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə~~ informasiya sistemi (~~bundan sonra — "informasiya sistemi"~~) tərəfindən tələb olunan məlumatlar sığortaçının əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisi tərəfindən həmin sistemdə qeyd edilir. ⁵⁷

3.2. Şəhadətnamə, müvafiq blankın nömrəsi informasiya sistemində daxil edilməklə avtomatik qeydiyyatla alındıqdan sonra texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur.

3.3. Şəhadətnamə formasının "Şəhadətnamə №" hissəsində informasiya sistemi tərəfindən avtomatik müəyyən edilən müvafiq nömrə qeyd edilir.

3.4. Blank, onun qırmızı şriftlə qeyd edilmiş AA-dan başlayan iki hərfli "Seriya"sı və eyni rənglə göstərilmiş "№" işarəsindən sonrakı altı rəqəmli nömrəsi müvafiq olaraq blankın mavi şriftlə doldurulması nəzərdə tutulan "Seriya" və "№"si xanalarında qeyd olunmaqla informasiya sistemi tərəfindən təsdiqlənməlidir.

3.5. 1.1-ci bənddə sığortaçının adı, 1.2-ci bənddə sığortaçının olduğu yerin (daimi fəaliyyət göstərən orqanının yerləşdiyi yerin) ünvanı, 1.3-cü bənddə isə ən azı bir telefon nömrəsi qeyd edilir.

3.6. Mülkiyyətində avtonəqliyyat vasitəsi olan, yaxud avtonəqliyyat vasitəsinə faktiki sahibliyi həyata keçirən (yəni onu icarəyə götürmüş və ya etibarnamə əsasında idarə edən, yaxud digər qanuni əsaslarla istismar edən) şəxs (sahibi):

3.6.1. fiziki şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, atasının adı, soyadı, 2.2-ci bənddə yaşayış yerinin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə vətəndaşların şəxsiyyət vəsiqəsinin, müvəqqəti və daimi yaşamaq üçün icazə almış əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərə münasibətdə isə onlara verilən müvafiq vəsiqənin PIN kodu (fotoşəkil olan hissəsinin axırıncı sətrinin son səkkiz simvolunun ilk yeddisi), hərbiçilərə münasibətdə isə onların şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin seriya və nömrəsi; ⁵⁸

3.6.2. hüquqi şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı (təşkilati hüquqi forması göstərməklə), 2.2-ci bənddə olduğu yerin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə VÖEN-i qeyd edilir.

3.7. 3.1-ci bənddə avtonəqliyyat vasitəsinin dövlət qeydiyyat nişanı (*məsələn, 90HE975*), 3.2-ci bənddə avtonəqliyyat vasitəsinin qeydiyyat şəhadətnaməsində göstərilən ban nömrəsi, əgər yoxdursa, şassi nömrəsi, o da yoxdursa mühərrikin nömrəsi, 3.3-cü bənddə

avtonəqliyyat vasitəsinin markası (*məsələn, Mercedes Benz*), 3.4-cü bənddə modeli (*məsələn, C-200*), 3.5-ci bənddə növü (*məsələn, minik*), 3.5-ci bənddə isə istehsal olunduğu il (*məsələn, 1998*) qeyd edilir.

3.8. 5-ci bənddə ~~"Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta haqlarının müəyyən edilməsi Qaydaları"~~ əsasında avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə informasiya sistemi vasitəsilə avtomatik hesablanan müvafiq sığorta haqqı qeyd edilir.* ⁵⁹

3.9. 7-ci bənddə sığorta müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarix və vaxt, 8-ci bənddə sığorta müqaviləsinin qüvvədən düşdüyü tarix və vaxt qeyd edilir.

3.10. Texniki vasitədə çap edilməklə və ya əl yazısı ilə doldurulmuş şəhadətnamə blankı sığortaçının səlahiyyətli əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisinin imzası və sığortaçının möhürü ilə təsdiq edilməklə sığortalıya, yaxud onun səlahiyyətli nümayəndəsinə təqdim olunur.

Qeyd: *Bu Qaydaların 3.6-cı bəndində yalnız avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığortalanmaq üçün müraciət edən və sığorta haqqını ödəyən şəxsə aid məlumatlar göstərilməlidir.*

* Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.8-ci yarımbəndinə uyğun olaraq, avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta haqqı məbləğlərinin hesablanması qaydasını müəyyən etmək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin
"Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki
məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta
şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və
doldurulması Qaydaları"na Əlavə

**AVTONƏQLİYYAT VASİTƏSİ SAHİBLƏRİNİN MÜLKİ
MƏSULİYYƏTİNİN İCBARİ SİĞORTA ŞƏHADƏTNAMƏSİ**

Şəhadətnamə №:			Blank:	Seriya:	AA	Nº	000001
				Seriya:		Nº	

1. SİĞORTAÇI:

1.1. Adı:	
1.2. Ünvanı:	
1.3. Telefon nömrəsi:	

2. NƏQLİYYAT VASİTƏSİNİN SAHİBİ (SİĞORTALI):

2.1. Adı:	
2.2. Ünvanı:	
2.3. Telefon nömrəsi:	
2.4. VÖEN // Şəxsiyyət vəsiqəsinin (müvəqqəti və daimi yaşamaq üçün icazə almış əcnəbiyə və ya vətəndaşlığı olmayan şəxsə verilən müvafiq vəsiqənin) PIN-kodu:	

3. AVTONƏQLİYYAT VASİTƏSİNƏ DAİR MƏLUMAT

3.1. Dövlət qeydiyyat nişanı:		3.2. Ban və ya şassi və ya mühərrikin nömrəsi:	
3.3. Markası:		3.4. Modeli:	
3.5. Növü:		3.6. İstehsal ili:	

4. SİĞORTA MƏBLƏĞİ (manat)

4.1. Əmlaka vurulan zərərə görə	5000 (beş min)	4.2. Sağlamlığa vurulan zərərə görə	4.2.1. Bir şəxs üzrə	5000 (beş min)
			4.2.2. Bir hadisə üzrə	50000 (əlli min)

5. SİĞORTA HAQQI (manat)		6. SİĞORTANIN QÜVVƏDƏ OLDUĞU ƏRAZİ	Azərbaycan Respublikası
---------------------------------	--	---	-------------------------

7. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ QÜVVƏYƏ MİNİR:		8. SİĞORTA MÜQAVİLƏSİ QÜVVƏDƏN DÜŞÜR:	
---	--	--	--

Sığortaçının nümayəndəsi _____ **Möhür Yeri**
imzası

adı, atasının adı, soyadı,

telefon nömrəsi

"İCBARİ SİĞORTALAR HAQQINDA" AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNUNDAN ÇIXARIŞ

Maddə 5.3. Sığortalılar sığorta müqaviləsi bağlamaq üçün *avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin* icbari sığorta növünün aparılmasına icazəsi olan hər hansı sığortaçıyı seçməkdə sərbəstdirlər.

Maddə 8.1-1. İcbari sığorta müqaviləsi yalnız "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş informasiya sistemi vasitəsilə bağlandığı və həmin sistemin informasiya ehtiyatında mövcud olduğu halda etibarlıdır.⁶⁰

Maddə 52.1. Avtonəqliyyat vasitəsinin Azərbaycan Respublikasının ərazisində istifadəsi nəticəsində zərərçəkən **üçüncü şəxslərin sağlamlığına** və (və ya) **əmlakına dəymiş zərərin əvəzinin ödənilməsi üzrə mülki məsuliyyətin yaranması faktının** – *sığorta risklərinin baş verməsi* sığorta hadisəsi hesab olunur.

Maddə 53.4. *Bu şəhadətnamənin* kimin adına verilməsindən asılı olmayaraq, *...burada qeyd olunan* avtonəqliyyat vasitəsinin qanuni əsaslarla istifadə edən istənilən şəxs üçüncü şəxslər qarşısında mülki məsuliyyətinə görə əmlak mənafeyi sığortalanmış sığorta olunan hesab edilir.

Maddə 54. *Sığortalı və (və ya) sığorta olunanın ailə üzvləri istisna olmaqla, bu* icbari sığorta müqaviləsinin tərəfi olmayan, sığortalının və ya sığorta olunanın hərəkəti və ya hərəkətsizliyi nəticəsində zərər çəkən şəxslər, o cümlədən avtonəqliyyat vasitəsindəki sənişinlər, onlar öldükləri halda, ailə üzvləri ... üçüncü şəxs sayılırlar.

Maddə 21.1. *hadisənin baş verməsi* ... hərbi əməliyyatlar, terrorçuluq, kütləvi iğtişaşlarla...*əlaqədar olduqda, bundan başqa* sığorta tələbi üçüncü şəxsin pul, qiymətli kağızlar, qiymətli metallar və qiymətli daşlar, sənət əsərləri, o cümlədən rəsm əsərləri, qravürələr, heykəllər, həmçinin modellər, plan və eskizlər, ixtira patentləri, sənədlər, kitablar və yazılar şəklində olan əmlakına dəymiş zərərlə, *habelə* mənəvi zərərlə və ya gəlir itkisi ilə, *həmçinin* ...sığortalının və ya sığorta olunanın cərimə, dəbbə pulu, peniya ödəməsi üzrə əmlak mənafevləri ilə bağlı olduqda, *sığorta ödənişi verilmir.*

Maddə 25. *Hadisə, ...sığortalının və ya sığorta olunanın həmin hadisənin baş verməsinə yönəldilmiş qəsdən etdiyi qanunazidd hərəkətlərinin nəticəsi olduqda, avtonəqliyyat vasitəsinin* sərxoş vəziyyətdə istismar edilməsi *nəticəsində və ya onu idarə etməyə hüququ olmayan şəxs tərəfindən idarə edilməsi, yaxud* texniki təyinatına uyğun olmayan məqsədlərlə istifadə edilməsi *zamanı baş verdikdə, sığortaçı üçüncü şəxsə verdiyi sığorta ödənişini subroqasiya hüququ əsasında sığorta olunandan geri almaq hüququna malikdir.*

Maddə 32. Sığortaçı *bu şəhadətnamə ...üzrə sağlamlığa və (və ya) əmlaka dəyən zərərlə bağlı* öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin olmamasına görə yerinə yetirə bilmədikdə, *üçüncü şəxsə dəymiş zərərin əvəzi* *İcbari Sığorta Bürosu tərəfindən kompensasiya ödənişi verilməklə ödənilir.*

QEYD:

1. Sığortalının bağladığı icbari sığorta müqaviləsinin mövcudluğu barədə mobil telefon və internet vasitəsilə müvafiq informasiya sistemindən təsdiqləyici bilgi almaq və həmin müqavilədə əks olunan məlumatları əldə etmək imkanı vardır.

2. Sığortalı və ya sığorta olunan bu şəhadətnamə əsasında bağlanmış icbari sığorta müqaviləsi üzrə hüquqlarının pozulduğunu hesab etdiyi hallarda 404-46-99 nömrəli telefonla və ya www.sigorta.maliyye.gov.az internet sahifəsində mövcud olan "Sorğu və müraciətlər" bölməsi, yaxud info@maliyye.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə *AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135* ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə şikayət edə bilər.⁶¹

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması

QAYDALARI

Bakı 2011

Bu Qaydalar «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.2-ci yarım bəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin (bundan sonra – “şəhadətnamə”) forması, onun çap olunması və doldurulması ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası şəhadətnaməsinin forması

1.1. Şəhadətnamənin forması üz və arxa hissədən ibarət olmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilir.

1.2. Şəhadətnamə formasının üz hissəsində sığortaçı, sığortalı və müvafiq nəqliyyat vasitəsinə dair məlumatların, həmçinin sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası müqaviləsinin əsas şərtlərinin qeyd olunmasını nəzərdə tutan cədvəl əks etdirilir.

1.3. Şəhadətnamə formasının arxa hissəsində “İcbari sığortalar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 5.3-cü, 8.1-1-ci, 32-ci, 66-cı, 64.1-ci və 65.1-ci maddələrindən çıxarışlar qeyd edilir.⁶²

2. Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası şəhadətnaməsinin formasının çap olunması qaydası

2.1. Şəhadətnamə blankları (bundan sonra – “blanklar”) bu Qaydaların 2.2 – 2.6-cı bəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla, bu Qaydalara Əlavədə müəyyən edilmiş formada ~~istirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına~~ icbari Sığorta Bürosunun sifarişi ilə ciddi hesabat blanklarının hazırlanması fəaliyyətinə xüsusi razılığı (lisensiyası) olan mətbəədə çap etdirilir.⁶³

2.2. Blankların əsl A4 formatında xüsusi müdafiə nişanları olan xüsusi ağ kağız vərəqdə üz və arxa hissədən ibarət olmaqla, ~~surəti isə adi A4 kağız formatında olan ağ vərəqdə, yalnız üz hissədən ibarət olmaqla~~ çap edilir.⁶⁴

2.3. ~~Blankların əsl və surətinin~~ seriyasına aid hissədə DA-dan başlayaraq iki hərfli seriyalar, nömrəsinə aid hissədə 000001 nömrəsindən başlayaraq altı rəqəmli nömrələr ardıcılıqla qeyd edilir; seriyanın DB-yə və sonrakı seriyalara dəyişməsi altı rəqəmli şəhadətnamə nömrələrinin başa çatmasından sonra həyata keçirilir.⁶⁵

2.4. Blankların ~~əslinin~~ çap edilməsi zamanı aşağıdakı əlavə tələblər də nəzərə alınmalıdır:⁶⁶

2.4.1. blankın üz hissəsinin fonunda iri hərflərlə açıq boz rəngdə icbari sığorta şəhadətnaməsi sözlərinin baş hərfləri – “İSŞ” həkk edilir;

2.4.2. blankın üz və arxa hissəsinin kənarları günbəzşəkilli, qəhvəyi rəngli naxışlarla haşıyələnir;

2.4.3. blankın üz hissəsinin aşağı sağ küncündə qəhvəyi rəngli avtobus, qatar və təyyarə təsvirləri həkk olunur.

2.5. ~~Şəhadətnamə formasının üz hissəsinin sonunda müəyyən edilmiş “Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası” sözləri şəhadətnamə blanklarının yalnız surətində qeyd edilir.~~⁶⁷

2.6. Hər bir sərnişinə görə sığorta məbləği (4.1-ci bənd) və sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu ərazi (6-cı bənd) qanunla sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortasına aid bütün sığorta müqavilələri üçün eyni müəyyən edildiyindən, bu şərtlər formada əvvəlcədən müəyyənləşdirilir.

2.7. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələrini həmin şəhadətnamə blanklarının Büroya daxil olduğu tarixdən 1 iş günü müddətində müvafiq informasiya sisteminə daxil etməlidir.⁶⁸

3. Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası şəhadətnaməsinin formasının doldurulma qaydası

3.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün ilk öncə informasiya sistemi tərəfindən tələb olunan aşağıdakı məlumatlar sığortaçının əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisi tərəfindən həmin sistemdə qeyd edilir:⁶⁹

3.1.1. 1.1-ci bənddə sığortaçının adı, 1.2-ci bənddə sığortaçının olduğu yerin ünvanı, 1.3-cü bənddə isə ən azı bir telefon nömrəsi qeyd edilir.

3.1.2. Mülkiyyətində nəqliyyat vasitəsi olan, yaxud nəqliyyat vasitəsinə faktiki sahibliyi həyata keçirən (yəni onu icarəyə götürmüş və ya digər qanuni əsaslarla istifadə edən):

3.1.2.1. fiziki şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, atasının adı, soyadı, 2.2-ci bənddə yaşayış yerinin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə VÖEN-i;⁷⁰

3.1.2.2. hüquqi şəxs olduqda – 2.1-ci bənddə adı, 2.2-ci bənddə olduğu yerin ünvanı, 2.3-cü bənddə ən azı bir telefon nömrəsi, 2.4-cü bənddə VÖEN-i qeyd edilir.⁷¹

3.1.3. 3.1-ci bənddə nəqliyyat vasitəsinin növü, 3.2-ci bənddə qeydiyyat şəhadətnaməsinin seriya və nömrəsi, 3.3-cü bənddə dövlət qeydiyyat nişanı, 3.4-cü bənddə marka və modeli 3.5-ci bənddə sərnişin yerlərinin sayı, 3.6-cı bənddə isə istehsal ili qeyd edilir.

3.1.4. 4.2-ci bənddə 4.1-ci bənddə müəyyən edilmiş sığorta məbləğinin (5000 manatın) 3.5-ci bənddə qeyd olunan sərnişin yerlərinin sayına hasilindən alınan məbləğ qeyd edilir.

3.1.5. 5-ci bənddə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləğinin hesablanması Qaydası"na uyğun olaraq müəyyən edilmiş sığorta haqqı qeyd edilir.*

3.1.6. 7-ci bənddə sığorta müqaviləsinin qüvvəyə mindiyi tarix, 8-ci bənddə isə sığorta müqaviləsinin qüvvədən düşdüyü tarix qeyd edilir.

3.1–1. Şəhadətnamə, müvafiq blankın nömrəsi informasiya sisteminə daxil edilməklə avtomatik qeydiyyata alındıqdan sonra texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur.

3.1–2. Şəhadətnamə formasının "Şəhadətnamə №" hissəsində informasiya sistemi tərəfindən avtomatik müəyyən edilən müvafiq nömrə qeyd edilir.

3.1–3. Blank, onun qırmızı şriftlə qeyd edilmiş DA-dan başlayan iki hərfli "Seriya"sı və eyni rənglə göstərilmiş "№" işarəsindən sonrakı altı rəqəmli nömrəsi müvafiq olaraq blankın qəhvəyi şriftlə doldurulması nəzərdə tutulan "Seriya" və "№"si xanalarında qeyd olunmaqla informasiya sistemi tərəfindən təsdiqlənməlidir.⁷²

3.2. Texniki vasitədə çap edilməklə və ya əl ilə doldurulmuş şəhadətnamə blankı sığortaçının səlahiyyətli əməkdaşı və ya sığorta vasitəçisinin imzası və sığortaçının möhürü ilə təsdiq edilməklə əsl sığortalıya, yaxud onun səlahiyyətli nümayəndəsinə təqdim olunur.⁷³

~~3.3. Sığortalı və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi şəhadətnamə blankının surətində bu məqsədlə müəyyən edilmiş müvafiq hissəni imzalayır.⁷⁴~~

* Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.11-ci yarımbəndinə uyğun olaraq, sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləğinin hesablanması qaydasını müəyyən etmək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin
"Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta
şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və
doldurulması Qaydaları"na əlavə

SƏRNIŞINLƏRİN İCBARİ FƏRDİ QƏZA SIĞORTASI ŞƏHADƏTNAMƏSİ

Şəhadətnamə №:			Blank:	Seriya:	DA	Nº	000001
-----------------------	--	--	---------------	---------	----	----	--------

1. SIĞORTAÇI:

Adı:	
1.1. Ünvanı:	
1.2. Telefon nömrəsi:	

2. SIĞORTALI:

2.1. Adı:	
2.2. Ünvanı:	
2.3. Telefon nömrəsi:	

3. NƏQLİYYAT VASITƏSİNƏ DAİR MƏLUMAT

3.1. Növü:		3.2. Qeydiyyat şəhadətnaməsinin seriya və nömrəsi:	
3.3. Dövlət qeydiyyat nişanı:		3.4. Marka və model:	
3.5. Sərnişin yerlərinin sayı:		3.6. İstehsal ili:	

4. SIĞORTA MƏBLƏĞİ (manat)

4.1. Hər bir sərnişinə gərə	5000 (beş min)	4.2. Nəqliyyat vasitəsi üzrə	
--	----------------	---	--

5. SIĞORTA HAQQI (manat)		6. SIĞORTANIN QÜVVƏDƏ OLDUĞU ƏRAZİ	Nəqliyyat vasitəsinin sərnişin daşıma xidmətinə yerinə yetməsi ilə əlaqədar olduğu bütün ərazilər
------------------------------------	--	---	---

7. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİ QÜVVƏYƏ MİNİR:		8. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİ QÜVVƏDƏN DÜŞÜR:	
---	--	--	--

Sığortaçının nümayəndəsi

imzası

Möhür Yeri

adı, atasının adı, soyadı,

telefon nömrəsi

Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası _____ 75

"İCBARİ SİĞORTALAR HAQQINDA" AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNUNDAN ÇIXARIŞ

Maddə 5.3. *Mülkiyyətində sərnişin daşıma xidmətlərini həyata keçirmək üçün nəqliyyat vasitəsi olan və ya ona faktiki sahibliyi həyata keçirən şəxs həmin nəqliyyat vasitəsi ilə bağlı sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası müqaviləsi bağlamaq üçün sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası növünün aparılmasına icazəsi olan hər hansı sığortaçı seçməkdə sərbəstdirlər.*

Maddə 8.1-1. *İcbari sığorta müqaviləsi yalnız "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda nəzərdə tutulmuş informasiya sistemi vasitəsilə bağlandığı və həmin sistemin informasiya ehtiyatında mövcud olduğu halda etibarlıdır.*⁷⁶

Maddə 64.1. *Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası sərnişin daşımaları xidmətini həyata keçirən hava, su, dəmiryolu və avtomobil nəqliyyatı vasitələrində olan sərnişinlərin həyatına və sağlamlığına sığorta hadisəsi nəticəsində zərər dəyməsinə görə sığorta təminatının verilməsi məqsədi ilə tətbiq edilir.*

Maddə 65.1. *...Azərbaycan Respublikasının ərazisində, həmçinin xarici ölkələrə və ya xarici ölkələrdən qanunda müəyyən edilmiş qaydada sərnişin daşıma xidmətlərini həyata keçirmək üçün mülkiyyətində nəqliyyat vasitəsi olan və ya belə nəqliyyat vasitəsinə faktiki sahibliyi həyata keçirən, həmçinin onu icarəyə götürmüş, yaxud digər qanuni əsaslarla istismar edən fiziki və hüquqi şəxslər nəqliyyat vasitələrinin sahibləri hesab olunurlar.*⁷⁷

Maddə 66. *Nəqliyyat vasitəsi sərnişin daşıma xidmətini yerinə yetməsi ilə əlaqədar hərəkətdə olarkən və ya bu məqsədlə dayanacaqlarda (hava limanlarında, dəniz, dəmiryolu və ya avtobus vağzallarında, stansiyalarında, platformalarında və ya körpülərində) olarkən sığorta olunmuş sərnişinin nəqliyyat vasitəsində olduğu müddət ərzində sığorta risklərinin baş verməsi, yəni nəqliyyat vasitəsinin istismarı ilə əlaqədar **sərnişinin** bədən üzvlərinin, toxumalarının zədələnməsi nəticəsində **yüngül, az ağır və ya ağır xəsarət alması, əmək qabiliyyətini tam və ya qismən itirməsi, yaxud ölməsi** faktı sığorta hadisəsi hesab edilir.*⁷⁸

Maddə 32. *Sığortaçı bu şəhadətnamə ...üzrə sərnişinlərin sağlamlığına dəyən zərərlə bağlı öhdəliklərini ödəmə qabiliyyətinin olmamasına görə yerinə yetirə bilmədikdə, zərərin avəzi sığorta olunanın müraciəti əsasında İcbari Sığorta Bürosu tərəfindən kompensasiya ödənişi verilməklə ödənilir.*

QEYD:⁷⁹

1. Sığortalının bağladığı icbari sığorta müqaviləsinin mövcudluğu barədə mobil telefon və internet vasitəsilə müvafiq informasiya sistemindən təsdiqləyici bilgi almaq və həmin müqavilədə əks olunan məlumatları əldə etmək imkanı vardır.

2. Sığortalı və ya sığorta olunan bu şəhadətnamə əsasında bağlanmış icbari sığorta müqaviləsi üzrə hüquqlarının pozulduğunu hesab etdiyi hallarda 404-46-99 nömrəli telefonla və ya www.sigorta.maliyye.gov.az internet sahifəsində mövcud olan "Sorğu və müraciətlər" bölməsi, yaxud info@maliyye.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135 ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə şikayət edə bilər.⁸⁰

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçısı olan sığortaçıların şərti öhdəliklər ehtiyatının
formalaşdırılması**

Q A Y D A S I

Bakı 2011

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.5-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçısı olan sığortaçıların şərti öhdəliklər ehtiyatının formalaşdırılması və həmin ehtiyatın məbləğinin müəyyən edilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Bu Qaydanın məqsədləri üçün aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

1.2.1. hesabat tarixi – sığortaçının müvafiq hesabatının tərtib edildiyi tarix;

1.2.2. iştirakçı sığortaçı – İcbari Sığorta Bürosunun iştirakçı sığortaçıların reyestrinə daxil edilmiş sığortaçı.

2. Şərti öhdəliklər ehtiyatının məbləğinin hesablanması, onların formalaşdırılması və uçotunun aparılması

2.1. İştirakçı sığortaçılar tərəfindən hər rüb aparmağa icazəsi olduğu hər bir icbari sığorta növü üzrə hesabat rübündən sonrakı ayın 1-i tarixinə son dörd rüb ərzində hesablanmış sığorta (təkrarsığorta) haqlarının (xitam verilmiş sığorta (təkrarsığorta) müqavilələri üzrə qaytarılmış sığorta haqları və Azərbaycan Respublikasının rezidenti olan sığortaçılara (təkrarsığortaçılara) ötürülmüş müqavilələr üzrə təkrarsığorta haqları çıxılmaqla) 3%-i məbləğində şərti öhdəliklər ehtiyatı hesablanmaqla formalaşdırılır.

2.2. Şərti öhdəliklər ehtiyatının hesablanmış məbləği iştirakçı sığortaçının hesabat rübündən sonrakı ayın 1-i tarixinə rüblük maliyyə hesabatlarında əlavə sığorta ehtiyatları kimi nəzərə alınmalıdır.

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta tariflərinin müəyyənləşdirilməsi

Q A Y D A S I

Bakı 2011

Bu Qayda «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.6-cı yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta tariflərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Sığorta tariflərinin müəyyənləşdirilməsi

1.1. Yaşayış evləri və mənzillər istisna olmaqla, digər daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta tarifləri aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$ST = HƏ \times (1 - GƏ)$$

burada:

ST – faiz dərəcəsi ilə ifadə olunan *sığorta tarifi*;

GƏ – azadolma məbləğindən və sığorta məbləğindən asılı olaraq bu Qaydanın 1.2-ci bəndində nəzərdə tutulan cədvələ əsasən müəyyən olunan müvafiq *güzəşt əmsali*;

HƏ – bu Qaydanın 1.3.2-ci və 1.4-cü bəndlərində nəzərdə tutulan cədvəllərə əsasən müəyyən olunan müvafiq *hesablama əmsali*.

1.2. Sığorta tarifi müəyyənləşdirilməsi məqsədilə azadolma məbləğindən və sığorta məbləğindən asılı olaraq güzəşt əmsali aşağıdakı cədvəl əsasında müəyyən olunur:

Azadolma məbləği (manat)	Sığorta məbləği (min manat)								
	100-ə qədər	100-250	250-500	500-1000	1000-2500	2500-5000	5000-10000	10000-15000	15000-dən yuxarı
50-99	0,010								
100-149	0,011	0,011							
150-199	0,013	0,013	0,013						
200-249	0,018	0,018	0,17						
250-499	0,024	0,024	0,023						
500-999	0,031	0,031	0,030	0,030					
1000-1499	0,052	0,051	0,051	0,050	0,050				
1500-1999	0,070	0,069	0,069	0,068	0,068	0,067			
2000-2499	0,089	0,088	0,086	0,084	0,082	0,080	0,071		
2500-4999	0,105	0,103	0,101	0,098	0,095	0,091	0,080		
5000-9999		0,165	0,157	0,148	0,138	0,122	0,108	0,089	0,080
10000-24999			0,221	0,213	0,193	0,167	0,136	0,122	0,110
25000-49999				0,315	0,250	0,218	0,194	0,167	0,150
50000-99999					0,304	0,265	0,241	0,220	0,203
100000 və ya daha yuxarı						0,334	0,293	0,275	0,257

1.3. Hesablama əmsalının müəyyən edilməsi məqsədi ilə sığorta riskinin qrupları aşağıdakı kimi müəyyənləşdirilir:

1.3.1. inzibati binalar, onların mülkiyyətçisinin və ya üzərində faktiki sahibliyə malik olan digər şəxsin həyata keçirdiyi iqtisadi fəaliyyətin növündən asılı olmayaraq 1-ci risk qrupuna aid edilir.

1.3.2. Bu Qaydanın 1.3.1-ci bəndi nəzərə alınmaqla, daşınmaz əmlakın risk qrupu onun mülkiyyətçisinin və ya üzərində faktiki sahibliyi həyata keçirən digər şəxsin həmin əmlakda həyata keçirdiyi iqtisadi fəaliyyətin aid olduğu, Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin 2008-ci il 14 noyabr tarixli qərarı və Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 2008-ci il 22 dekabr tarixli əmri ilə təsdiq edilmiş "İqtisadi Fəaliyyət Növləri Təsnifatının 3-cü versiyasına Əlavə"də nəzərdə tutulan müvafiq iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

Risk qrupu	İqtisadi fəaliyyət növlərinin bölgüsü	
	Seksiya kodu	Seksiyanın adı
1	K Seksiyası	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti
	O Seksiyası	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; icbari sosial təminat
	U Seksiyası	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti
	L Seksiyası	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar
2	N Seksiyası	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi
	P Seksiyası	Təhsil
	M Seksiyası	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət
	J Seksiyası	Informasiya və rabitə
	S Seksiyası	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi
	Q Seksiyası	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi
	R Seksiyası	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət
3	A Seksiyası	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq
	H Seksiyası	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı
	G Seksiyası	Topdan və pərakəndə ticarət, avtomobillərin və motosikletlərin təmiri
	E Seksiyası	Su təchizatı; çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi
4	D Seksiyası	Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat
	C Seksiyası	Emal sənayesi
	İ Seksiyası	Yaşayışın təşkili və ictimai iaşə
	B Seksiyası	Mədəncixarma sənayesi
	F Seksiyası	Tikinti

1.4. sığorta riskinin qruplarına görə hesablama əmsalı aşağıdakı cədvəldəki kimi müəyyən olunur:

Risk qrupu	Hesablama əmsalı
1	0,16
2	0,22
3	0,28
4	0,35

1.5. Yaşayış evləri və mənzillər üçün sığorta tarifi 0,2 % müəyyən edilir.

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta
haqlarının məbləği**

Bakı 2011

Bu Qayda "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.7-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləğinin müəyyən edilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Sığorta haqqının məbləğinin müəyyənləşdirilməsi qaydası

1.1. Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta haqqının məbləği iqtisadi fəaliyyət növlərindən asılı olaraq, bu Qaydanın 1.2.1-ci yarımbəndi nəzərə alınmaqla 1.2.2-ci yarımbəndində nəzərdə tutulan risk qrupları üzrə (Cədvəl) aşağıdakı kimi müəyyən olunur:

Risk qrupu	Sığorta haqqı (<i>manat</i>)
1	30
2	60
3	90
4	120

1.2. Sığorta haqlarının məbləğinin müəyyən edilməsi məqsədi ilə sığorta riskinin qrupları aşağıdakı qaydada müəyyənləşdirilir:

1.2.1. inzibati binalar onların mülkiyyətçisinin və ya üzərində faktiki sahibliyə malik olan digər şəxsin həyata keçirdiyi iqtisadi fəaliyyətin növündən asılı olmayaraq 1-ci risk qrupuna aid edilir.

1.2.2. Bu Qaydanın 1.2.1-ci bəndi nəzərə alınmaqla, daşınmaz əmlakın risk qrupu onun mülkiyyətçisinin və ya üzərində faktiki sahibliyi həyata keçirən digər şəxsin həmin əmlakda təyinatı üzrə həyata keçirdiyi iqtisadi fəaliyyətin aid olduğu, Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin 2008-ci il 14 noyabr tarixli qərarı və Azərbaycan Respublikası Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 2008-ci il 22 dekabr tarixli əmri ilə təsdiq edilmiş "İqtisadi Fəaliyyət Növləri Təsnifatının 3-cü versiyasına Əlavə"də nəzərdə tutulan müvafiq iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

Risk qrupu	İqtisadi fəaliyyət növlərinin bölgüsü	
	Seksiya kodu	Seksiyanın adı
1	K Seksiyası	Maliyyə və sığorta fəaliyyəti
	O Seksiyası	Dövlət idarəetməsi və müdafiə; icbari sosial təminat
	U Seksiyası	Toxunulmazlıq hüququ olan təşkilatların fəaliyyəti
	L Seksiyası	Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar
2	N Seksiyası	İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi
	P Seksiyası	Təhsil
	M Seksiyası	Peşə, elmi və texniki fəaliyyət
	J Seksiyası	Informasiya və rabitə
	S Seksiyası	Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi
	Q Seksiyası	Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi
	R Seksiyası	İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət
3	A Seksiyası	Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq
	H Seksiyası	Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı
	G Seksiyası	Topdan və pərakəndə ticarət, avtomobillərin və motosikletlərin təmiri
	E Seksiyası	Su təchizatı; çirkli suların və tullantıların təmizlənməsi
4	D Seksiyası	Elektrik enerjisi, qaz, buxar və kondisiyalaşdırılmış hava ilə təchizat
	C Seksiyası	Emal sənayesi
	İ Seksiyası	Yaşayışın təşkili və ictimai iaşə
	B Seksiyası	Mədəncixarma sənayesi
	F Seksiyası	Tikinti

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta
haqqı məbləğlərinin hesablanması**

Q A Y D A S I

Bakı 2011

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.8-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta haqqı məbləğlərinin hesablanması ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Bu Qaydaların məqsədləri üçün aşağıdakı anlayışlardan istifadə edilir:

1.2.1. Bonus-Malus (bundan sonra – “BM”) sistemi - əvvəlki sığorta müqavilələri üzrə nəqliyyat vasitəsi sürücüsünün təqsiri üzündən baş verən sığorta hadisəsinin olub-olmamasından asılı olaraq, sığortalıya münasibətdə sığorta haqlarını artıran və ya azaldan əmsallar tətbiq edilməsini nəzərdə tutan güzəştlər və əlavələr sistemi.

1.2.2. Bonus-Malus subyekti (bundan sonra – “VM subyekti”) – barəsində BM sistemi ilə müəyyənləşdirilən güzəşt və ya əlavələrin tətbiq edildiyi şəxs;

1.2.3. fərdi BM subyekti (bundan sonra – “FBMS”) - məsuliyyəti son bir il ərzində bütün BM qrupları üzrə 428 gün və ya daha az müddətdə icbari sığortalanmış BM subyekti;

1.2.4. avtopark olan BM subyekti (bundan sonra – “ABMS”) - məsuliyyəti son bir il ərzində bütün BM qrupları üzrə 428 gündən çox müddətdə icbari sığortalanmış BM subyekti;

1.2.5. VM sinfi – hər hansı bir BM subyekti üçün avtonəqliyyat vasitələrinin müvafiq BM qrupu üzrə müəyyən edilmiş risk sinfi;

1.2.6. Aralıq BM sinfi (bundan sonra – “ABM sinfi”) – FBMS-nin BM sinfinin müəyyənləşdirilməsi zamanı son bir il və ondan əvvəlki illər ərzində müvafiq BM qrupu üzrə sığortalanmış olduğu günlərin sayına görə fərqləndirilərək istifadə olunan göstərici;

1.2.7. avtonəqliyyat vasitələrinin VM qrupları (bundan sonra – “BM qrupu”) aşağıdakılardır:

1.2.7.1. minik avtomobilləri və onların bazasında istehsal edilmiş digər avtonəqliyyat vasitələri;

1.2.7.2. yük avtomobilləri və onların bazasında istehsal edilmiş digər avtonəqliyyat vasitələri;

1.2.7.3. avtobuslar, mikroavtobuslar və onların bazasında istehsal edilmiş digər avtonəqliyyat vasitələri;

1.2.7.4. motosikletlər və motorollerlər;

1.2.7.5. traktorlar, yol-tikinti işlərində, meşə və kənd təsərrüfatında istifadə olunan avtonəqliyyat vasitələri;

1.2.7.6. trolleybuslar və tramvaylar.

2. Sığorta haqqı məbləğinin hesablanması qaydası

2.1. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası müqaviləsi bağlanarkən ödənilməli olan bir illik sığorta haqqı məbləğinin hesablanması üçün, baza sığorta haqqı məbləğinə bu Qaydalarla müəyyən edilmiş əmsallar tətbiq olunmaqla aşağıdakı qayda tətbiq olunur:

2.1.1. Avtonəqliyyat vasitəsinin sahibi fiziki şəxs olduqda:

$$SH = BSH \times ANV\Theta \times BM\Theta$$

burada,

SH – bir illik sığorta haqqı məbləği;

BSH – baza sığorta haqqı məbləği;

ANVΘ – avtonəqliyyat vasitəsinin növünə görə əmsal;

BMΘ – Bonus-Malus sinfinə görə əmsal;

2.1.2. Avtonəqliyyat vasitəsinin sahibi hüquqi şəxs olduqda:

$$SH = BSH \times ANVƏ \times BMƏ \times HŞƏ$$

burada,

SH – bir illik sığorta haqqı məbləği;

BSH – baza sığorta haqqı məbləği;

ANVƏ – avtonəqliyyat vasitəsinin növünə görə əmsal;

BMƏ – Bonus-Malus sinfinə görə əmsal;

HŞƏ – avtonəqliyyat vasitəsi sahibinin hüquqi şəxs olmasına görə əmsal.

2.2. Baza sığorta haqqı 50,0 manat məbləğində müəyyən olunur.

3. Avtonəqliyyat vasitəsinin növünə görə tətbiq olunan əmsallar

3.1. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası müqaviləsi bağlanarkən ödənilməli olan bir illik sığorta haqqı məbləğinin hesablanması üçün avtonəqliyyat vasitəsinin növünə görə aşağıdakı əmsallar tətbiq olunur:

Cədvəl 1

S.n.	Avtonəqliyyat vasitəsinin növü	Əmsallar
1.	Minik avtomobillərinin və onların bazasında istehsal edilmiş digər avtonəqliyyat vasitələri – mühərriklərinin həcminə görə:	
	– 50 sm ³ – 1500 sm ³	1,00
	– 1501 sm ³ – 2000 sm ³	1,50
	➤ 2 001 sm ³ – 2500 sm ³	2,00
	➤ 2501 sm ³ – 3000 sm ³	2,50
	➤ 3001 sm ³ – 3500 sm ³	3,00
	➤ 3501 sm ³ – 4000 sm ³	3,50
	➤ 4001 sm ³ – 4500 sm ³	4,00
	➤ 4501 sm ³ – 5000 sm ³	4,50
	➤ 5000 sm ³ -dən çox	5,00
2.	Avtobuslar, mikroavtobuslar və onların bazasında istehsal edilmiş digər avtonəqliyyat vasitələri – sənişin yerlərinin sayına görə:	
	– 9 – 16	3,00
	– 16 – dan artıq	4,00
3.	Yük avtomobilləri və onların bazasında istehsal edilmiş digər avtonəqliyyat vasitələri – icazə verilən maksimum kütləsinə görə:	
	– 3500 kq-dan çox olmadıqda	3,00
	– 3501 kq – 7 000 kq	4,00

	– 7000 kq – dan yuxarı	5,00
4.	Motosikletlər və motorrollerlər	1,00
5.	Qoşqular və yarımqoşqular	0,50
6.	Traktorlar, yol-tikinti işlərində, meşə və kənd təsərrüfatında istifadə olunan avtonəqliyyat vasitələri	1,00
7.	Trolleybuslar və tramvaylar	2,00

4. Bonus-Malus sistemi və onunla bağlı tətbiq olunan əmsallar

4.1. Bonus-Malus sistemi İcbari Sığorta Bürosunun İnformasiya Sisteminin tərkib hissəsidir və avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə aşağıdakı funksiyaları yerinə yetirir:

4.1.1. BM siniflərinin vahid qaydada müəyyən olunmasını təmin edir;

4.1.2. hər bir BM subyektinin son 11 il üzrə sığortalanma tarixi barədə məlumatların uçotunu təmin edir;

4.1.3. hər bir BM subyekti üçün BM sinfinin müvafiq BM qrupu üzrə müəyyənləşdirilməsini təmin edir.

4.2. BM sinifləri aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir:

4.2.1. Sığorta riskinin yüksək olmasını əks etdirən Malus sinifləri (1-ci - 5-ci VM sinifləri);

4.2.2. Sığorta riskinin aşağı olmasını əks etdirən Bonus sinifləri (7-ci - 17-ci VM sinifləri);

4.2.3. Müvafiq BM qrupuna aid olan avtonəqliyyat vasitəsinə münasibətdə sığorta müqaviləsi ilk dəfə bağlanarkən təyin olunan və sığorta riskinin qeyri-müəyyən olmasını əks etdirən 6-cı BM sinfi.

4.3. BM sinfi 2013-cü ildən etibarən hər ilin 15 yanvar tarixinə (bundan sonra – hesablama tarixi) müəyyənləşdirilir və növbəti ilin 15 yanvar tarixinədək qüvvədə olur;

4.4. BM sinfinin hesablanması üçün əvvəlki təqvim ilinin 1 yanvar tarixindən cari ilin 1 yanvar tarixinədək müddətə aid olan məlumatlardan istifadə olunur.

4.5. Əgər BM subyekti hesablama tarixindən sonra eyni BM qrupuna aid olan digər avtonəqliyyat vasitəsinə münasibətdə BM subyekti olarsa, həmin avtonəqliyyat vasitəsinə münasibətdə BM subyektinin BM sinfi dəyişmir.

4.6. FBMS-in BM sinfi iki mərhələdə müəyyənləşdirilir:

4.6.1. birinci mərhələdə FBMS-in ABM sinfi aşağıdakı qaydada müəyyənləşdirilir:

4.6.1.1. FBMS-in məsuliyyəti son bir il ərzində müvafiq BM qrupu üzrə 275 gündən az müddətdə sığortalı olduqda, onun həmin BM qrupu üzrə sığortalı olduğu günlərin sayı növbəti il üçün BM sinfinin müəyyənləşdirilməsi zamanı nəzərə alınır. FBMS-in məsuliyyəti son bir il ərzində müvafiq BM qrupu üzrə 275 gündən az olmayan müddətdə sığortalı olduqda isə onun həmin BM qrupu üzrə sığortalı olduğu günlərin sayı növbəti ildə BM sinfinin müəyyənləşdirilməsi zamanı nəzərə alınmır.

4.6.1.2. Son bir il ərzində FBMS-in sığortalı olduğu günlərin sayı və bir il əvvəl 4.6.1.1-ci bəndin tələbləri nəzərə alınmaqla bir il əvvəlki sığortalı olduğu günlərin sayı birlikdə:

4.6.1.2.1. 275-dən azdırsa, onun həmin BM qrupu üzrə BM sinfi dəyişmir;

4.6.1.2.2. 275 – 550-dirsə, mövcud BM sinfi 1 pillə artır;

4.6.1.2.3. 550-dən çoxdursa, mövcud BM sinfi 2 pillə artır.

Cədvəl 2

FBMS-in məsuliyyətinin son bir il və ondan əvvəlki illər ərzində müvafiq BM qrupu üzrə sığortalanmış olduğu günlərin sayına görə ABM sinfinin müəyyənləşdirilməsi

Mövcud BM sinfi	ABM sinfi		
	<i>275 gündən az</i>	<i>275 – 550 gün</i>	<i>550 gündən çox</i>
17	17	17	17
16	16	17	17
15	15	16	17
14	14	15	16
13	13	14	15
12	12	13	14
11	11	12	13
10	10	11	12
9	9	10	11
8	8	9	10
7	7	8	9
6	6	7	8
5	5	6	7
4	4	5	6
3	3	4	5
2	2	3	4
1	1	2	3

4.6.2. İkinci mərhələdə FBMS-in BM sinfi aşağıdakı qaydada müəyyənləşdirilir:

4.6.2.1. Əgər FBMS-in təqsiri üzündən son bir il ərzində müvafiq BM qrupu üzrə heç bir sığorta hadisəsi baş verməyibsə, onun BM sinfi bu Qaydaların 4.6.1-ci bəndinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş ABM sinfinə bərabərdir;

4.6.2.2. Əgər FBMS-in təqsiri üzündən son bir il ərzində müvafiq BM qrupu üzrə 1 və ya daha çox sığorta hadisəsi baş vermişdirsə, onun ABM sinfi sığorta hadisələrinin sayından asılı olaraq həmin ABM sinfinin aşağıda göstərilən faiz nisbətində 1-ci BM sinfindən az olmayan həddə qədər azalır:

- 4.6.2.2.1. bir sığorta hadisəsi baş verdikdə - 30 faiz;
 4.6.2.2.2. iki sığorta hadisəsi baş verdikdə - 50 faiz;
 4.6.2.2.3. üç sığorta hadisəsi baş verdikdə - 80 faiz;
 4.6.2.2.4. dörd və ya daha çox sığorta hadisəsi baş verdikdə - 1-ci BM sinfi müəyyənləşdirilir.

Cədvəl 3

FBMS-in BM sinfinin müəyyənləşdirilməsi

Bu Qaydaların 4.6.1-ci yarımbəndinə uyğun qaydada müəyyən edilmiş ABM sinfi ⁸¹	FBMS-in BM sinfi			
	1 sığorta hadisəsi	2 sığorta hadisəsi	3 sığorta hadisəsi	4 və daha çox sığorta hadisəsi
17	12	9	3	1
16	11	8	3	1
15	11	8	3	1
14	10	7	3	1
13	9	7	3	1
12	8	6	2	1
11	8	6	2	1
10	7	5	2	1
9	6	5	2	1
8	6	4	2	1
7	5	4	1	1
6	4	3	1	1
5	4	3	1	1
4	3	2	1	1
3	2	2	1	1
2	1	1	1	1
1	1	1	1	1

4.7. ABMS-in BM sinfi aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

4.7.1. ABMS-in təqsiri üzündən müvafiq BM qrupu üzrə son bir il ərzində baş vermiş sığorta hadisələrinin sayını həmin il ərzində onun sığortalı olduğu günlərin sayına bölməklə tezlik əmsalı (bundan sonra – TƏ) hesablanır;

4.7.2. İcbari Sığorta Bürosu tərəfindən ildə bir dəfə son beş il ərzində bütün sığortalıların təqsiri üzündən baş vermiş sığorta hadisələrinin sayını həmin müddət ərzində bütün sığortalıların sığortalı olduqları günlərin sayına bölməklə orta tezlik əmsalı (bundan sonra – OTƏ) hesablanır;

4.7.3. Aşağıdakı qaydada ABM sinfi müəyyənləşdirilir:

4.7.3.1. $TƏ < OTƏ$ şərti yerinə yetirildikdə ABMS-in ABM sinfi onun mövcud BM sinfindən 1 pillə yüksək səviyyədə müəyyənləşdirilir;

4.7.3.2. $TƏ < OTƏ$ şərti yerinə yetirilmədikdə ABMS-in ABM sinfi onun mövcud BM sinfinə bərabər səviyyədə müəyyənləşdirilir;

4.7.4. ilin günlərinin sayının 30 faizini təşkil edən azalma əmsalı (bundan sonra – AƏ) müəyyənləşdirilir: $AƏ = 365 \times 30\% = 109,5$;

4.7.5. aşağıdakı düstura əsasən hesablanan ədəd ən yaxın tam ədədədək yuvarlaqlaşdırılmaqla ABMS-in BM sinfi müəyyənləşdirilir:

$$BM = ABM \text{ sinfi} \times (1 - TƏ \times AƏ).$$

4.8. FBMS-ə və ABMS-ə münasibətdə Bonus-Malus sinfinə görə əmsal (BMƏ) aşağıdakı cədvələ uyğun qaydada tətbiq olunur:

Cədvəl 4

BM sinfi	BMƏ
17	0,45
16	0,50
15	0,55
14	0,60
13	0,65
12	0,70
11	0,75
10	0,80
9	0,85
8	0,90
7	0,95
6	1,00
5	1,25
4	1,60
3	2,00
2	2,45
1	3,00

5. Avtonəqliyyat vasitəsi sahibinin hüquqi şəxs olmasına görə əlavə əmsal

Avtonəqliyyat vasitəsinin sahibi hüquqi şəxs olduqda, həmçinin 1,20 əmsalı tətbiq edilir.

6. Sərhəd sığorta müqaviləsi üzrə sığorta haqqı⁸²

6.0. Digər ölkədə qeydiyyatdan keçmiş və Azərbaycan Respublikasının ərazisinə daxil olarkən sürücüsü tərəfindən "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 63-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş Yaşıl Kart təqdim olunmayan avtonəqliyyat vasitələrinə münasibətdə bağlanan sərhəd sığorta müqavilələri üzrə sığorta haqları bu Qayda əsasında müvafiq avtonəqliyyat vasitəsinə münasibətdə hesablanan bir illik sığorta haqqı məbləğinin aşağıdakı nisbətlərində müəyyən edilir:

6.0.1. bir ay müddətinə bağlanan müqavilələrə münasibətdə - 20%;

6.0.2. üç ay müddətinə bağlanan müqavilələrə münasibətdə - 45%;

6.0.3. altı ay müddətinə bağlanan müqavilələrə münasibətdə - 70%;

6.0.4. on iki ay müddətində bağlanan müqavilələrə münasibətdə - 100%.

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari
sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsi iştirakçılarının tərtib
etdiyi protokolun forması və tərtib edilməsi**

Q A Y D A S I

Bakı 2011

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.9-cu yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.2. Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası müqaviləsi bağlayarkən, sığortaçı sığorta şəhadətnaməsi ilə birlikdə bu Qaydalara Əlavə 1-də müəyyən edilmiş Protokol formasını, Əlavə 2-də müəyyən edilmiş təlimatı və Əlavə 3-də müəyyən edilmiş nümunəvi sxemləri ən azı 1 nüsxədə sığorta olunana təqdim etməlidir.

2. Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması

2.1. Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması üz hissəsi və arxa hissədən ibarətdir.

2.2. Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması Əlavə 1-də müəyyən edilir.

3. Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun tərtib edilməsi ilə bağlı tələblər

3.1. Müvafiq sığorta müqaviləsi bağlanarkən bu Qaydada nəzərdə tutulan protokolun tərtib edilməsi zamanı aşağıdakılara riayət edilməli olan aşağıdakı tələblər barədə sığorta olunanlara yazılı tövsiyə verilməlidir:

3.1.1. Protokol formasında tələb olunan bütün sahələrin doldurulmasına və mümkün məlumatların qeyd edilməsinə diqqətlə və vicdanla yanaşmaq;

3.1.2. protokol formasında tələb olunan məlumatların diycəkli qələmlə, surətinin çıxarıldığı halda da oxuna bilən qaydada səliqəli şəkildə yazmaq;

3.1.3. yol-nəqliyyat hadisəsinin hər iki iştirakçısında protokol forması olduqda belə, onların yalnız birindən istifadə etmək;

3.1.4. imzalanmış protokolun əslini sığortaçıya təqdim etməzdən əvvəl onun surətini iki nüsxədə çıxarıb yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının hər birində bir nüsxəsini saxlamaq;

3.2. protokol sığortaçıya təqdim edildikdən sonra, sığortaçının nümayəndəsindən bir neçə protokol formasını ödənişsiz olaraq götürüb avtomobildə saxlamaq.

4. Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokol formasının tərtib edilməsi qaydası

4.1. Protokol formasının üz hissəsi aşağıdakı kimi doldurulur:

4.1.1. 1-ci bənddə yol-nəqliyyat hadisəsinin baş verdiyi yer (şəhər, qəsəbə, kənd, küçə, məhəllə və s.), 2-ci bənddə hadisənin tarixi və vaxtı, 3-cü bənddə yol-nəqliyyat hadisəsi

nəticəsində zərər dəymiş avtonəqliyyat vasitələrinin sayı, 4-cü bənddə avtonəqliyyat vasitələrindən başqa digər əmlaka (evə, hasara, digər tikiliyə, yol nişanına, yol mühəndis qurğularına, işıq dirəyinə və s.) zərər dəyib-dəyməməsi barədə məlumatlar, habelə belə əmlaka zərər dəymiş olduğu halda, həmin əmlakın növü və sahibi barədə qeyd edilir;

4.1.2. əgər yol-nəqliyyat hadisəsinin hər hansı avtonəqliyyat vasitəsinin sərnişini qismində və ya digər şahidləri varsa, 5-ci bənddə onların soyadları, adları, atalarının adları və telefon nömrələri qeyd edilməlidir. Şahidlərin olmadığı təqdirdə, qeyd olunan bənddə "şahidlər yoxdur" yazılır;

4.1.3. 6-cı bənddə hadisə yerinə dövlət yol polisi əməkdaşının gəlib-gəlməməsi barədə, habelə hadisəni qeydiyyata aldığı təqdirdə, onun xidməti vəsiqəsinin, bu mümkün olmadıqda isə xidməti avtomobilinin nömrəsi qeyd edilir;

4.1.4. 7-ci, 8-ci, 9-cu 10-cu, 11-ci, 12-ci və 13-cü bəndlərdə tələb olunan, avtonəqliyyat vasitələrinə və onların sürücülərinə aid məlumatlar yol-nəqliyyat hadisəsinin hər bir iştirakçısı tərəfindən ayrı-ayrılıqda müvafiq sütunlarda (zərərvuran iştirakçı "A" avtonəqliyyat vasitəsinə aid sol kənar sütunda, zərərçəkən iştirakçı isə "B" avtonəqliyyat vasitəsinə aid sağ kənar sütunda) qeyd edilməlidir;

4.1.5. 11-ci bənddə yol-nəqliyyat hadisəsi zamanı avtonəqliyyat vasitəsinin zərbəyə məruz qaldığı hissə "ox" işarəsi ilə göstərilir;

4.1.6. 12-ci bənddə zərər dəyməsi aşkar görünən hissə və elementlərin adları və zərərin xüsusiyyətləri dəqiq və qısa şəkildə təsvir edilir. Bu zaman zərərin dərəcəsiindən asılı olaraq "sıyrılma", "cızılma" "əzilmə" "deformasiya", "qırılma", "sınma" "çat" sözlərindən istifadə edilməlidir;

4.1.7. 14-cü bənddə yol-nəqliyyat hadisəsinin sxemi çəkilərkən küçənin adı, avtonəqliyyat vasitələrinin hərəkət istiqaməti, toqquşma zamanı avtonəqliyyat vasitələrinin vəziyyəti və onların yekun vəziyyəti, işıqforların yerləşməsi, yol nişanları, nişanlanma xətləri, imkan daxilində isə təkər izləri səliqə ilə göstərilməlidir. Bu zaman bu Qaydalara Əlavə 3-də müəyyən edilmiş müvafiq nümunəvi sxemdən istifadə edilməklə, həmin sxemin nömrəsi də qeyd edilir.

4.1.8. 15-ci bənddə yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan hər iki sürücünün yol-nəqliyyat hadisəsinin şəraiti ilə bağlı fikir ayrılıqlarının olmamasını təsdiq edən imzaları qeyd edilir.

4.2. Protokol formasının arxa hissəsi aşağıdakı kimi doldurulur:

4.2.1. 1-ci və 2-ci bəndlər yol-nəqliyyat hadisəsinin hər bir iştirakçıları tərəfindən ayrı-ayrılıqda ("A" avtonəqliyyat vasitəsinin sürücüsü 1-ci bəndi, "B" avtonəqliyyat vasitəsinin sürücüsü 2-ci bəndi) doldurulur. Hər bir sürücü müvafiq olaraq,

4.2.1.1. 1.1-ci və ya 2.1-ci bənddə hadisənin baş verməsinin təfərrüatı ilə bağlı məlumatı öz fikirləri ilə izah etməlidir. Bu zaman müvafiq bənddəki sahə kifayət etmədikdə vacib əlavələr təmiz vərəqdə yazılıb, ad, soyad və imza ilə təsdiq edilməklə protokola qoşulur və 3-cü bənddən sonra "qoşma" qeyd olunan yerdə qoşulan vərəqlərin sayı qeyd etməlidirlər;

4.2.1.2. 1.2-ci və ya 2.2-ci bənddə avtonəqliyyat vasitəsinin mülkiyyətçisi olduğunu, icarəyə götürmüş olduğunu, yoxsa onu etibarnamə, yaxud digər qanuni əsaslarla idarə etməsini qeyd etməlidirlər;

4.2.1.3. 1.3-cü və ya 2.3-cü bənddə yol-nəqliyyat hadisəsindən sonra avtonəqliyyat vasitəsinin mühərrikini işə salmaqla onun hadisə yerindən aparılması üçün mexaniki idarə olunub-olunmamaq imkanı, əgər bu cür imkan yoxdursa, avtonəqliyyat vasitəsinin yerləşdiyi yerin ünvanını göstərməlidirlər.

4.2.2. Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının və ya onlardan hər hansı birinin yol-nəqliyyat hadisəsinin səbəbi, şəraiti və bununla bağlı digər məlumatlarla bağlı əlavə qeydləri olduqda, 3-cü bənddə qeyd edilir.

4.3. Protokol forması yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçıları tərəfindən birgə doldurulduğu tarixdə hər iki iştirakçı tərəfindən müvafiq yerlərdə (üz hissədə 13-cü bənddən sonra və 15-ci bənddə, arxa hissədə "Qoşma"dan sonra) imzalanmalıdır.

4.4. Protokol yol-nəqliyyat hadisəsinin hər iki iştirakçısı tərəfindən imzalandıqdan sonra, "A" avtonəqliyyat vasitəsinin (zərərvuranın) sığortaçısına təqdim edilməlidir.

4.5. Ekspertlər və ya təmir müəssisələrinin mütəxəssisləri tərəfindən "B" avtonəqliyyat vasitəsinə baxış zamanı protokolda göstərilməmiş və görünməyən (gizli) zədələr aşkarlanarsa, bu zaman ona vurulan zərərin həcmnin 1000 manatdan artıq olması müəyyənləşdiyi halda belə, sığortaçı tərəfindən DYP-nin arayışı tələb edilmir.

"Avtonəqliyyat
vasitəsi sahiblərinin
mülki
məsuliyyətinin icbari
siğortası üzrə yol-
nəqliyyat
hadisəsinin
iştirakçılarının tərtib
etdiyi protokolun
forması və tərtib
edilmə Qaydası"na
Əlavə 1

YOL-NƏQLİYYAT HADİSƏSİNİN İŞTİRAKÇILARININ TƏRTİB ETDİYİ PROTOKOL

Bu protokol avtonəqliyyat vasitələrinin (bundan sonra – ANV) sürücüləri tərəfindən tərtib edilməklə yol-nəqliyyat hadisəsinin (bundan sonra – YNH) şəraiti və onun iştirakçılarının vəziyyəti barədə məlumatları əks etdirir.

1. YNH-nin baş verdiyi ərazi:

(ölkə, şəhər, rayon,
kənd, küçə)

2. YNH-nin tarixi və vaxtı:

gün, ay, il

4. Digər əmlaka zərər dəymişdirsə, həmin əmlakın növbə

5. YNH-nin şahidləri (varsa):

(soyadı, adı, atasının
adı, telefon nömrəsi)

6. Hadisə yerinə Dövlət Yol Polisi əməkdaşı gəlmişdirmi?

ANV "A" (zərərverən)

7. ANV-nin markası, modeli

ANV-nin eyniləşdirmə nömrəsi (VIN kod)

ANV-nin döv. qeyd. nişanı

ANV-nin qeyd. şəhadətn.

seriya, nömrə

8. ANV-nin sahibi

(soyadı,

adı, atasının adı (hüquqi şəxsin tam adı))

Ünvan

9. ANV-nin sürücüsü

(soyad, ad, atasının adı)

Doğum tarixi

gün, ay, il

Ünvanı

Telefon №-si

Sürücülük vəsiqəsi (SV)

seriya, nömrə

SV

kateqoriyası

A B C D E verilmə tarixi (gün, ay, il)

ANV-yə sahiblik, istifadə və sərəncam hüququ verən sənəd

(texniki qeydiyyat şəhadətn.,
etibarnamə, icarə müqaviləsi, yol
vərəqəsi və s.)

10. Siğortaçı

məsuliyyəti icbari siğortalamış siğortaçının adı

Siğorta
şəhadətn.

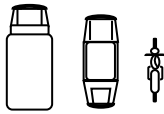
seriya, nömrə

Etibarlıdır

gün, ay, il

11. ANV-nin zərbyə məruz qaldığı hissəsi

Oxla göstərmək (→)

12. Zərər dəymiş, aşkar görünən hissələr və elementlər, onlara dəyən zərərlərin xüsusiyyəti

3. Zərər dəymiş ANV-lərin sayı

ANV "A"-nın sürücüsünün imzası

(soyadı, adı, atasının adı, telefon nömrəsi, qeydiyyat nişanı)

13. YNH zamanı ANV-lərin vəziyyəti

"A"

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

Bəli

Cavab "bəli"dirsə, ondan əvvəl

dayanacaqda və ya avtomobilin

dayanacağından və ya duracağından

çıxarkən

dayanacağı və ya duracağı

girərkən

parklama yerindən, yaxud

həyətdən

və ya qrunut yollardan çıxarkən

parklama zamanı, yaxud həyətdə və

ya

qrunut yollarına daxil olarkən

dairəvi hərəkət təşkil edilmiş

yol ayrıcına daxil olarkən

dairəvi hərəkət təşkil edilmiş

yol ayrıcında hərəkət edərkən

eyni istiqamətdə eyni zolaqda

hərəkət

edən ANV-si ilə toqquşarkən

eyni istiqamətdə digər zolaqda

hərəkət

edən ANV-si ilə toqquşarkən

hərəkət zolağını dəyişərkən

(digər hərəkət zolağına keçərkən)

ötmə zamanı

sağa dönərkən

sola dönərkən

dönməni yerinə yetirərkən

arxaya hərəkət edərkən

"B"

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

ANV "B"-nin sürücüsü

(soyadı, adı, atasının adı, telefon nömrəsi, qeydiyyat nişanı)

ANV-nin qeyd.

şəhadətn.

8. ANV-nin sahibi

(soyadı,

adı, atasının adı (hüquqi şəxsin tam adı))

Ünvan

9. ANV-nin sürücüsü

(soyad, ad, atasının adı)

Doğum tarixi

gün, ay, il

Ünvanı

Telefon №-si

Sürücülük vəsiqəsi (SV)

seriya, nömrə

SV

kateqoriyası

A B C D E verilmə tarixi (gün, ay, il)

ANV-yə sahiblik, istifadə və sərəncam hüququ

verən sənəd

10. Sığortacı

Sığorta
şəhadətn.

[illegible]seriya, nömrə

--	--	--	--

--	--

--	--

--	--	--	--

11. ANV-nin zərbəyə məruz qaldığı hissəsi

ANV "B"-nin sürücüsünün imzası

1. AVTONƏQLİYYAT VASİTƏSİ "A"

1.1. YNH-nin baş verdiyi şəraitin təfərrüatı:

1.2. Sürücü ANV-yə münasibətdə ☐ ANV-nin mülkiyyətçisidir

☐ ANV-ni _____ əsasında idarə edir.
etibarnamənin və ya digər müvafiq sənədin tarixi, nömrəsi və adı

1.3. ANV-ni idarə etməklə onun yerini dəyişmək olarmı?

☐ Bəli ☐ Xeyr

Əgər cavab "xeyr"dirsə, onda ANV hazırda haradadır?

2. AVTONƏQLİYYAT VASİTƏSİ "B"

2.1. YNH-nin baş verdiyi şəraitin təfərrüatı:

2.2. Sürücü ANV-yə münasibətdə ☐ ANV-nin mülkiyyətçisidir

☐ ANV-ni _____ əsasında idarə edir.
etibarnamənin və ya digər müvafiq sənədin tarixi, nömrəsi və adı

2.3. ANV-ni idarə etməklə onun yerini dəyişmək olarmı?

☐ Bəli ☐ Xeyr

Əgər cavab "xeyr"dirsə, onda ANV hazırda haradadır?

3. Əlavə qeyd (varsə):

Qoşma: ☐ vərəq

ANV "A"-nın sürücüsü

ANV "B"-nin sürücüsü

imza *adı, soyadı, atasının adı*

imza *adı, soyadı, atasının adı*

Tarix: _____-c. _____ il

QEYD 1: Aşağıdakı hallar eyni zamanda mövcud olarsa, və bu Protokol forması qaydada tələb olunan qaydada tərtib edilərək sığortaçıya təqdim olunarsa, yol-nəqliyyat hadisəsinin baş verməsi faktının təsdiqi üçün yol polisi orqanının arayışı tələb olunmur.

- hadisə ikidən artıq olmayan avtonəqliyyat vasitəsinin iştirakı ilə baş verdikdə;
- hadisənin baş verdiyi anda hər iki avtonəqliyyat vasitəsinin sahiblərinin mülki məsuliyyəti icbari qaydada sığortalanmış olduqda;
- hadisənin baş vermasında təqsirli olan şəxsin müəyyən edilməsi üzrə tərəflər arasında mübahisə olmadıqda;⁸³
- hadisə nəticəsində sağlamlığa zərər dəymədikdə;

➤ *hadisə nəticəsində dəymiş zərərin həcmnin 1000 manatdan çox olmaması hadisə iştirakçıları və sığortaçı tərəfindən ağılabatan şəkildə ehtimal edildikdə.*

QEYD 2: Zərərin əvəzinin ödənilməsi barədə tələb zərərveranın mülki məsuliyyətini sığortalamış sığortaçıya qarşı irəli sürülür.

YNH-nin baş verdiyi tarixdən 3 iş günü ərzində tərtib edilib sığortaçıya təqdim olunmalıdır.

"Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilmə Qaydası"na Əlavə 2

YOL-NƏQLİYYAT HADİSƏSİNİN İŞTİRAKÇILARININ TƏRTİB ETDİYİ PROTOKOL FORMASININ DOLDURULMASI VƏ İSTİFADƏSİ ÜZRƏ TƏLİMAT

Diqqət: Protokol formasının doldurulması və imzalanması yol-nəqliyyat hadisəsinin (YNH) hər hansı iştirakçısının hadisənin baş verməsindəki təqsirini təsdiq edən akt deyil.

I. Aşağıdakı şərtlərin hər birinin mövcud olduğu halda, yəni:

- hadisə ikidən artıq olmayan avtonəqliyyat vasitəsinin iştirakı ilə baş verdikdə;
- ~~hadisənin baş verdiyi anda hər iki avtonəqliyyat vasitəsinin sahiblərinin mülki məsuliyyəti icbari qaydada sığortalanmış olduqda;~~⁸⁴
- hadisənin baş verməsində təqsirli olan şəxsin müəyyən edilməsi üzrə tərəflər arasında mübahisə olmadıqda;
- hadisə nəticəsində sağlamlığa zərər dəymədikdə;
- hadisə nəticəsində dəymiş zərərin həcmnin 1000 manatdan çox olmaması hadisə iştirakçıları və sığortaçı tərəfindən ağlabatan şəkildə ehtimal edildikdə,

sığorta hadisəsinin tənzimlənməsi hüququnuzdan sadələşdirilmiş qaydada, yəni YNH-dən sonra hadisəni qeydiyyatla almaq üçün **Dövlət Yol Polisi əməkdaşı gəlmədən və (və ya) onun yol-nəqliyyat hadisəsi haqqında arayışı olmadan zərər vurulmuş şəxsə sığorta ödənişinin verilməsi bu protokol formasını tam və düzgün doldurmaqla mümkündür.**

II. Protokol formasının doldurulması üzrə vacib tövsiyələr:

1. Protokol formasında tələb olunan bütün sahələrin doldurulmasına və mümkün məlumatların qeyd edilməsinə diqqətlə və vicdanla yanaşılmalıdır.
2. Protokol forması diyircəkli qələmlə, surətinin çıxarıldığı halda da oxuna bilən qaydada səliqəli doldurulmalıdır. Düzgün, səliqəli, vicdanla və doğru cavablandırılmaqla tərtib edilmiş Protokol sığortaçının işini sürətləndirir və daha tez bir müddətdə sığorta ödənişi almağa şərait yaradır. Əks halda, ciddi vaxt itkisi ehtimalı böyükdür. Bundan başqa, yanlış məlumatlar aşkarlandığı halda sığorta ödənişindən imtinaya da səbəb ola bilər.
3. YNH-nin hər iki iştirakçısında protokol forması olduqda belə, onların yalnız birindən istifadə olunması tövsiyə edilir.
4. Nəzərə alınmalıdır ki, protokol formasında "A" hərfi ilə qeyd edilən ANV-yə dair məlumatlar zərərvurana, "B" hərfi ilə qeyd edilən ANV-yə dair məlumatlar isə zərərçəkənə aiddir.
5. İmzalanmış protokolu sığortaçıya təqdim etməzdən əvvəl onun surətinin iki nüsxədə çıxarılıb YNH iştirakçılarının hər birində bir nüsxəsinin saxlanması tövsiyə edilir.

6. Protokol **sığortaçıya təqdim edildikdən sonra, sığortaçının nümayəndəsindən bir neçə təmiz protokol forması götürüb, avtomobildə saxlamaq tövsiyə edilir.**

III. Protokol formasının doldurulması üzrə ümumi göstərişlər:

1. Protokol forması **üz hissədən** və **arxa hissədən** ibarətdir.

1.1. Protokol formasının üz hissəsinin doldurulması zamanı aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

➤ **1-ci bənddə** YNH-nin baş verdiyi yer (*şəhər, qəsəbə, kənd, küçə, məhəllə və s.*), **2-ci bənddə** hadisənin tarixi və vaxtı, **3-cü bənddə** YNH nəticəsində zərər dəymiş ANV-lərin sayı, **4-cü bənddə** ANV-lərdən başqa digər əmlaka (*evə, hasara, digər tikiliyə, yol nişanına, yol mühəndis qurğularına, işıq dirəyinə və s.*) zərər dəyib-dəyməməsi barədə məlumatlar, habelə belə əmlaka zərər dəymiş olduğu halda, həmin əmlakın növü və sahibinin adı (fiziki şəxsdirsə o cümlədən soyadı) qeyd edilir.

➤ Əgər YNH-nin hər hansı ANV-nin sərnişini qismində və ya digər şahidləri varsa, **5-ci bənddə** onların soyadları, adları, atalarının adları və telefon nömrələri qeyd edilməlidir. Şahidlərin olmadığı təqdirdə, qeyd olunan bənddə *"şahidlər yoxdur"* yazmaq lazımdır.

➤ 6-cı bənddə hadisə yerinə Dövlət Yol Polisi əməkdaşının gəlib-gəlməməsi barədə, habelə hadisəni qeydiyyatı aldığı təqdirdə, onun xidməti vəsiqəsinin, bu mümkün olmadıqda xidməti avtomobilinin nömrəsi qeyd edilməlidir.

➤ 7-ci, 8-ci, 9-cu, 10-cu 11-ci, 12-ci və 13-cü bəndlərdə tələb olunan, ANV-lərə və onların sürücülərinə aid məlumatlar YNH-nin hər bir iştirakçısı tərəfindən ayrı-ayrılıqda müvafiq sütunlarda (*zərərverən iştirakçı ANV "A"-ya aid sol kənar sütunda, zərərçəkən iştirakçı isə ANV "B"-yə aid sağ kənar sütunda*) qeyd edilməlidir.

➤ **11-ci bənddə** YNH zamanı ANV-nin zərbəyə məruz qaldığı hissə "ox" işarəsi ilə göstərilməlidir.

➤ **12-ci bənddə** zərər dəyməsi aşkar görünən hissə və elementlərin adlarını və zərərin xüsusiyyətlərini dəqiq və qısa şəkildə təsvir etmək lazımdır. Bu zaman zərərin dərəcəsindən asılı olaraq *"sıyrılma", "cızılma" "əzilmə" "deformasiya", "qırılma", "sınma" "çat"* sözlərindən istifadə edilməlidir. **ANV-nin hər hansı hissəsinə dəymiş aşkar zərərlər təsvir olunmadığı təqdirdə, sığortaçı zədələnmiş həmin hissənin YNH nəticəsində deyil, digər şəraitdə zədələnməsi qənaətinə gələ bilər.** Ekspertlər və ya təmir müəssisələrinin mütəxəssisləri tərəfindən ANV "B"-yə baxış zamanı görünməyən (gizli) zədələr aşkarlanarsa, bu zaman ona vurulan zərərin həcmnin 1000 manatdan artıq olması müəyyənləşdiyi halda belə, sığortaçı tərəfindən DYP-nin arayışı tələb edilmir.

➤ **13-cü bənd** doldurularkən hər bir ANV-nin sürücüsü özünə aid (*zərərverən iştirakçı "A" hərfinin, zərərçəkən iştirakçı isə "B" hərfinin altındakı*) xanaları işarələyərkən diqqət yetirilməlidir ki, *"dayanacaq" "duracaq"* deyil. Yəni, əgər ANV-nin işıqforun qadağanedicisi signalına görə durduğu şərait göstərilirsə, bu zaman 1-ci xana deyil, 20-ci xana qeyd edilməlidir;

➤ **14-cü bənddə** nəzərdə tutulmuş sxemi çəkərkən, protokol forması ilə birlikdə sizə təqdim olunmuş **"nümunəvi sxemlər"**ə baxın, sizin hadisəyə uyğun gələn sxemin nömrəsini

yazdıqdan sonra həmin sxemi 14-cü bənddəki boş sahəyə köçürün, **lakin** nəzərə alın ki, sxemdə ANV-lərin hərəkət istiqaməti, toqquşma zamanı ANV-lərin vəziyyəti və onların yekun vəziyyəti, işıqforların yerləşməsi, yol nişanları, nişanlanma xətləri, imkan daxilində isə təkər izləri səliqə ilə göstərməlidir.

➤ **15-ci bənddə** YNH-nin iştirakçısı olan hər iki sürücünün YNH-nin şəraiti ilə bağlı fikir ayrılıqlarının olmamasını təsdiq edən imzaları qeyd edilməlidir.

1.2. Protokol formasının arxa hissəsi doldurularkən aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

➤ 1-ci və 2-ci bəndlər YNH-nin hər bir iştirakçısı tərəfindən ayrı-ayrılıqda (ANV "A"-nın sürücüsü 1-ci bənddə, ANV "B"-nin sürücüsü 2-ci bənddə) doldurulur. Hər bir sürücü müvafiq olaraq,

➤ 1.1-ci və ya 2.1-ci bənddə hadisənin baş verməsinin təfərrüatı ilə bağlı məlumatı öz fikirləri ilə izah etməli (*bu zaman müvafiq bənddəki sahə kifayət etmədikdə vacib əlavələr təmiz vərəqdə yazılıb, ad, soyad və imza ilə təsdiq edilməklə protokola qoşulur və 4-cü bənddən sonra "qoşma" qeyd olunan yerdə qoşulan vərəqlərin sayı qeyd edilir*);

➤ 1.2-ci və ya 2.2-ci bənddə ANV-nin mülkiyyətçisi olduğunu, yoxsa onu etibarnamə, yaxud digər qanuni əsaslarla idarə etməsini qeyd etməli;

➤ 1.3-cü və ya 2.3-cü bənddə YNH-dən sonra ANV-nin mühərrikini işə salmaqla onun hadisə yerindən aparılması üçün mexaniki idarə olunub-olunmamaq imkanı, əgər bu cür imkan yoxdursa, ANV-nin yerləşdiyi yerin ünvanını göstərməlidirlər.

➤ YNH-nin iştirakçılarının və ya onlardan hər hansı birinin YNH-nin səbəbi, şəraiti və bununla bağlı digər məlumatlarla bağlı əlavə qeydləri olduqda, 3-cü bənddə qeyd edilir.

IV. Protokol formasının YNH-nin iştirakçıları tərəfindən birgə doldurulduğu tarixdə hər iki iştirakçı tərəfindən müvafiq yerlərdə (*üz hissədə 13-cü bənddən sonra və 15-ci bənddə, arxa hissədə "Qoşma"dan sonra*) imzalanmasına diqqət yetirilməlidir.

V. Protokol YNH-nin hər iki iştirakçısı tərəfindən imzalandıqdan sonra, ANV "A"-nın (zərərveranın) sığortaçısına təqdim edilməlidir. (Bu zaman sığortaçı "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan digər müvafiq sənədləri də tələb edəcəkdir.)

Diqqət: **Protokol imzalanaraq sığortaçıya təqdim edildikdən sonra heç bir dəyişikliyə və düzəlişə yol verilmir.**

"Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə Yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilmə Qaydası"na Əlavə 3⁸⁵

Yol-nəqliyyat hadisələrinin nümunəvi sxemləri

Sxemlərdə istifadə olunan şərti işarələr:

«A» və «B» – yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan avtonəqliyyat vasitələri;

«0» – yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı hadisə nəticəsində dəyən zərərə görə məsuliyyət daşımır.

«1» – yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı hadisə nəticəsində dəyən zərərə səbəb olan, yol hərəkəti qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyət daşıyır.

«1/2» – yol-nəqliyyat hadisəsinin hər iki iştirakçısı yol hərəkəti qaydalarının müvafiq tələblərini pozmaqla hadisə nəticəsində dəymiş zərərə görə birgə məsuliyyət daşıyırlar.

yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və həmin hadisənin baş verməsinə görə yol hərəkəti qaydalarının müvafiq tələblərini pozmaqla məsuliyyət daşıyan avtonəqliyyat vasitəsi;

yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan, lakin həmin hadisənin baş verməsinə görə məsuliyyət daşımayan avtonəqliyyat vasitəsi;

və

yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və həmin hadisənin baş verməsinə görə yol hərəkəti qaydalarının müvafiq tələblərini pozmaqla birgə məsuliyyət daşıyan avtonəqliyyat vasitələri;

yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və icazə verilmiş maksimum kütləsi 3,5 t-dan artıq olan yük avtomobili;

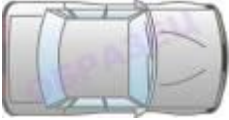

yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və icazə verilmiş maksimum

kütləsi 2,5 t-dan artıq olan yük avtomobili;

yol-nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və sürəti 40 km/s-dan artıq olmayan avtonəqliyyat vasitəsi;

yol-nəqliyyat hadisəsində iştirak etməyən avtonəqliyyat vasitəsi;

avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkət istiqaməti;

avtomobillərin toqquşması zamanı zərbə yeri;

ışıqfor (*yanan işıq çarpaz xətlərlə və ya "ox" işarəsi ilə qeyd edilir*)

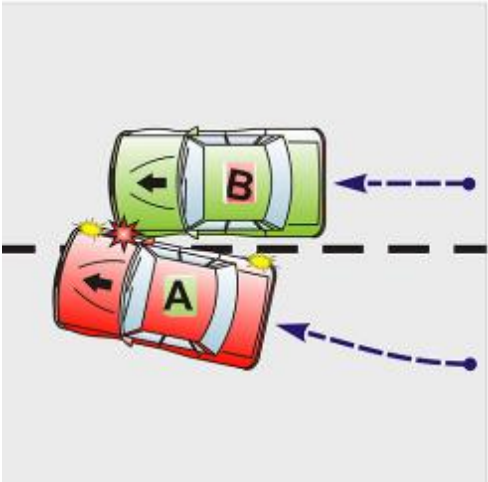

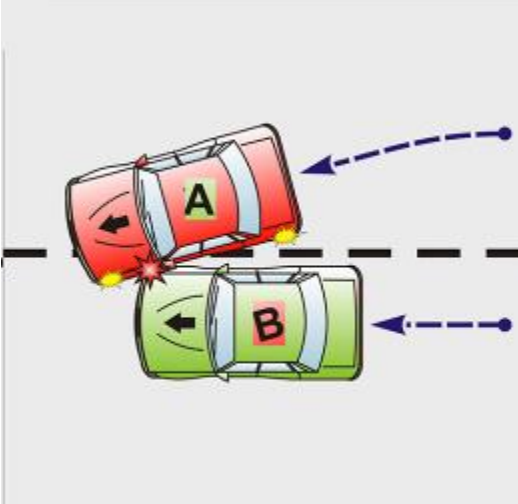
yolun hərəkət hissəsindəki maneə

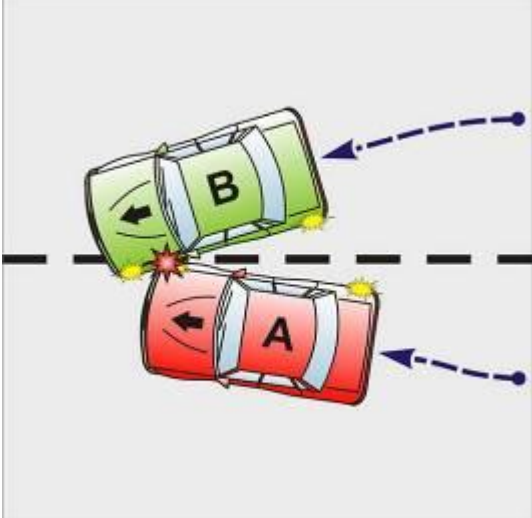
Sxemlərin izahında istifadə olunan akronimlər:

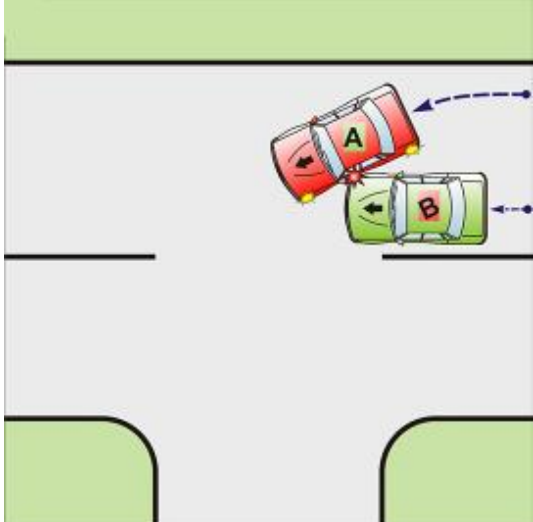
- **YHH Qanun** – "Yol hərəkəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu;
- **YNH** – yol-nəqliyyat hadisəsi;

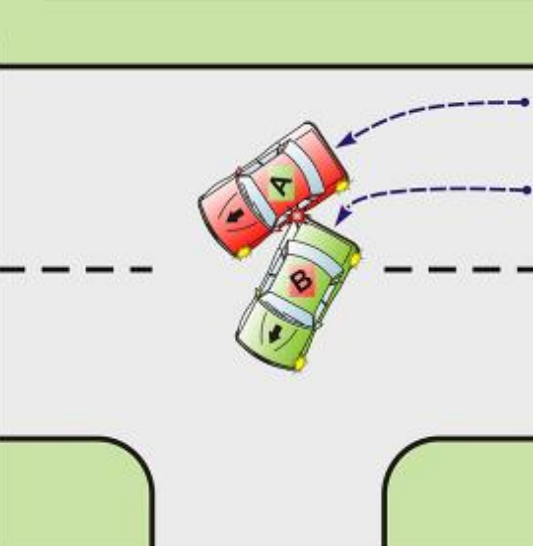
I. Eyni istiqamətdə hərəkət edən nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

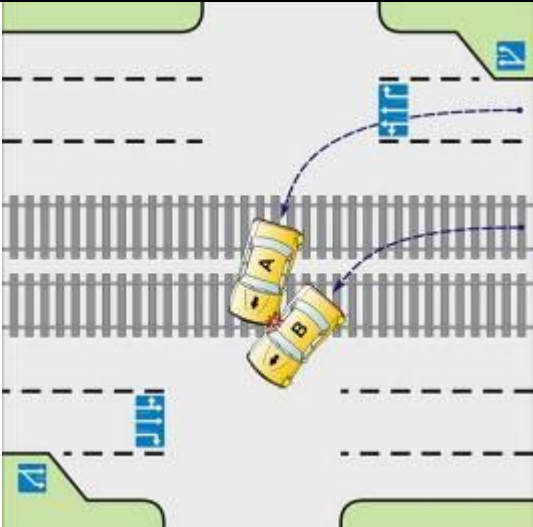
Sxem № 1.1	Şərh	A	B
	A yerdəyişmə zamanı özündən sağda hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	9 10	9 17	

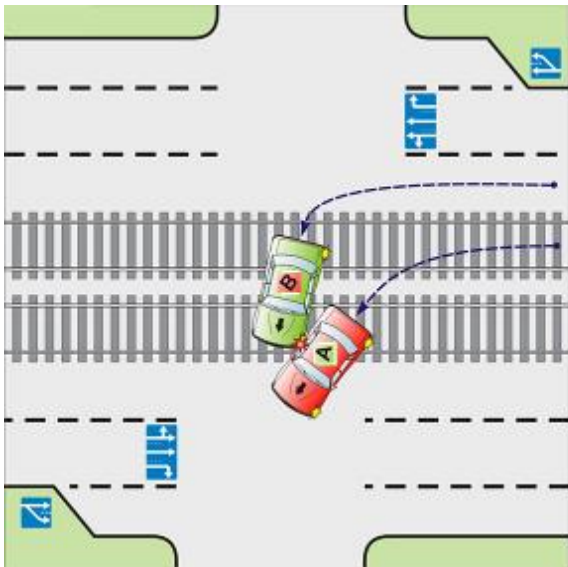
Sxem № 1.2	Şərh	A	B
	A yerdəyişmə zamanı özündən solda hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	9 10 17	9	

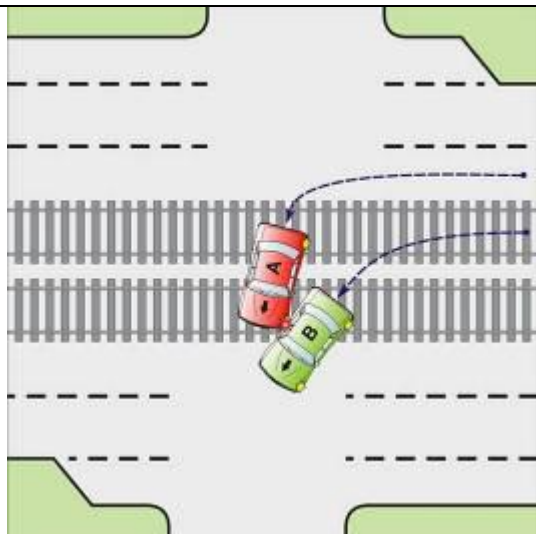
Sxem № 1.3	Şərh	A	B
	A və B eyni vaxtda yerdəyişmə edərkən A B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	9 10	9 10 17	

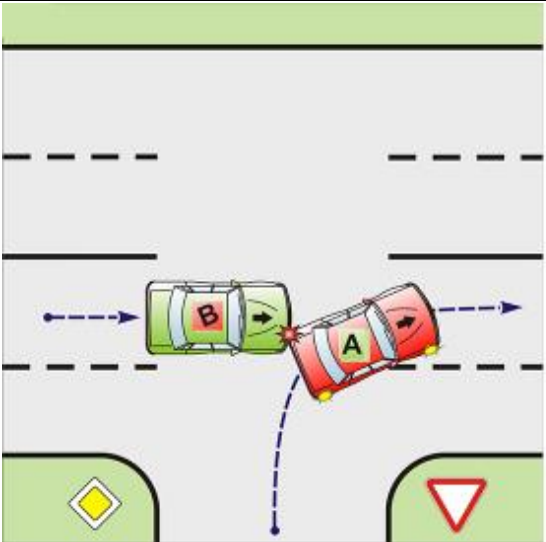
Sxem № 1.4	Şərh	A	B
	A sola dönərkən düzgün mövqe tutmur və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	B		
	10 13 17	8	

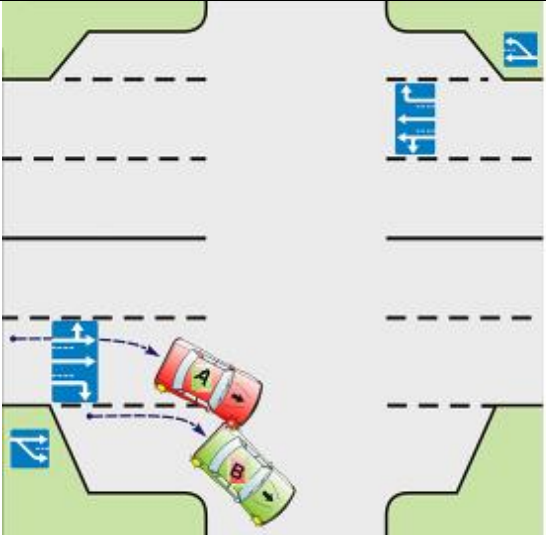
Sxem № 1.5	Şərh	A	B
	A sola dönərkən sol kənar zolaqda mövqe tutmur və eyni zamanda sol kənar zolaqdan hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli hərəkət zolağı ilə sola döənən B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	B		
	13 17	13	

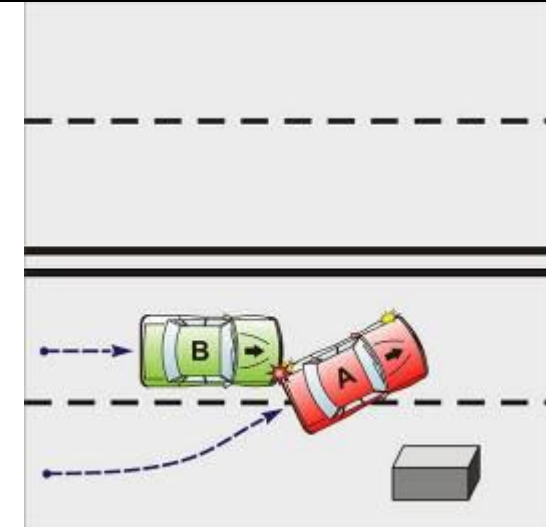
Sxem № 1.6	Şərh	A	B
	B sola dönməni 5.8.1 və ya 5.8.2 nişanlarının olduğu halda hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə yerinə yetirir. A sola dönərkən sol kənar vəziyyəti tutmur. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1/2	1/2

Sxem № 1.7	Şərh	A	B	
	B sola dönməni sol kənar zolaqdan yerinə yetirir. A sola dönməni 5.8.1 və ya 5.8.3 nişanlarının olduğu halda hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	13			13 17

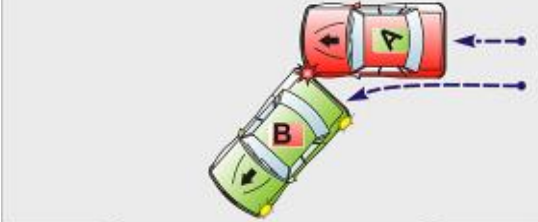
Sxem № 1.8	Şərh	A	B	
	A sola dönməni hərəkət hissəsinin sol kənar zolağı ilə yerinə yetirir. B sola dönməni hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	13 17			13

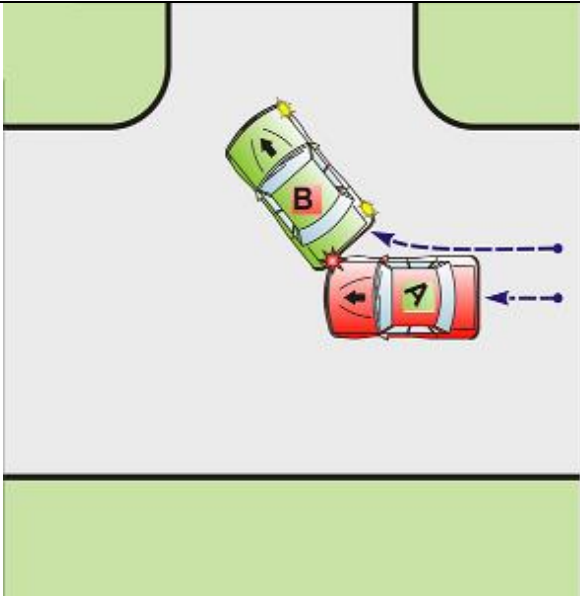
Sxem № 1.9	Şərh	A	B
	A sağa dönməni hərəkət hissəsinin sağ kənar zolağı ilə hərəkət etmək imkanı olduğu halda, sağ kənar zolaqla yerinə yetirmir. B YHH Qanunun tələblərinə riayət edərək sol kənar zolaqla hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	12 18		

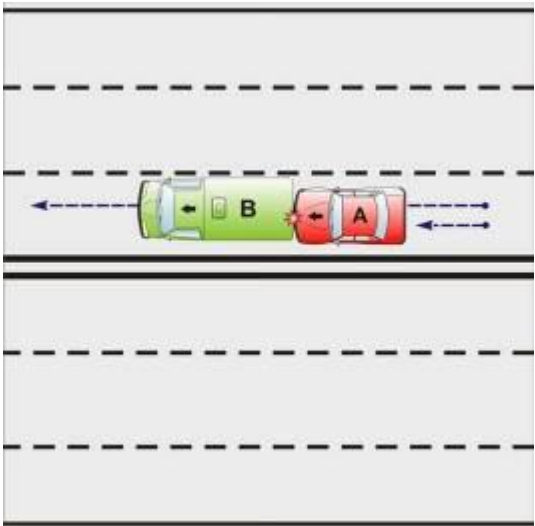
Sxem № 1.10	Şərh	A	B
	B sağa dönməni tormozlama zolağından, A isə sol kənar zolaqdan yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	9 12		

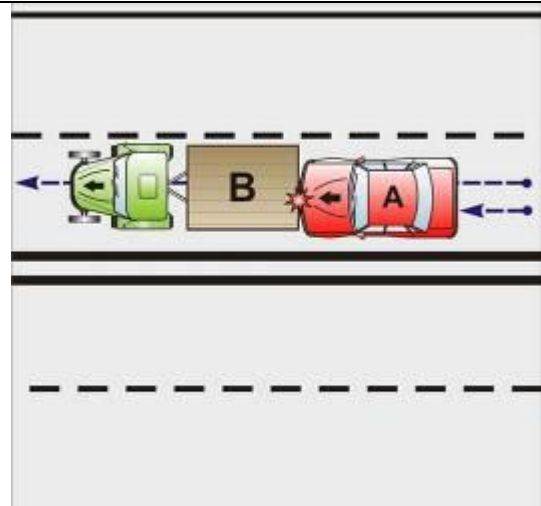
Sxem № 1.11	Şərh	A	B
	A hərəkət hissəsində olan maneənin sol tərəfindən ötüb keçir. B sol hərəkət zolağı ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	9 10		

Sxem № 1.12	Şərh	A	B
	A və Bəyni istiqamətdə eyni zolaqda hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	8	8	

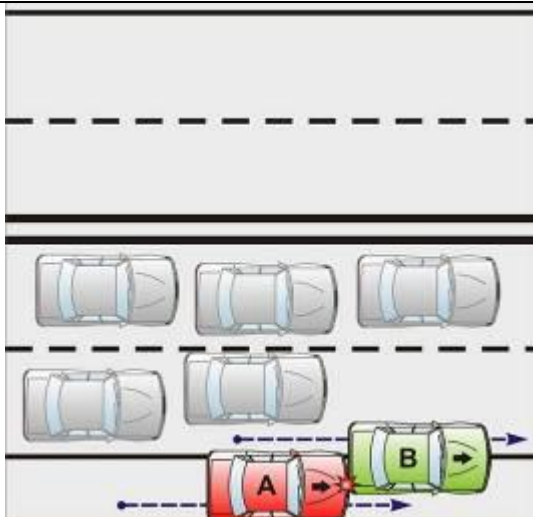
Sxem № 1.13	Şərh	A	B
	A və Bəyni istiqamətdə eyni zolaqda hərəkət edir. B döngədə sola dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	8	8 13	

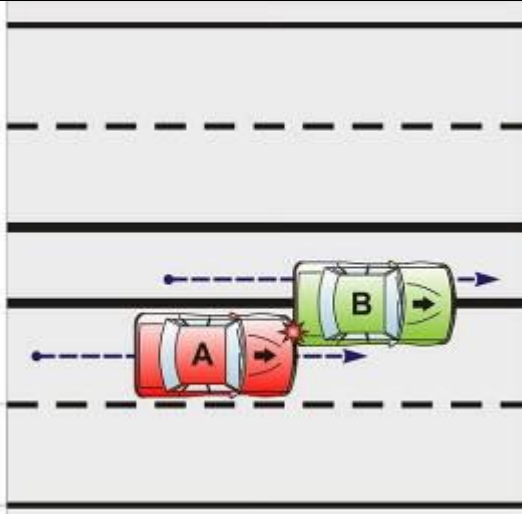
Sxem № 1.14	Şərh	A	B	
	A və Bəyri istiqamətdə eyni zolaqda hərəkət edir. B döngədə sağa dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	8			8 12

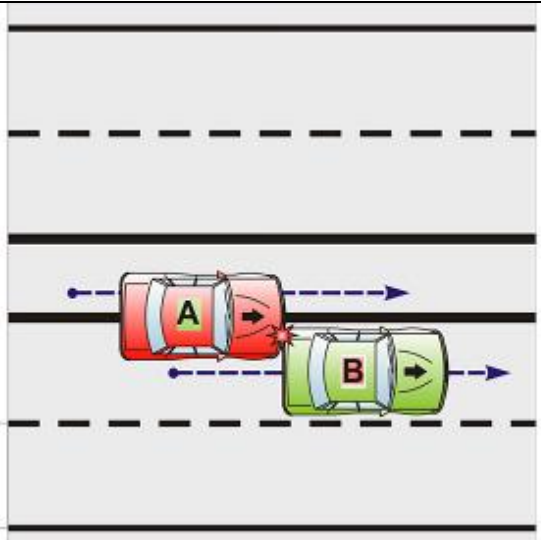
Sxem № 1.15	Şərh	A	B	
	A bir istiqamətdə 2-dən çox hərəkət zolağı olan yolun hərəkət hissəsinin sol kənar zolağı ilə hərəkət edərək qarşısında hərəkət edən yük avtomobili (icazə verilən maksimum kütləsi 3.5 tondan çox olan) ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	8			8

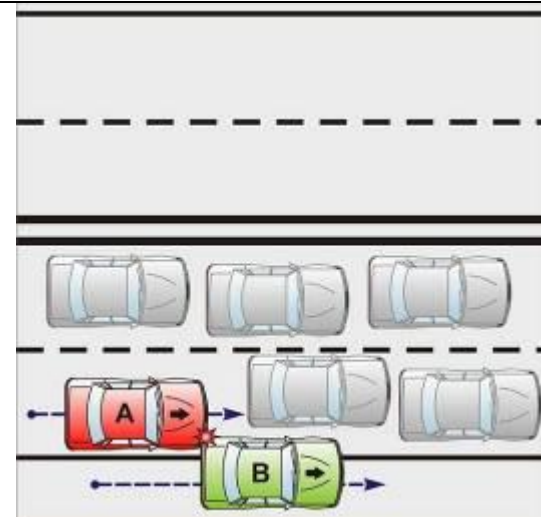
Sxem № 1.16	Şərh	A	B	
	A bir istiqamətdə 2 hərəkət zolağı olan hərəkət hissəsinin sol kənar zolağı ilə hərəkət edərək qarşısında hərəkət edən nəqliyyat vasitəsi (surəti 40 km/saatdan çox olmayan) ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	8			8

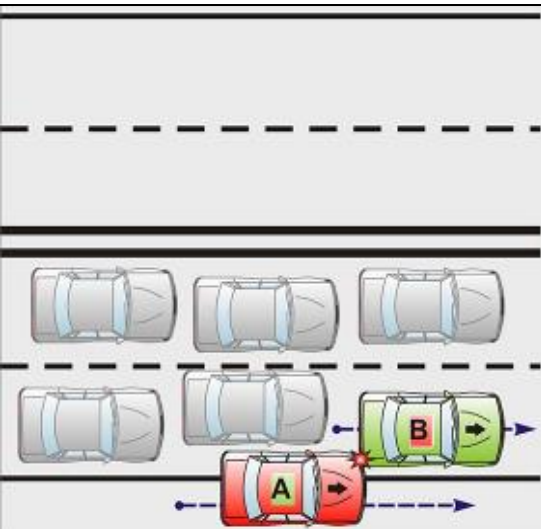
Sxem № 1.17	Şərh		A	B
	B hərəkət zolaqlarının sərhədlərini göstərən nişanlanma xəttinin üstündən keçərək hərəkət edir. A B-dən arxada hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A	B		
	8	8 (və ya 9)		

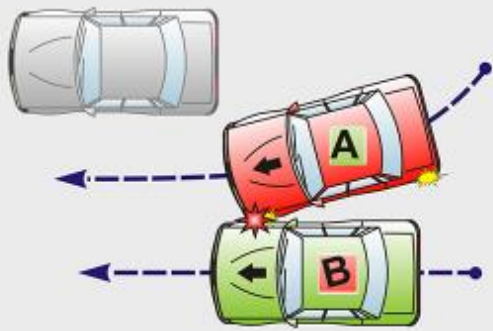
Sxem № 1.18	Şərh	A	B	
	A və B yol kənarı ilə hərəkət edir. A, B-dən arxada hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	8			8 (və ya 9)

Sxem № 1.19	Şərh	A	B	
	B ayırıcı zolaqla hərəkət edir. A sol kənar zolaqda B-nin arxası ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	8			8 (və ya 9)

Sxem № 1.20	Şərh	A	B
	A ayırıcı zolaqla hərəkət edir. B sol kənar zolaqda A-nın qarşısında hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 1-ci maddəsinin 14-cü bəndinin və 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)	

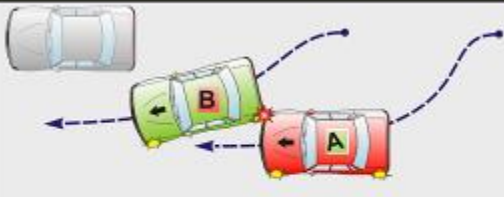
Sxem № 1.21	Şərh	A	B
	B yol çiyini ilə hərəkət edir. A sağ kənar zolaqda B-nin arxası ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	8(və ya 9)	8 (və ya 9)	

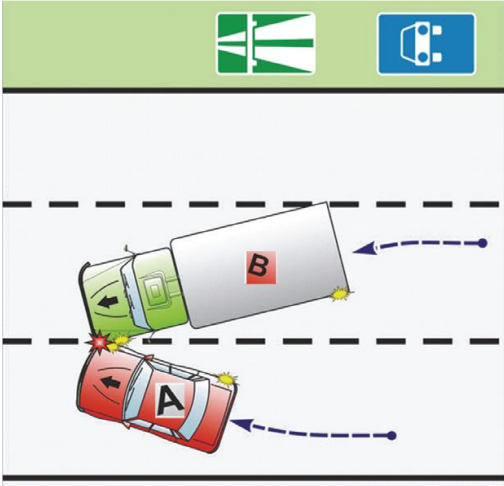
Sxem № 1.22	Şərh	A	B
	A yol çiyini ilə hərəkət edir. B sağ kənar zolaqda A-nın qarşısında hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	B		
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)	

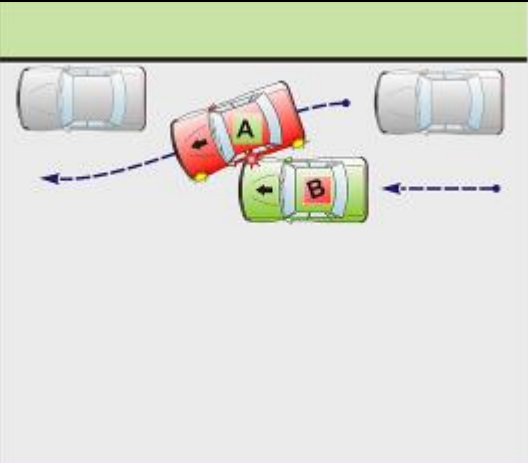
Sxem № 1.23	Şərh	A	B	
	A B-nin onu ötməyə başlamasına əmin olmadan eyni istiqamətli yolda növbəti nəqliyyat vasitəsini ötməyə başlayır. Beləliklə, A YHH Qanunun 51.-ci maddəsinin birinci hissəsinin ikinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	9			9
	10			11
11				
17				

Sxem № 1.24	Şərh	A	B	
	A ötməni yerinə yetirərkən ötməni başa çatdırmadan hərəkət zolağını dəyişir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin üçüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	9 11			9 17

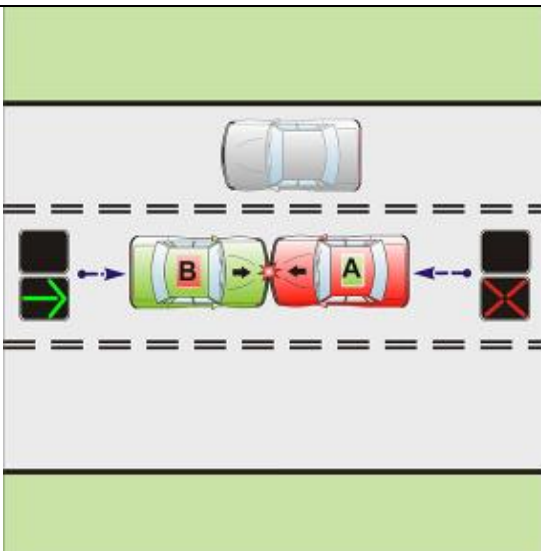
Sxem № 1.25	Şərh	A	B	
	A ötmə hərəkətini yerinə yetirərkən ötməni başa çatdırmadan hərəkət zolağını dəyişir və bunun nəticəsində nəqliyyat vasitələrinin toqquşması baş verir. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin üçüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	9 11			9 17

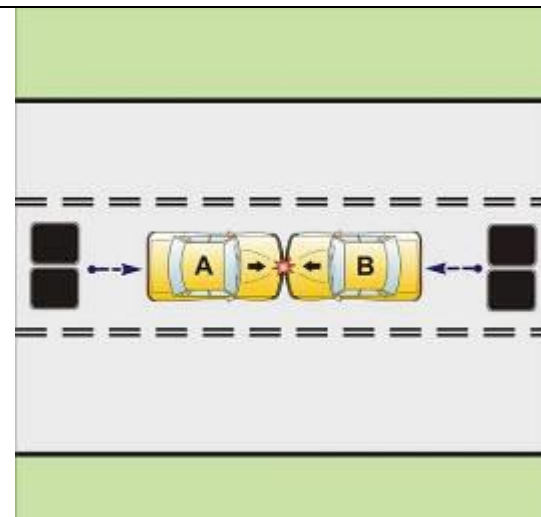
Sxem № 1.26	Şərh	A	B	
	A ötmə, yandan keçmə və ya yerdəyişmə prosesində olan və əvvəldən eyni hərəkət zolağında B-ni ötməyə başlayır. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin ikinci bəndinin və 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	9 11			9 11 17

Sxem № 1.27	Şərh	A	B	
	5.1 və 5.3 nişanları ilə işarələnmiş avtomagistralda və ya avtomobillər üçün yolda eyni istiqamətdə hərəkət edən B (icazə verilən maksimum kütləsi 3.5 tondan çox olan yük avtomobili) və A eyni zamanda yerdəyişmə edir: A sağ zolağa, B isə üçüncü və ya sonrakı zolağa. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	9			9
10	10			
	17			

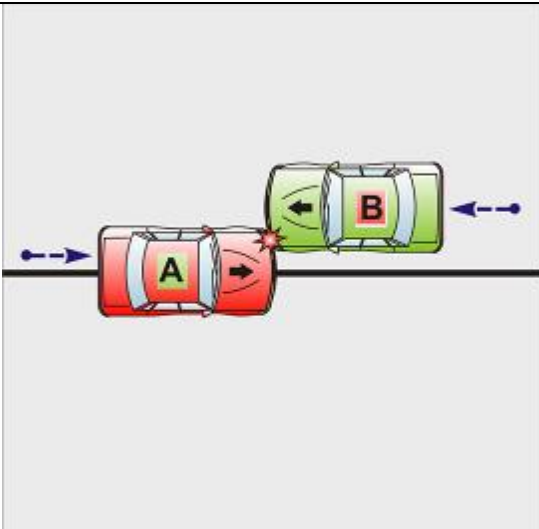
Sxem № 1.28	Şərh	A	B	
	A dayanacaqdan (duracaqda) yola çıxır və öz zolağı ilə hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin dördüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	2 (və ya 4)			

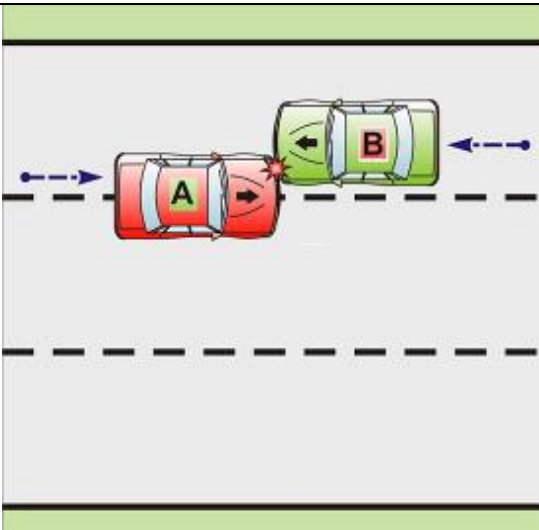
II. Əks istiqamətlərdə hərəkət edən nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

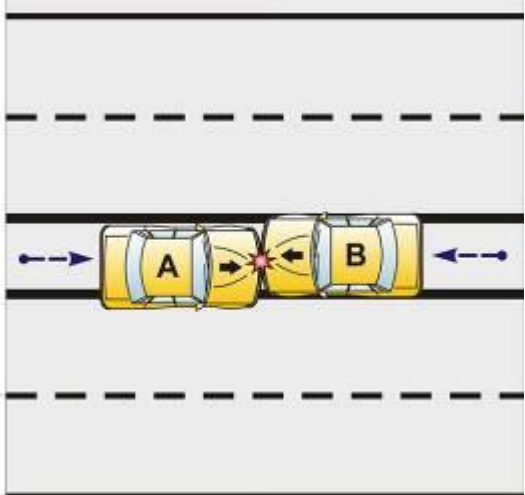
<i>Sxem № 2.1</i>	<i>Şərh</i>	A	B
	A hərəkət hissəsinin hərəkət istiqaməti dəyişə bilən zolağına çıxır. B həmin zolaqda qarşılıqlı svetoforun icazə signalında hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 59-cu maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	16		

<i>Sxem № 2.2</i>	<i>Şərh</i>	A	B
	A və B hərəkət hissəsinin 1.9 nişanlama xətti ilə işarələnmiş, qarşılıqlı svetoforun siqnallarının sönməsi ilə hərəkət istiqaməti dəyişə bilən zolaqda hərəkət edirlər. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 59-cu maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		

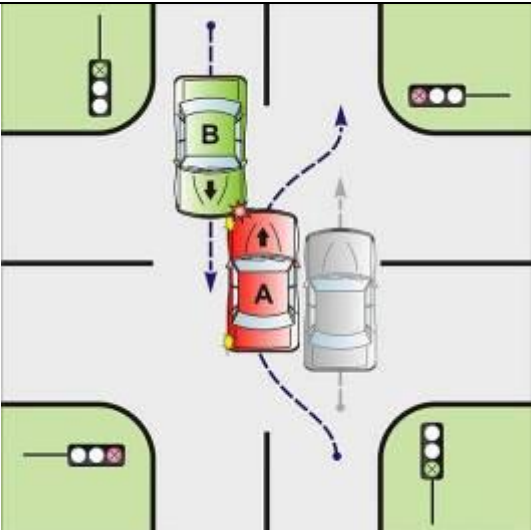
Sxem № 2.3	Şərh	A	B	
	A hərəkət hissəsinin kəsişməsindən çıxarkən əks istiqamətli hərəkət zolağına çıxır və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin və 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	13 16			

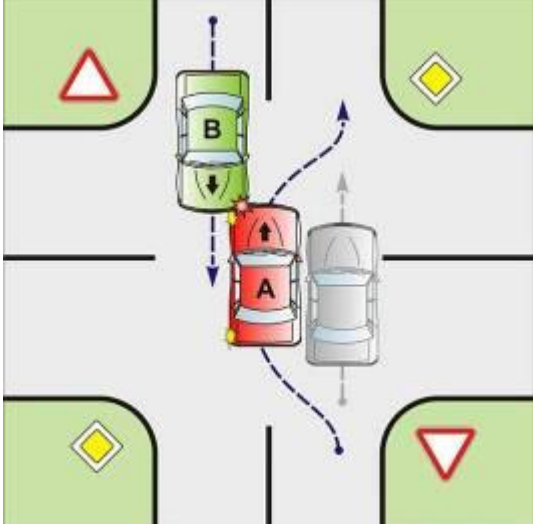
Sxem № 2.4	Şərh		A	B
	B öz zolağı ilə düzünə hərəkət edir. A əks istiqamətli hərəkət üçün nəzərdə tutulmuş yolla onun qarşısına çıxır. Beləliklə, A YHH Qanunun 49-cu maddəsinin ikinci hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A	B		
	16			

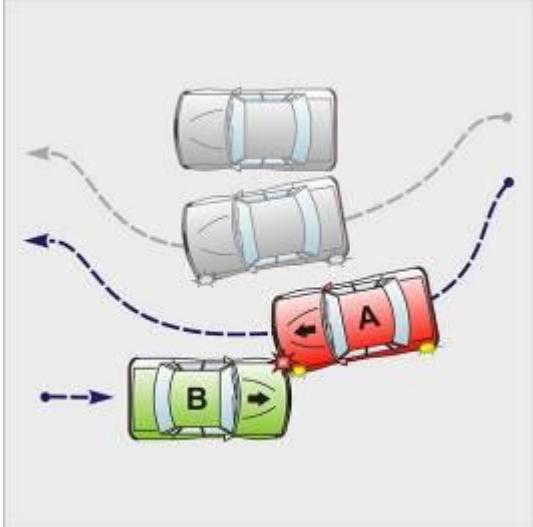
Sxem № 2.5	Şərh		A	B
	B üç hərəkət zolağı olan yolun sağ kənar zolağı ilə hərəkət edir. A bu zolağa çıxır. Beləliklə, A YHH Qanunun 49-cu maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A	B		
16				

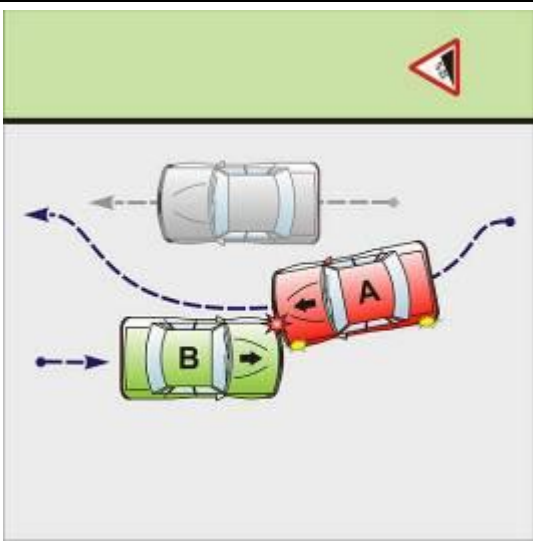
Sxem№ 2.6	Şərh	A	B	
	A və B ayrıcı zolaqla hərəkət edirlər. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 1-ci maddəsinin 14-cü bəndinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B

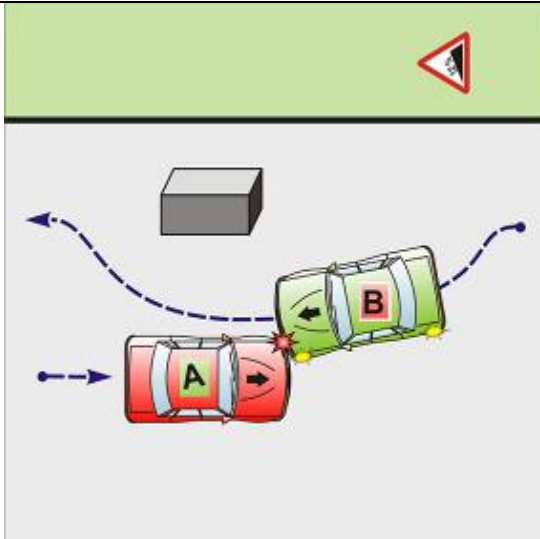
Sxem № 2.7	Şərh	A	B	
	A ötmə zamanı qarşıdan gələn nəqliyyat vasitələri üçün təhlükənin olub-olmamasına əmin olmur və bu da B ilə toqquşmaya gətirib çıxarır. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin üçüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	11 16			

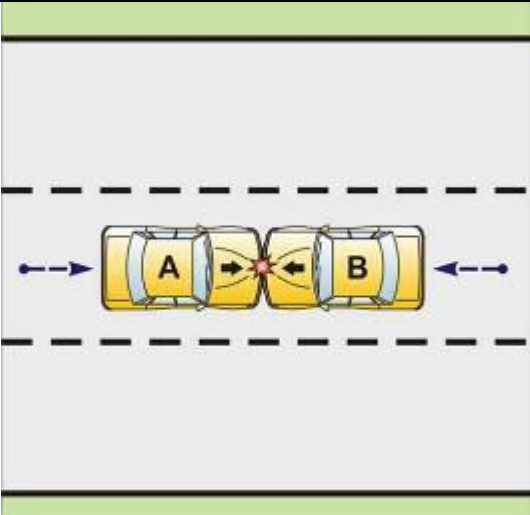
Sxem № 2.8	Şərh	A	B	
	A nizamlanan yolaıracında ötmə zamanı əks istiqamətli hərəkət zolağına keçir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin birinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>B</th></tr><tr><td>11 16</td><td></td></tr></table>			A
A	B			
11 16				

Sxem № 2.9	Şərh	A	B
	A nizamlanmayan yolaırcında baş yol olmayan yolla hərəkət edərkən ötmə zamanı əks istiqamətli hərəkət zolağına keçir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin birinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	11 16		

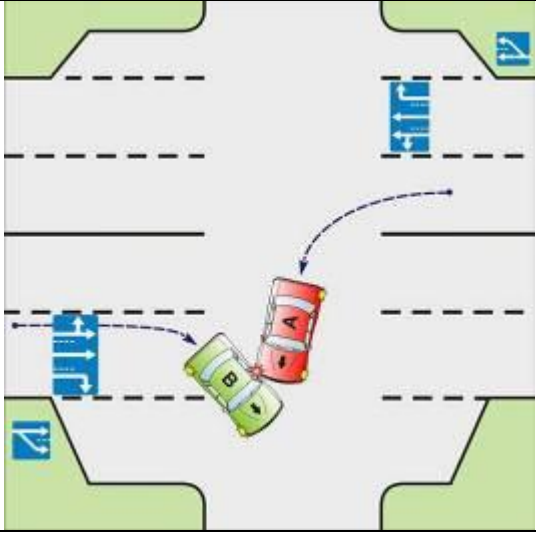
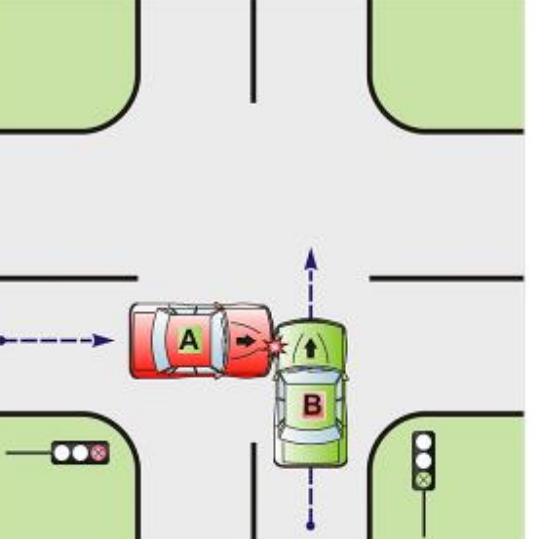
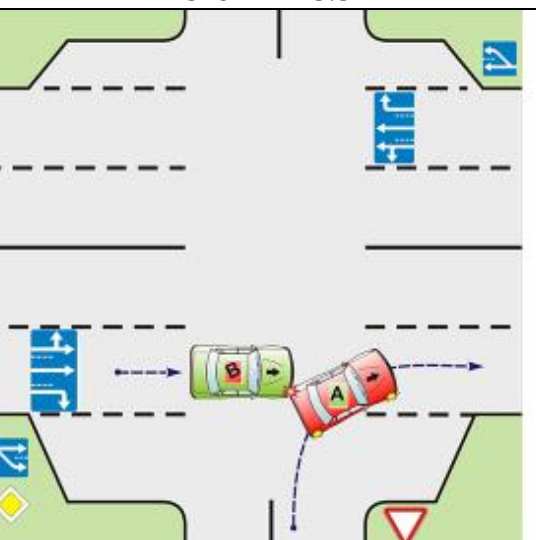
Sxem № 2.10	Şərh	A	B
	A ötən və ya maneənin yanından keçən nəqliyyat vasitəsinə ötür və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin dördüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	11 16		

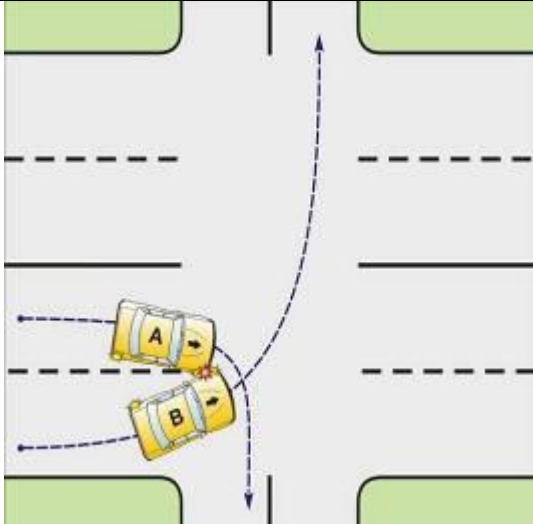
Sxem № 2.11	Şərh	A	B
	A yoxuşun axırında və ya yolun məhdudiyyətli görünüşlü digər sahəsində əks istiqamətli hərəkət zolağına çıxmaqla ötməni yerinə yetirir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin beşinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	11 16		

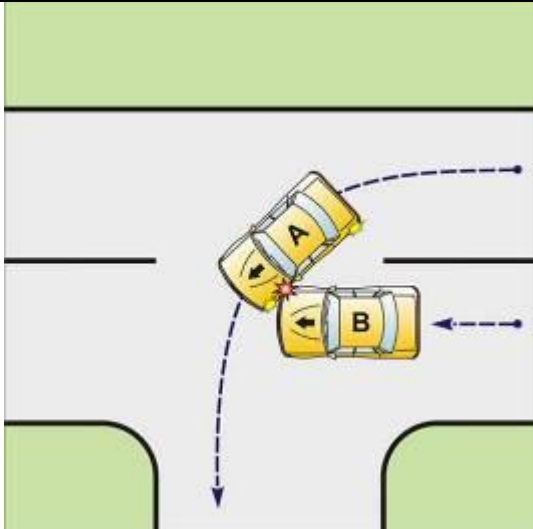
Sxem № 2.12	Şərh	A	B	
	A enişlə aşağı hərəkət edir və maneə olan yolda yoxuşla yuxarı gedən nəqliyyat vasitəsinə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
				10 16 19

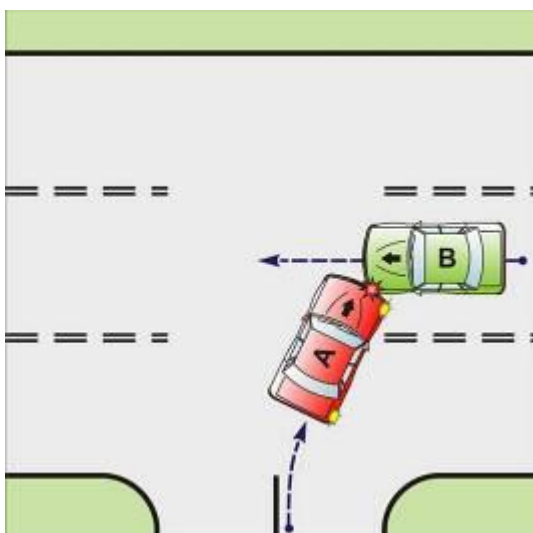
Sxem № 2.13	Şərh	A	B	
	A üç hərəkət zolağı olan yolda orta zolaqla hərəkət edir. B də həmin zolaqda hərəkət edir. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 49-cu maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B

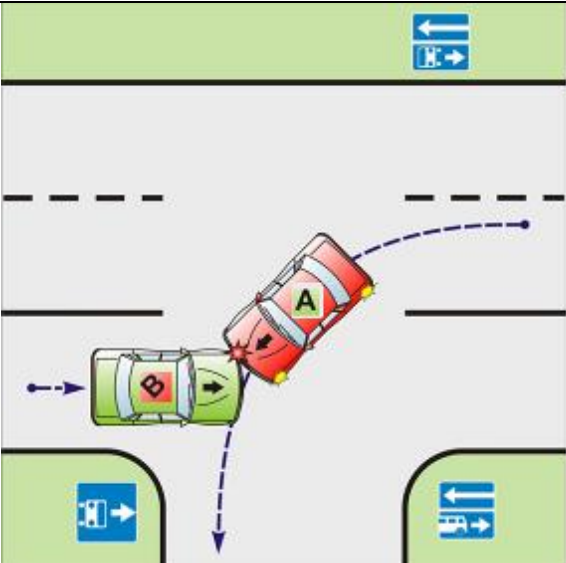
III. Nəqliyyat vasitələrinin bir birinə doğru bucaq altında hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

Sxem № 3.1	Şərh	A	B
	A sola dönməni yerinə yetirir, B isə sağ kənar zolaqdan (tормozlama zolağının olduğu halda) sağa dönməni yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin dördüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	13		
	B svetoforun və ya nizamlayıcının icazə verən siqnalında, A isə qadağa siqnalında keçir. Beləliklə, A YHH Qanunun 60-cı maddəsinin ikinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	A sürətləndirmə zolağından istifadə etmədən baş yola çıxır. B baş yolla düzünə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi		
	A		
	12 18		

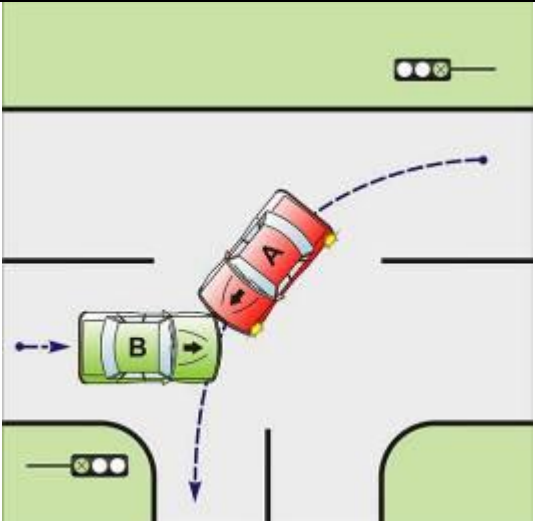
Sxem № 3.4	Şərh	A	B	
	A B-dən solda olduğu halda sağa dönür, B isə sola dönür. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin birinci bəndinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	12 17			13

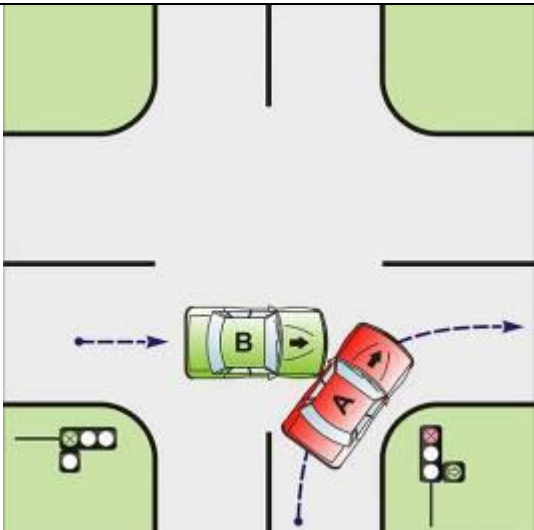
Sxem № 3.5	Şərh	A	B	
	B əks istiqamətli hərəkət zolağı ilə hərəkət edir və sola döndən A ilə toqquşur. Beləliklə, B YHH Qanunun 49-cu maddəsinin ikinci hissəsinin, A isə 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	13 17			11 16

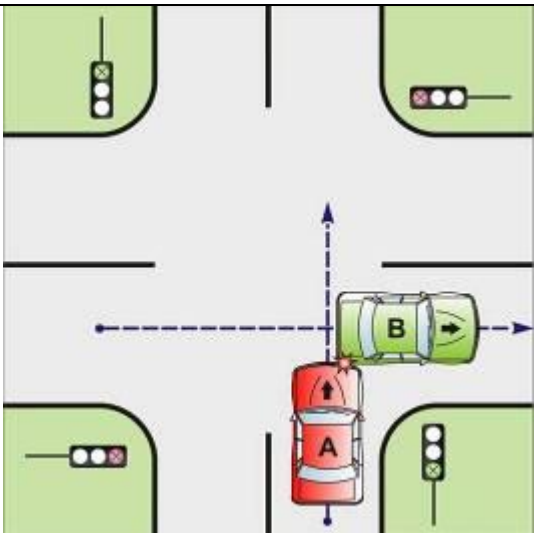
Sxem № 3.6	Şərh	A	B	
	B hərəkət hissəsinin 1.9 üfüqi nişanlanma xətti (reversiv hərəkətlə nizamlanma) ilə nişanlanmış orta zolağı ilə hərəkət edir. A kəsişən yoldan sağa döndərək bu zolağa daxil olur. Bu halda A YHH Qanunun 69-cu maddəsinin yeddinci hissəsinin dördüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	12			

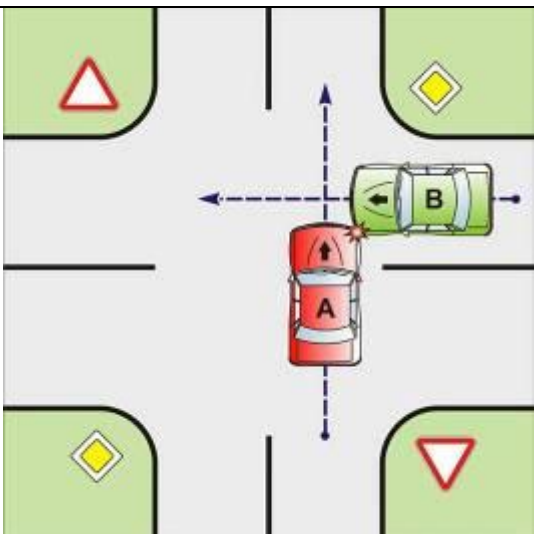
Sxem № 3.7	Şərh	A	B	
	B 5.9, 5.10.1, 5.10.3 nişanları ilə işarələnmiş marşrut nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulmuş zolaqla hərəkət edir. A sola dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin 4-cü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>B</th></tr><tr><td>13</td><td></td></tr></table>			A
A	B			
13				

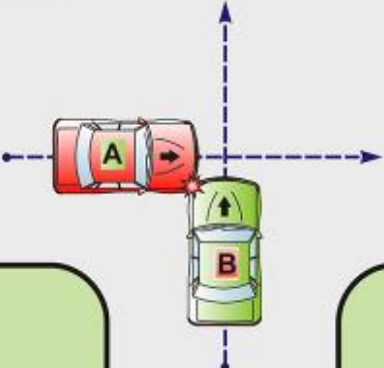
Sxem № 3.8	Şərh	A	B	
	B 5.9, 5.10.1, 5.10.3 nişanları ilə işarələnmiş marşrut nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulmuş zolaqla hərəkət edir. A baş yola çıxarkən sola dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	13 17 18			

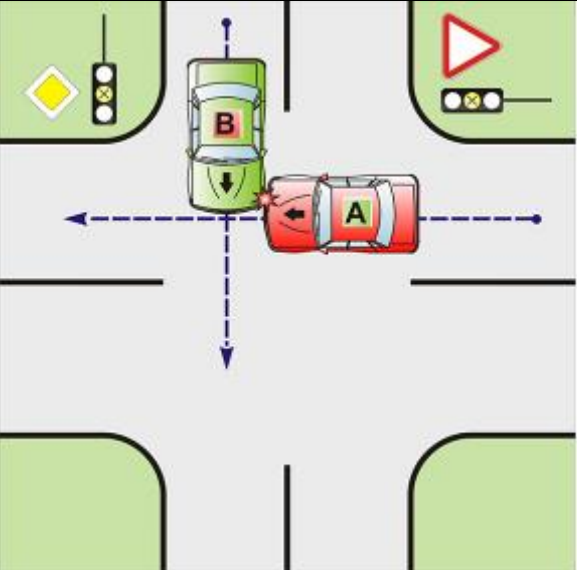
Sxem № 3.9	Şərh	A	B	
	A svetoforun yaşıl işığında sola dönərkən qarşıdan düzünə hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 76-cı maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	13			

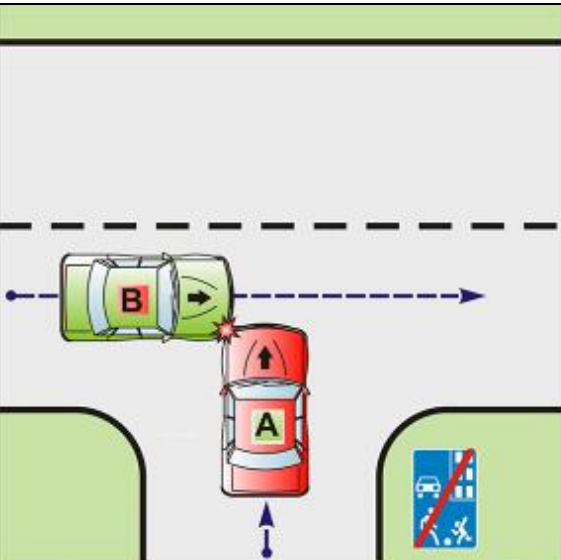
Sxem № 3.10	Şərh	A	B
	A svetoforun qırmızı signalı ilə eyni vaxtda əlavə bölməsində yandırılmış ox işarəsi istiqamətində sağa dönmür və svetoforun yaşıl signalında hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 76-cı maddəsinin ikinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	12 17		

Sxem № 3.11	Şərh	A	B
	A svetoforun icazə signalında hərəkət edir və yol ayrıcında hərəkəti başa çatdırmaqda olan B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 76-cı maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		

Sxem № 3.12	Şərh	A	B
	Eyni əhəmiyyətli olmayan yolların kəsişdiyi yolayrıcında A baş yolla hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	18 17		

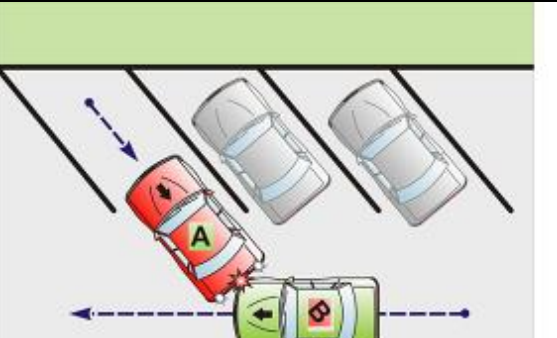
Sxem № 3.13	Şərh	A	B	
	Eyni əhəmiyyətli yolların kəsişdiyi yolaırcında A sağdan yaxınlaşan B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>B</th></tr><tr><td></td><td>17</td></tr></table>			A
A	B			
	17			

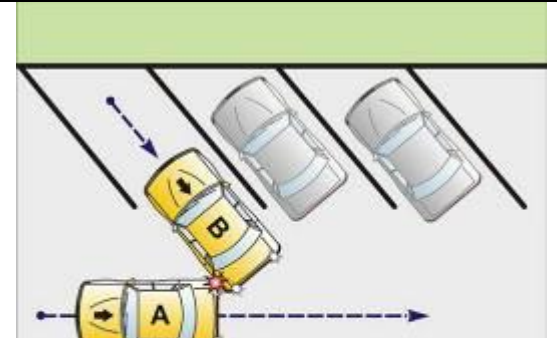
Sxem № 3.14	Şərh	A	B	
	B yanıb-sönən sarı signal olan baş yolla hərəkət edir. A yanıb-sönən sarı signal olan ikinci dərəcəli yolla hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 75-ci maddəsinin dördüncü hissəsinin və 77-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	18			17

Sxem № 3.15	Şərh	A	B	
	B yaşayış zonasına bitişik yolla hərəkət edir. A yaşayış zonasından bu yola çıxır. Beləliklə, A YHH Qanunun 45-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>B</th></tr><tr><td>4</td><td></td></tr></table>			A
A	B			
4				

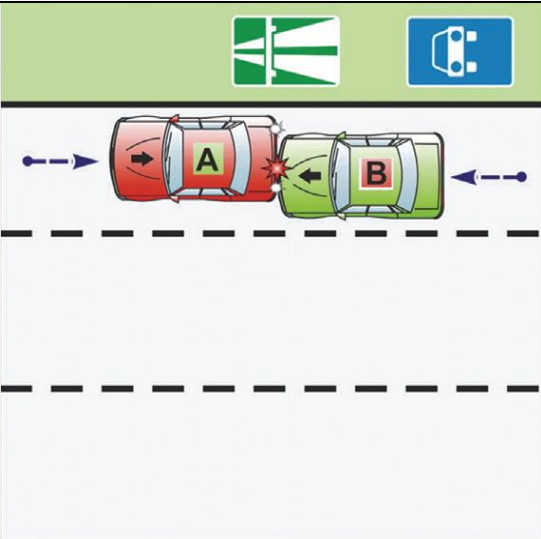
IV. Nəqliyyat vasitələrinin geriye hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

Sxem № 4.1	Şərh	A	B
	Ageriyə hərəkət edir. B isə önə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	15		

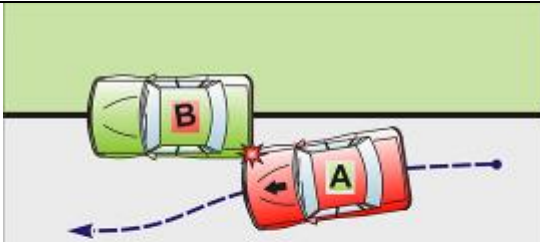
Sxem № 4.2	Şərh	A	B
	A səkinin kənarındakı dayanacaqdan geriye hərəkət edərək çıxır. B yolla hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	2 (və ya 4) 15		

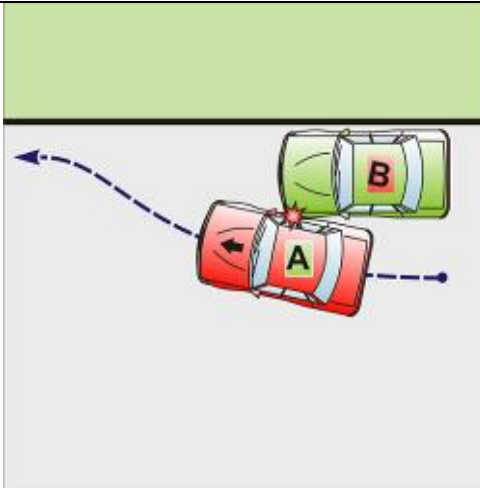
Sxem № 4.3	Şərh	A	B
	B səkinin kənarındakı dayanacaqdan geriye hərəkət edərək çıxır. Bu zaman A yolla geriye hərəkət edir. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1/ 2	1/ 2
	<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>		
	A		
	15		

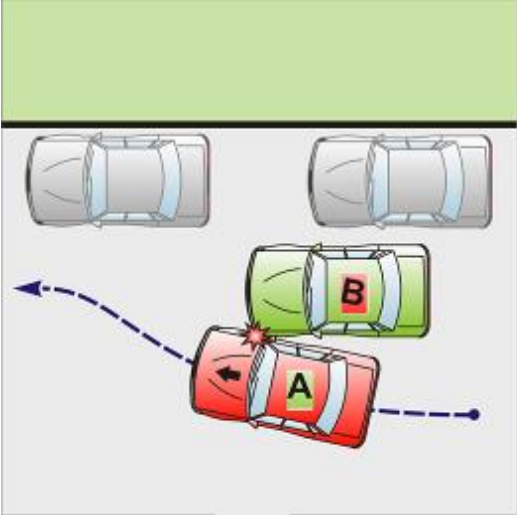
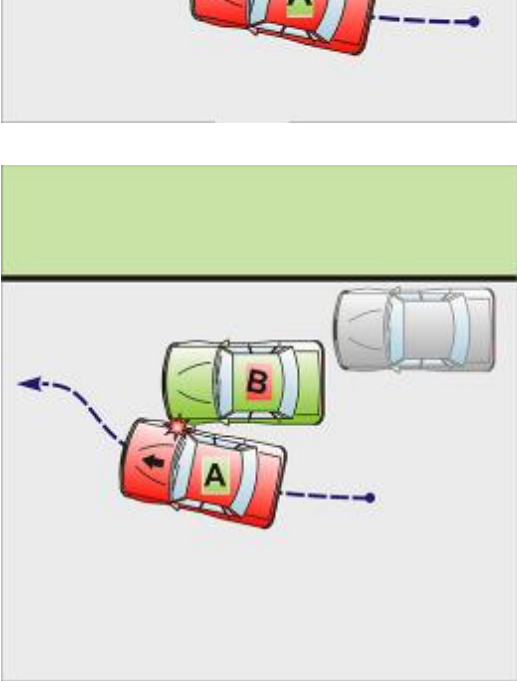
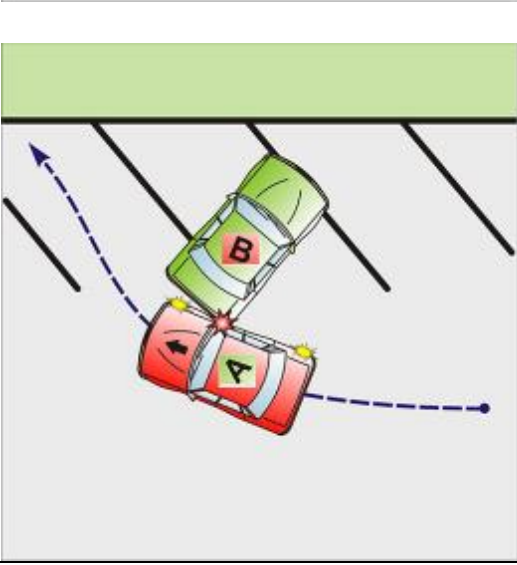
Sxem № 4.4	Şərh	A	B
-------------------	-------------	----------	----------

		A avtomagistralda və ya 5.3 nişanı ilə işarələnmiş yolda geriye hərəkət edir. B isə öz zolağı ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
		<i>YNH barədə protokolun 13-cü bəndi</i>			
A	B				
15					

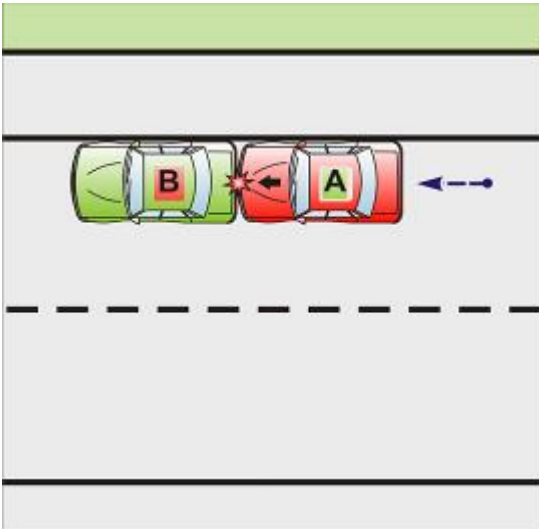
**V. Dayanan nəqliyyat vasitəsi ilə qarşılaşan zamanı baş verən
yol nəqliyyat hadisələri**

Sxem № 5.1	Şərh	A	B	
	B YHH Qanunun tələblərinə uyğun şəkildə parklama edib. A-nın sürücüsü dayanacaqdan çıxarkən B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	2 (və ya 4)			1

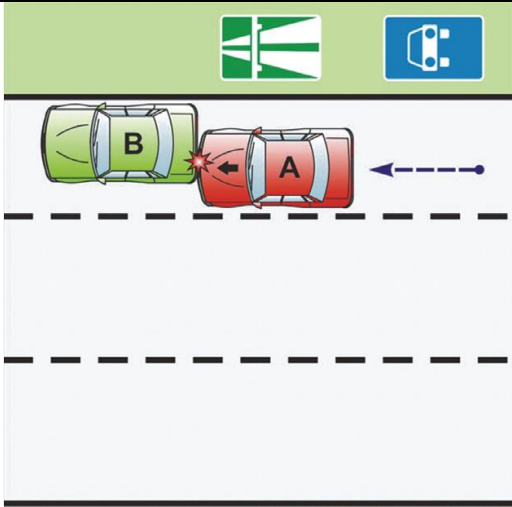
Sxem № 5.2	Şərh	A	B		
	A dayanmaq (durmaq) üçün manevr edərkən YHH Qanunun tələblərinə uyğun şəkildə parklama etmiş B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0		
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi				
	<table><tr><th>A</th><th>B</th></tr><tr><td>3 (və ya 5)</td><td>1</td></tr></table>			A	B
A	B				
3 (və ya 5)	1				

Sxem № 5.3	Şərh		A	B
	A dayanmaq (durmaq) üçün manevr edərkən YHH Qanunun tələblərinə uyğun olmayan şəkildə parklama etmiş B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.			
YNH barədə protokolun 13-cü bəndi				
		A	B	
	3 (və ya 5)		1	
				

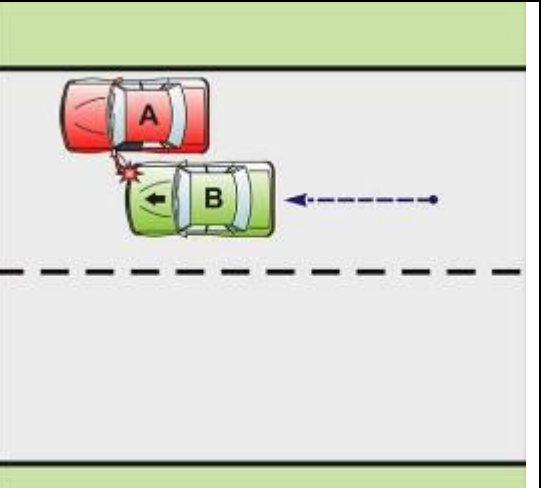
1 0

Sxem № 5.4	Şərh	A	B	
	B yol kənarının mövcudluğu şəraitində yolun kifayət qədər görünən sahəsində hərəkət hissəsində dayanıb. A hərəkət təhlükəsizliyini təmin etməyərək B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
				1

Sxem № 5.5	Şərh	A	B	
	B ikinci cərgədə dayanıb. A hərəkətin təhlüksizliyini təmin edə bilmir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
				1

Sxem № 5.6	Şərh	A	B	
	B 5.1 və 5.3-lə işarələnmiş avtomagistralda və ya avtomobillər üçün nəzərdə tutulmuş yolun sağ kənar zolağında dayanıb. A sağ kənar zolaqla hərəkət edir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
				1

Sxem № 5.7	Şərh	A	B	
	A nəqliyyat vasitəsinin öz-özünə hərəkəti də daxil olmaqla digər zəruri tədbirlər görməyib və bu da onun B ilə toqquşmasına səbəb olub. Beləliklə, A YHH Qanunun 52-ci maddəsinin doqquzuncu hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	15			1

Sxem № 5.8	Şərh	A	B	
	A hərəkətin təhlükəsizliyini təmin etmədən dayanaraq qapını açıb. Nəticədə B A ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 52-ci maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə protokolun 13-cü bəndi			
	A			B
	1 17			

Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
"06" dekabr 2011-ci il tarixli
Q-01 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

**Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə
sığorta haqlarının məbləğinin hesablanması**

Q A Y D A S I

Bakı 2011

Bu Qayda «İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 3.1.11-ci yarımbəndinin icrası məqsədilə hazırlanmışdır və sərnışinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta haqlarının məbləğinin hesablanması ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1. Sığorta haqqının hesablanması

1.1. Nəqliyyat vasitəsində olan bir sərnışin yeri üzrə illik sığorta haqqı məbləğləri nəqliyyat vasitəsinin növündən asılı olaraq aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

1.1.1. hava nəqliyyatı vasitələri üçün – 14,0 manat;

1.1.2. su nəqliyyatı vasitələri üçün – 5,0 manat;

1.1.3. dəmiryolu nəqliyyatı vasitələri üçün – 3,0 manat;

1.1.4. avtomobil nəqliyyatı vasitələri üçün – 6,0 manat;

1.2. Nəqliyyat vasitəsi üçün ümumi sığorta haqqı aşağıdakı düsturla hesablanır:

Ümumi sığorta haqqı = NVSYS × BSYSH

burada:

NVSYS – nəqliyyat vasitəsindəki sərnışin yerlərinin sayı;

BSYSH – bu Qaydanın 1.1-ci bəndində nəzərdə tutulmuş müvafiq sığorta haqqı məbləği.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. [11 may 2012-ci il tarixli Q-07 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı
2. [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı
3. [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı
4. [8 iyun 2015-ci il tarixli Q-13 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı
5. [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı

QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏRİN SİYAHISI

¹ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 1.1-ci bənddə **"hesablanmasını, habelə bununla bağlı qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər məsələləri"** sözləri **"hesablanması məsələlərini"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

² [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 1.2-ci bənddə **"qanunvericiliyinin"** sözü **"qanunlarının"** sözü ilə əvəz edilmişdir.

³ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na yeni məzmununda 1.4.15–1-ci və 1.4.15–2-ci yarımbəndlər əlavə edilmişdir.

⁴ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na yeni məzmununda 2.1.3–1-ci və 2.1.3–2-ci yarımbəndlər əlavə edilmişdir.

⁵ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 3.5-ci bənddən **"icbari"** sözü çıxarılmışdır, habelə həmin bənddə **"qanunvericilik aktı ilə"** sözləri **"qanunla"** sözü ilə əvəz edilmişdir.

⁶ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na yeni məzmununda 3.6-cı bənd əlavə edilmişdir.

⁷ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 4.2.1-ci yarımbəndin ikinci cümləsində **"sığortalı tərəfindən onun üçün əlverişli olan istənilən üsulla və ya sığorta qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş"** sözləri **"qanunla və ya sığorta (təkrarsığorta) müqaviləsi ilə müəyyən olunmuş"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁸ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 4.3.2.3-cü yarımbənddə **"5"** rəqəmi **"2,5"** rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

⁹ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 4.3.4.2-ci yarımbəndə riyazi düsturdan sonra yeni məzmununda yeni abzas əlavə edilmişdir.

¹⁰ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 4.3.4.6-cı yarımbəndin sonuncu abzasında "**üzrə**" sözündən sonra "**zərərlərin inkişafı əmsalları hesablanarkən sifıra bölmə halı yaranmazsa və**" sözləri əlavə edilmişdir.

¹¹ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na yeni məzmununda 4–1-ci hissə əlavə edilmişdir.

¹² [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na yeni məzmununda 4–2-ci hissə əlavə edilmişdir.

¹³ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"na yeni məzmununda 6–1-ci hissə əlavə edilmişdir.

¹⁴ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 7.1.4-cü yarımbənd və 7.2-ci bənd ləğv edilmişdir.

¹⁵ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 7.4-cü bəndində "**aktuarinin**" sözü "**məsul aktuarinin**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁶ [19 may 2014-cü il tarixli Q-12 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası Qərarı ilə "Həyat sığortası və qeyri-həyat sığortası üzrə sığorta ehtiyatlarının formalaşdırılması Qaydaları"nın 3 №-li və 4 №-li əlavələri yeni redaksiyada təsdiq edilmişdir.

¹⁷ [11 may 2012-ci il tarixli Q-07 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "İcbari sığorta növlərinin aparılmasına icazə verilməsi üçün Əlavə Tələblər"in 2.1-ci bəndin əvvəlinə "**Sığortaçıya hər hansı icbari sığorta növünün aparılmasına icazə verilməsi üçün o,**" sözləri əlavə edilmişdir.

¹⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "İcbari sığorta növlərinin aparılmasına icazə verilməsi üçün Əlavə Tələblər"in 3–1-ci hissəsində "**avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası**" sözləri "**İcbari sığortalar haqqında**" **Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş hər hansı icbari sığorta**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

¹⁹ [11 may 2012-ci il tarixli Q-07 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "İcbari sığorta növlərinin aparılmasına icazə verilməsi üçün Əlavə Tələblər"in 4-cü hissənin mətni 4.1-ci bənd hesab edilmişdir və yeni məzmununda 4.2-ci bənd əlavə edilmişdir.

²⁰ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 1.3-cü bənddə "**9.5**" rəqəmləri "**8.1-1**" rəqəmləri ilə əvəz edilmişdir.

²¹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.1-ci bəndə "**blanklarının əsl və surəti**" sözləri "**blankları**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.1-ci bəndindən "**iştirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına**" sözləri çıxarılmışdır.

²² [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.2-ci bənddə **"Blankların əsli"** sözləri **"Blanklar"** sözü ilə əvəz edilmişdir, **"surəti isə adi A4 kağız formatında olan ağ vərəqdə, yalnız üz hissədən ibarət olmaqla"** sözləri çıxarılmışdır.

²³ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.3-cü bənddə **"əsli və surətinin"** sözləri çıxarılmışdır.

²⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.4-cü bənddə **"əslinin"** sözü çıxarılmışdır.

²⁵ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.5-ci bənd ləğv edilmişdir.

²⁶ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.7-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.7. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələri barədə çap olunma tarixindən 3 iş günü müddətində Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə məlumat verməlidir.~~

²⁷ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.1. Şəhadətnamə forması aşağıdakı məlumatlar aidiyyəti bəndlərdə göstərilməklə texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur:~~

²⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1.2.1-ci bənddə **"nömrəsi"** sözündən sonra **" , 2.4-cü bənddə vətəndaşların şəxsiyyət vəsiqəsinin PİN kodu (fotoşəkil olan hissəsinin axırıncı sətrinin son səkkiz simvolunun ilk yeddisi), hərbiçilərə münasibətdə isə onların şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin seriya və nömrəsi"** sözləri əlavə edilmişdir.

²⁹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1.2.2-ci bənddə **"nömrəsi"** sözündən sonra **" , 2.4-cü bənddə VÖEN-i"** sözləri əlavə edilmişdir.

³⁰ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1.3-cü bənddə **"rekvizitləri"** sözü **"adı, nömrəsi və verildi tarix"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³¹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın yeni məzmununda 3.1–1 - 3.1–3-cü bəndlər əlavə edilmişdir.

³² [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na 3.2-ci bənddə "əsl" sözü çıxarılmışdır.

³³ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na 3.3-cü bənd ləğv edilmişdir.

³⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası şəhadətnaməsi" hissəsində "Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası _____" sözləri çıxarılmışdır.

³⁵ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan Çıxarış" hissəsində ikinci abzas yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

Maddə 9.5. Sığorta ödənişi verildikdə, ~~...bu şəhadətnamə sığortaçı tərəfindən geri alınır və sığortalının sığorta məbləğini qanunvericiliklə müəyyənləşdirilmiş miqdarda bərpa etmək üçün tələb olunan məbləğə mütənəsib olaraq əlavə sığorta haqqı ödəməsi şərtilə ona bu şəhadətnamənin son qüvvədə olma tarixinədək müddətə qüvvədə olan şəhadətnaməyə əlavə verilir.~~

³⁶ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin Qeyd hissəsi yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~**Sığortalı və ya sığorta olunan bu şəhadətnamə əsasında bağlanmış icbari sığorta müqaviləsi üzrə hüquqlarının pozulduğunu hesab etdiyi hallarda 404-46-99 nömrəli telefonla və ya www.sigorta.maliyye.gov.az internet sahifəsində mövcud olan "Sorgu və müraciətlər" bölməsi, yaxud info@maliiyye.gov.az elektron poçt ünvanı vasitəsilə Bakı şəhəri, C. Məmmədquluzadə küçəsi-71 ünvanında yerləşən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə şikayət edə bilər.**~~

³⁷ [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"n Əlavəsində "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan çıxarış"dakı "Qeyd"in 2-ci hissəsində "Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi-83" sözləri "AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

³⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 1.3-cü bənddə "5.3-cü" sözündən sonra "8.1-1-ci" sözü əlavə edilmişdir.

³⁹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.1-ci bəndə "blanklarının əsl və surəti" sözləri "blankları" sözü ilə əvəz edilmişdir.

[11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.1-ci bəndindən **"iştirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına"** sözləri çıxarılmışdır.

⁴⁰ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.2-ci bənddə **"Blankların əsli"** sözləri **"Blanklar"** sözü ilə əvəz edilmişdir, **"surəti isə adi A4 kağız formatında olan ağ vərəqdə, yalnız üz hissədən ibarət olmaqla çap edilir"** sözləri çıxarılmışdır.

⁴¹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.3-cü bənddə **"əslı və surətinin"** sözləri çıxarılmışdır.

⁴² [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.4-cü bənddə **"əslinin"** sözü çıxarılmışdır.

⁴³ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.5-ci bənd ləğv edilmişdir.

⁴⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.7-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.7. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələri barədə çap olunma tarixindən 3 iş günü müddətində Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə məlumat verməlidir.~~

⁴⁵ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.1. Şəhadətnamə forması aşağıdakı məlumatlar aidyyəti bəndlərdə göstərilməklə texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur:~~

⁴⁶ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1.3-cü bənddə **"rekvizitləri"** sözü **"adı, nömrəsi və verildiyi tarix"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁴⁷ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na yeni məzmununda 3.1–1 - 3.1–3-cü bəndlər əlavə edilmişdir.

⁴⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.2-ci bənddə **"əslı"** sözü çıxarılmışdır.

⁴⁹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.3-cü bənd ləğv edilmişdir.

⁵⁰ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "Daşınmaz əmlakın istismarı ilə bağlı mülki məsuliyyətin icbari sığorta şəhadətnaməsi" hissəsində **"Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası ____"** sözləri çıxarılmışdır.

⁵¹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan Çıxarış" hissəsinə yeni məzmununda ikinci abzas əlavə edilmişdir.

⁵² [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Daşınmaz əmlakın icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin Qeyd hissəsinə yeni məzmununda birinci bənd əlavə edilmişdir və qeyd hissəsinin mətni ikinci bənd hesab edilmişdir.

⁵³ [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə Qaydalara Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan çıxarış"dakı "Qeyd"in 2-ci hissəsində **"Bakı şəhəri, C. Məmmədquluzadə küçəsi-71"** sözləri **"AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁵⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 1.3-cü bənddə **"5.3-cü,"** sözündən sonra **"8.1-1-ci,"** sözü əlavə edilmişdir, **"51.1-ci"** sözü çıxarılmışdır.

⁵⁵ [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.1-ci bəndindən **"iştirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına"** sözləri çıxarılmışdır.

⁵⁶ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.3-cü bənddə **"çap olunma tarixindən"** sözləri **"həmin şəhadətnamə blanklarının Büroya daxil olduğu tarixdən"** sözləri ilə əvəz edilmişdir, **"avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə"** sözləri çıxarılmışdır.

⁵⁷ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1-ci bənddə **"avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə,"** **"(bundan sonra – "informasiya sistemi")"** sözləri çıxarılmışdır.

⁵⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.6.1-ci bənddə **"isə"** sözü çıxarılmışdır, mötərizədən sonra **", hərbiçilərə münasibətdə isə onların şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin seriya və nömrəsi"** sözləri əlavə edilmişdir.

⁵⁹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları'nın 3.8-ci bənddə **"avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə"** sözləri çıxarılmışdır.

⁶⁰ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, onun çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan Çıxarış hissəsində ikinci abzas yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~**Maddə 51.1.** Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığorta müqaviləsi yalnız müvafiq informasiya sistemi vasitəsilə bağlandığı və həmin sistemin informasiya ehtiyatında mövcud olduğu halda etibarlıdır.~~

⁶¹ [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə Qaydalara Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan çıxarış"dakı "Qeyd"in 2-ci hissəsində **"Bakı şəhəri, C. Məmmədquluzadə küçəsi-71"** sözləri **"AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁶² [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 1.3-cü bənddə **"9.5-ci"** sözü **"8.1-1-ci"**, **"36.1-ci"** sözü isə **"66-cı"** sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁶³ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.1-ci bəndə **"blanklarının əsl və surəti"** sözləri **"blankları"** sözü ilə əvəz edilmişdir.

[11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə Qaydaların 2.1-ci bəndindən **"iştirakçı sığortaçıların vəsaiti hesabına"** sözləri çıxarılmışdır.

⁶⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.2-ci bənddə **"Blankların əsl"** sözləri **"Blanklar"** sözü ilə əvəz edilmişdir, **"surəti isə adi A4 kağız formatında olan ağ vərəqdə, yalnız üz hissədən ibarət olmaqla"** sözləri çıxarılmışdır.

⁶⁵ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.3-cü bənddə **"əsl və surətinin"** sözləri çıxarılmışdır.

⁶⁶ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.4-cü bənddə **"əslinin"** sözü çıxarılmışdır.

⁶⁷ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.5-ci bənd ləğv edilmişdir.

⁶⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 2.7-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~2.7. Büro çap olunmuş şəhadətnamə blanklarının seriya və nömrələri barədə çap olunma tarixindən 3 iş günü müddətində Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinə məlumat verməlidir.~~

⁶⁹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~3.1. Şəhadətnamə forması aşağıdakı məlumatlar aidiyyəti bəndlərdə göstərilməklə texniki vasitədə çap olunmaqla və ya əl ilə doldurulur~~

⁷⁰ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1.2.1-ci bənddə "**nömrəsi**" sözündən sonra ", **2.4-cü bənddə VÖEN-i**" sözləri əlavə edilmişdir.

⁷¹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.1.2.2-ci bənddə "**nömrəsi**" sözündən sonra ", **2.4-cü bənddə VÖEN-i**" sözləri əlavə edilmişdir.

⁷² [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na yeni məzmununda 3.1–1 - 3.1–3-cü bəndlər əlavə edilmişdir.

⁷³ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.2-ci bənddə "**əsl**" sözü çıxarılmışdır.

⁷⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"nın 3.3-cü bənd ləğv edilmişdir.

⁷⁵ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası şəhadətnaməsi " hissəsində "**Sığortalının (hüquqi şəxs olduqda, səlahiyyətli nümayəndəsinin) imzası** _____" sözləri çıxarılmışdır.

⁷⁶ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan Çıxarış hissəsinin ikinci abzas yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~**Maddə 9.5.** Sığorta ödənişi verildikdə, ...bu şəhadətnamə sığortaçı tərəfindən geri alınır və sığortalının sığorta məbləğini qanunvericiliklə müəyyənləşdirilmiş miqdarda bərpa etmək üçün tələb olunan məbləğə mütənəsib olaraq əlavə sığorta haqqı ödəməsi şərti ilə ona bu şəhadətnamənin son qüvvədə olma tarixinədək müddətə qüvvədə olan şəhadətnaməyə əlavə verilir.~~

⁷⁷ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan Çıxarışın dördüncü abzasda "**qanunvericilikdə**" sözü "**qanunda**" sözü ilə əvəz edilmişdir.

⁷⁸ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan Çıxarışın beşinci abzasda "**36.1**" rəqəmləri "**66**" rəqəmləri ilə əvəz edilmişdir.

[8 iyun 2015-ci il tarixli Q-13 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan çıxarış" hissəsinin beşinci abzasında "**yüngül**" sözündən sonra "**, az ağır**" sözləri əlavə edilmişdir.

⁷⁹ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Sərnişinlərin icbari fərdi qəza sığortası üzrə sığorta şəhadətnaməsinin forması, çap olunması və doldurulması Qaydaları"na Əlavənin Qeyd hissəsinə yeni məzmununda birinci bənd əlavə edilmişdir və qeyd hissəsinin mətni ikinci bənd hesab edilmişdir.

⁸⁰ [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə Qaydalara Əlavənin "İcbari sığortalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan çıxarış"dakı "Qeyd"in 2-ci hissəsində "**Bakı şəhəri, C. Məmmədquluzadə küçəsi-71**" sözləri "**AZ1022, Bakı şəhəri, Səməd Vurğun küçəsi, 135**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁸¹ [11 avqust 2015-ci il tarixli Q-17 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta haqqı məbləğlərinin hesablanması Qaydası"nın 4.6.2.2.4-cü yarımbəndi üzrə cədvəl (Cədvəl 3) birinci sütununda "**4.6.1-ci maddəsinə**" sözləri "**4.6.1-ci yarımbəndinə**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁸² [8 iyun 2015-ci il tarixli Q-13 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə sığorta haqqı məbləğlərinin hesablanması Qaydası"nın 6-cı hissəsi yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~**6. Xarici ölkədə qeydiyyatda alınmış və Azərbaycan Respublikasına tranzit məqsədilə daxil olan avtonəqliyyat vasitələrinə görə sığorta haqqı**~~

~~Azərbaycan Respublikasının ərazisinə tranzit məqsədilə daxil olan xarici ölkədə qeydiyyatda alınmış avtonəqliyyat vasitələrinin sahibləri ilə bir ay müddətinə bağlanan icbari sığorta müqavilələri üzrə sığorta haqları müvafiq avtonəqliyyat vasitəsinə görə bu Qaydalar əsasında hesablanan bir illik sığorta haqqının 25 faizi həcmində müəyyən edilir.~~

⁸³ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsi iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilməsi" Qaydasının Əlavə 1-in "Qeyd" hissəsinin üçüncü abzası ləğv edilmişdir

⁸⁴ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsi iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilməsi" Qaydasının Əlavə 2-in I hissəsinin üçüncü abzası ləğv edilmişdir, yeddinci abzasında "**müvafiq**" sözü "**yol-nəqliyyat hadisəsi haqqında**" sözləri ilə əvəz edilmişdir.

⁸⁵ [24 yanvar 2014-cü il tarixli Q-02 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinin Qərarı ilə "Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki məsuliyyətinin icbari sığortası üzrə yol-nəqliyyat hadisəsi iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və tərtib edilməsi" Qaydasının Əlavə 3 yeni redaksiyada təsdiq edilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

*"Avtonəqliyyat vasitəsi sahiblərinin mülki
məsuliyyətinin
icbari sığortası üzrə Yol nəqliyyat hadisəsinin
iştirakçılarının tərtib etdiyi protokolun forması və
tərtib
edilmə Qaydası"na Əlavə 3*

Yol nəqliyyat hadisələrinin nümunəvi sxemləri

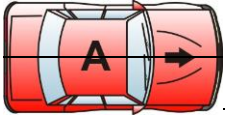
Sxemlərdə istifadə olunan şərti işarələr:

«A» və «V» — yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan avtonəqliyyat vasitələri;

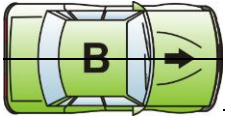
«0» — yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı hadisə nəticəsində dəyən zərərə görə məsuliyyət daşımır.

«1» — yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı hadisə nəticəsində dəyən zərərə səbəb olan, yol hərəkəti qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyət daşıyır.

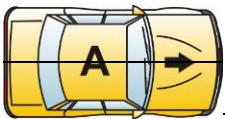
«1/2» — yol nəqliyyat hadisəsinin hər iki iştirakçısı yol hərəkəti qaydalarının müvafiq tələblərini pozmaqla hadisə nəticəsində dəymiş zərərə görə birgə məsuliyyət daşıyırlar.

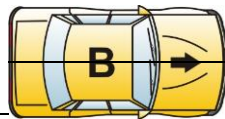
— yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və həmin hadisənin baş verməsinə görə yol hərəkəti qaydalarının müvafiq tələblərini pozmaqla məsuliyyət daşıyan avtonəqliyyat vasitəsi;

— yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan, lakin həmin hadisənin baş verməsinə görə məsuliyyət daşımayan avtonəqliyyat vasitəsi;

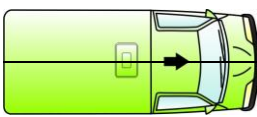
və

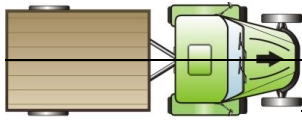
— yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və həmin hadisənin baş verməsinə görə yol hərəkəti qaydalarının müvafiq tələblərini pozmaqla birgə məsuliyyət daşıyan avtonəqliyyat vasitələri;

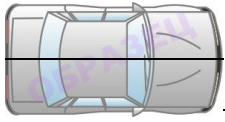
— yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və icazə verilmiş maksimum kütləsi 3,5 t-dan artıq olan yük avtomobili;

— yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və icazə verilmiş maksimum kütləsi 2,5 t-dan artıq olan yük avtomobili;

— yol nəqliyyat hadisəsinin iştirakçısı olan və sürəti 40 km/s-dan artıq olmayan avtonəqliyyat vasitəsi;

— yol nəqliyyat hadisəsində iştirak etməyən avtonəqliyyat vasitəsi;

— avtonəqliyyat vasitəsinin hərəkət istiqaməti;

— avtomobillərin toqquşması zamanı zərbə yeri;

— işıqfor (yanan işıq çarpaz xətlərlə və ya "ox" işarəsi ilə qeyd edilir)

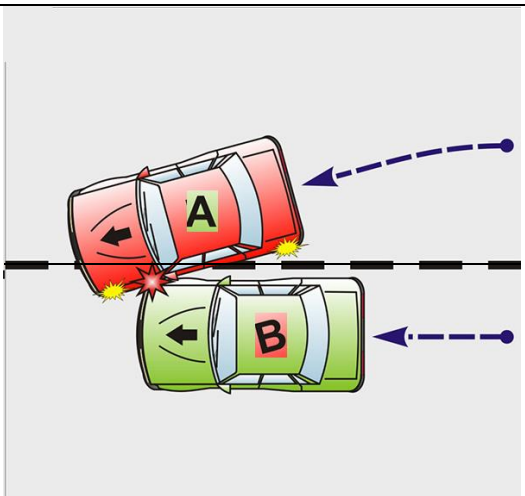
— yolun hərəkət hissəsindəki maneə

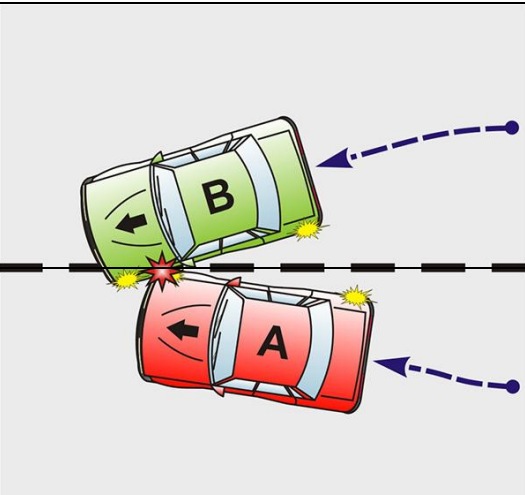
Sxemlərin izahında istifadə olunan akronimlər:

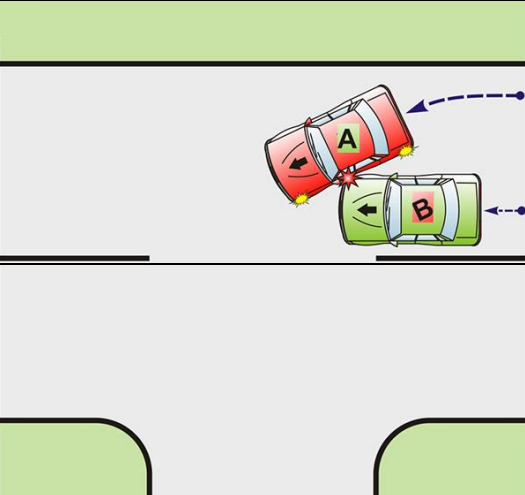
- **YHH Qanun** — "Yol hərəkəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu;
- **YNH** — yol nəqliyyat hadisəsi;

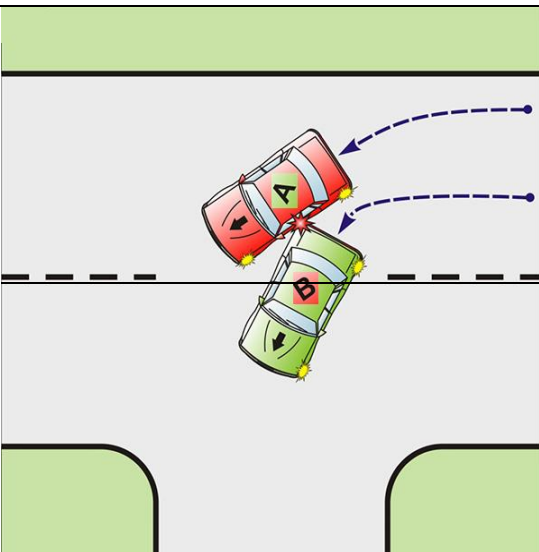
I. Eyni istiqamətdə hərəkət edən nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

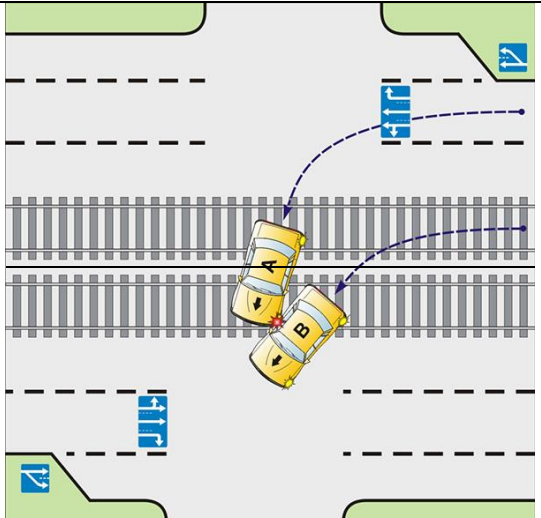
Sxem № 1.1	Şərh	A	V
	A yerdəyişmə zamanı özündən sağda hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi		
	A		
	B		
	9 10	17	

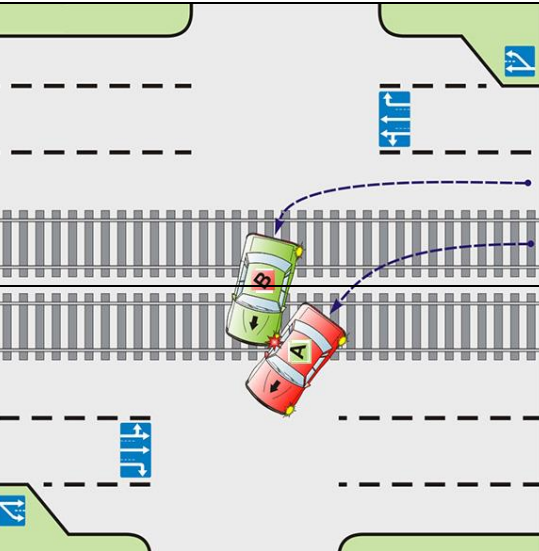
Sxem № 1.2	Şərh	A	V
	A yerdəyişmə zamanı özündən solda hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi		
	A		
	9 10 17		

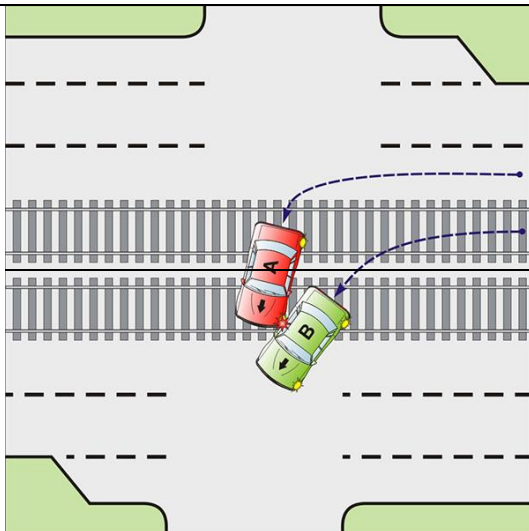
Sxem № 1.3	Şərh	A	V
	A və B eyni vaxtda yerdəyişmə edərkən A-B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi		
	A		
	9 10		9 10 17

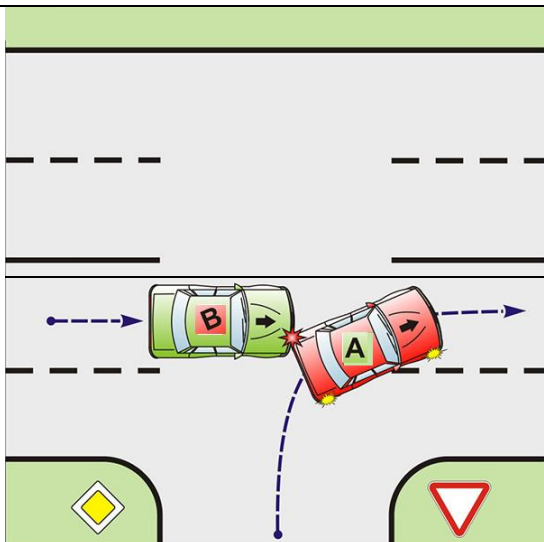
Sxem № 1.4	Şərh	A	V
	A sola dönərkən düzgün mövqe tutmur və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi		
	A		
	10 13 17		

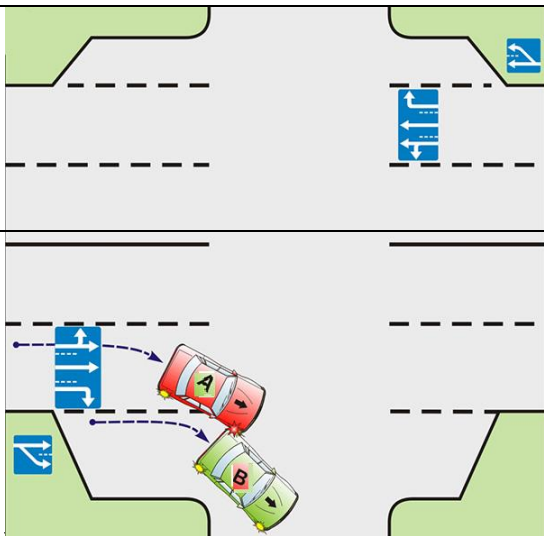
Sxem № 1.5	Şərh	A	V	
	A sola dönərkən sol kənar zolaqda mövqe tutmur və eyni zamanda sol kənar zolaqdan hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə sola dönən B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>13 17</td><td>13</td></tr></table>			A
A	V			
13 17	13			

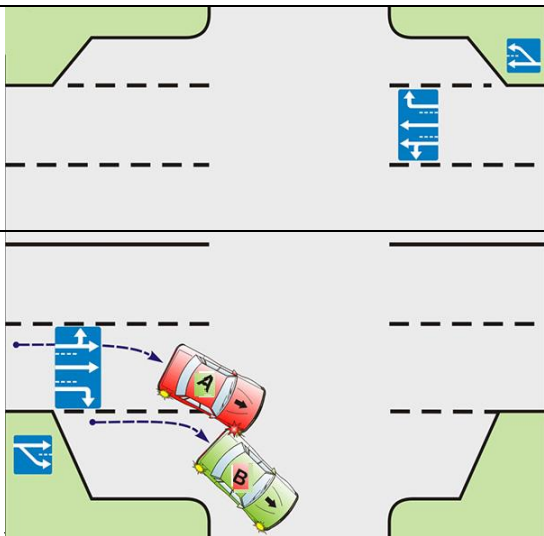
Sxem № 1.6	Şərh	A	V
	B sola dönməni 5.8.1 və ya 5.8.2 nişanlarının olduğu halda hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə yerinə yetirir. A sola dönərkən sol kənar vəziyyəti tutmur. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1/2	1/2

Sxem № 1.7	Şərh	A	V	
	B sola dönməni sol kənar zolaqdan yerinə yetirir. A sola dönməni 5.8.1 və ya 5.8.3 nişanlarının olduğu halda hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>13</td><td>13 17</td></tr></table>			A
A	V			
13	13 17			

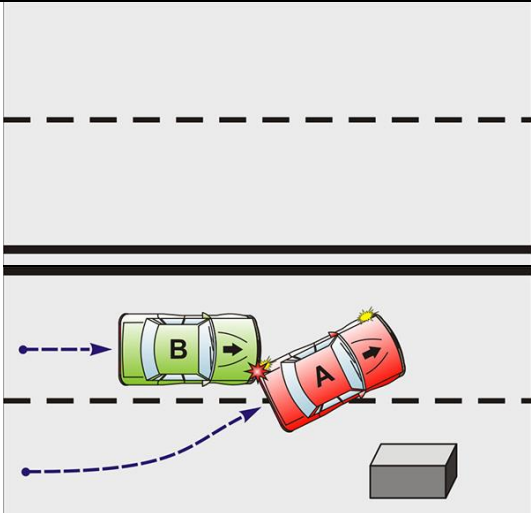
Sxem № 1.8	Şərh	A	V	
	A sola dönməni hərəkət hissəsinin sol kənar zolağı ilə yerinə yetirir. B sola dönməni hərəkət hissəsi ilə bir səviyyədə yerləşən eyni istiqamətli tramvay yolları ilə yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>13 17</td><td>13</td></tr></table>			A
A	V			
13 17	13			

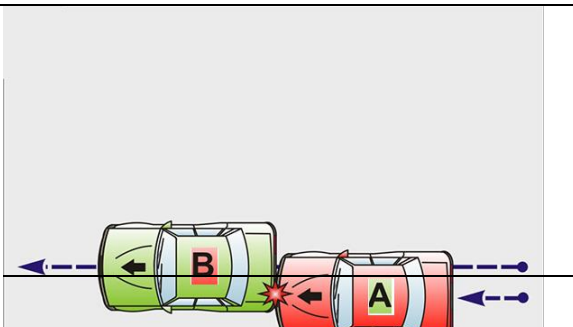
Sxem № 1.9	Şərh	A	V	
	A sağa dönməni hərəkət hissəsinin sağ kənar zolağı ilə hərəkət etmək imkanı olduğu halda, sağ kənar zolaqla yerinə yetirmir. B YHH Qanunun tələblərinə riayət edərək sol kənar zolaqla yüksək sürətlə hərəkət edir. Beləliklə, B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YHH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
12				

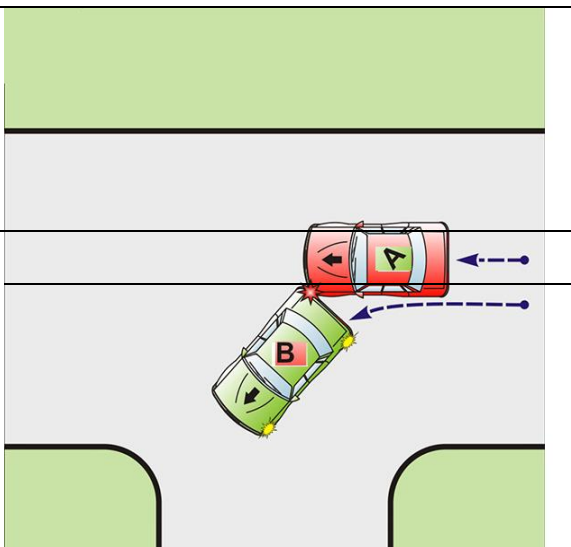
Sxem № 1.10	Şərh	A	V	
	B sağa dönməni tormozlama zolağından, A isə sol kənar zolaqdan yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YHH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

	9 12	12 17		
--	---------	----------	--	--

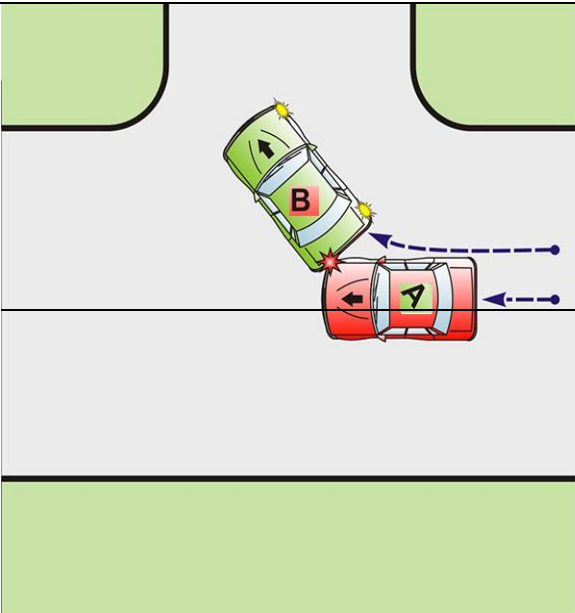
Sxem № 1.11	Şərh	A	V	
	A hərəkət hissəsində olan maneənin sol tərəfindən ötür keçir. B sol hərəkət zolağı ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
	10			

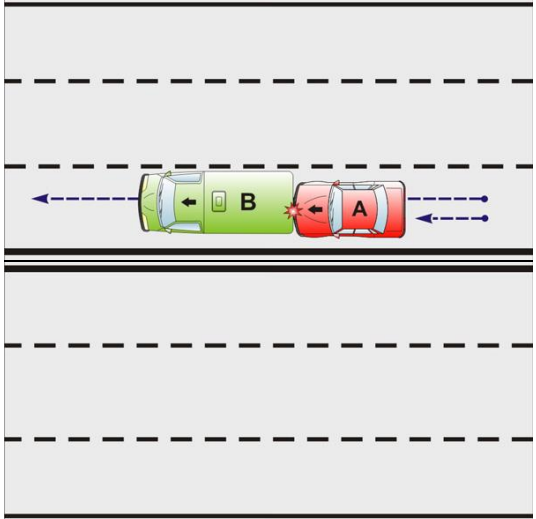
Sxem № 1.12	Şərh		A	V
	A və V eyni istiqamətdə eyni zolaqda hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	8	8		

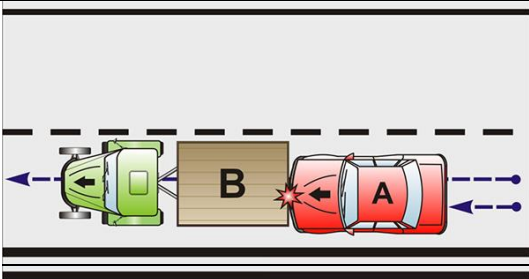
Sxem № 1.13	Şərh		A	V
	A və V eyni istiqamətdə eyni zolaqda hərəkət edir. B döngədə sola dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

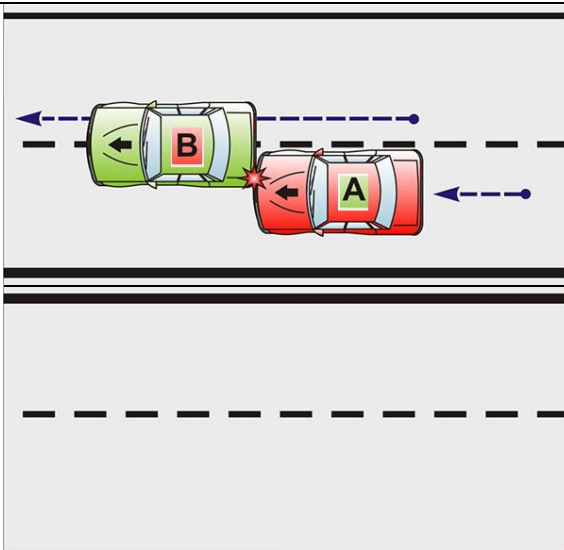
	8	13		
--	---	----	--	--

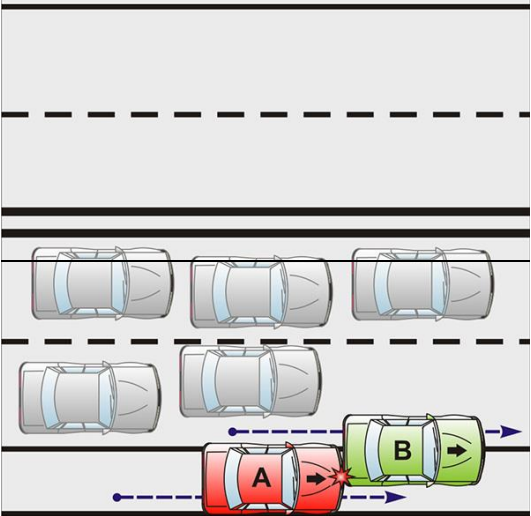
Sxem № 1.14	Şərh	A	V	
	A və V eyni istiqamətdə eyni zolaqda hərəkət edir. B döngədə sağa dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YHH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>8</td><td>12</td></tr></table>			A
A	V			
8	12			

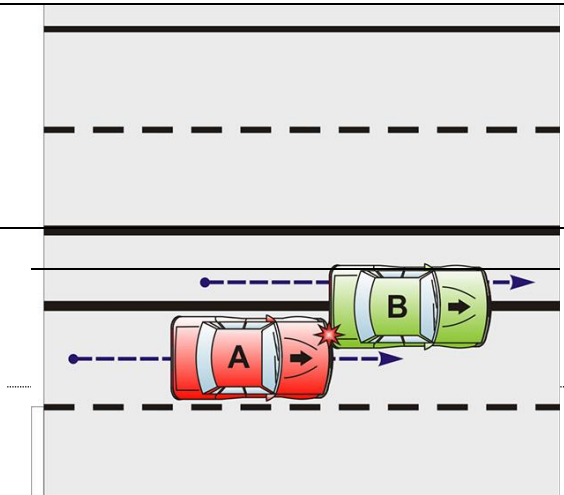
Sxem № 1.15	Şərh	A	V	
	A bir istiqamətdə 2-dən çox hərəkət zolağı olan hərəkət hissəsinin sol kənar zolağı ilə hərəkət edərək qarşısında hərəkət edən yük avtomobili (icazə verilən maksimum kütləsi 3.5 tondan çox olan) toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
	8			8

Sxem № 1.16	Şərh	A	V	
	A bir istiqamətdə 2 hərəkət zolağı olan hərəkət hissəsinin sol kənar zolağı ilə hərəkət edərək qarşısında hərəkət edən nəqliyyat vasitəsi ilə (surəti 40 km/saatdan çox olmayan) toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YHH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

	8	8		
--	---	---	--	--

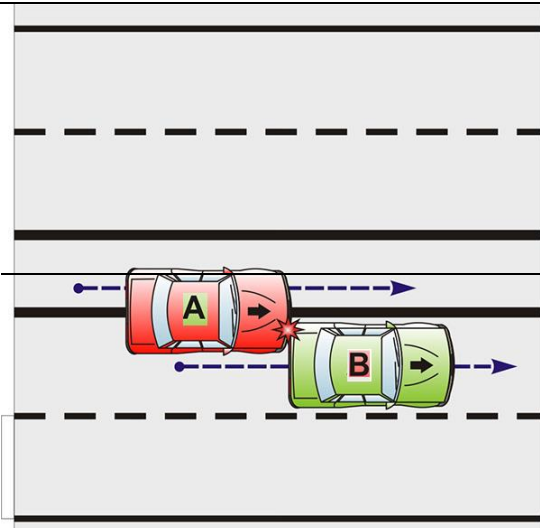
Sxem № 1.17	Şərh		A	V
	B hərəkət zolaqlarının sərhədlərini göstərən nişanlanma xəttinin üstündən keçərək hərəkət edir. A B-dən arxada hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)		

Sxem № 1.18	Şərh		A	V
	A və V yol kənarı ilə hərəkət edir və ya orta ilə hərəkət etmək üçün yerdəyişmə edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)		

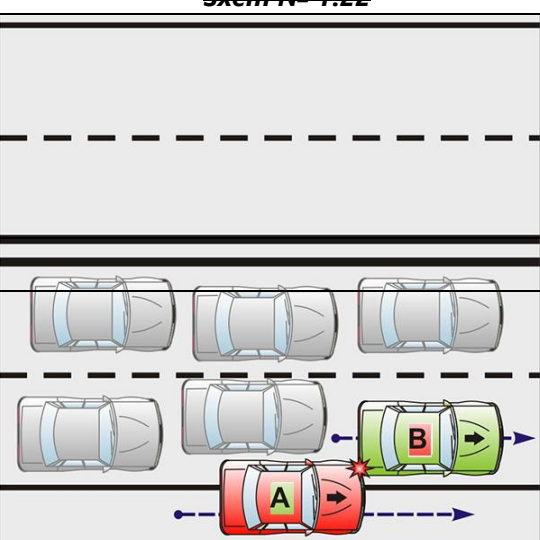
Sxem № 1.19		Şərh		A	V
	V ayrımcı zolaqla hərəkət edir. A sol kənar zolaqda B-nin arxası ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi				
	A	V			

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)		
--	-------------	-------------	--	--

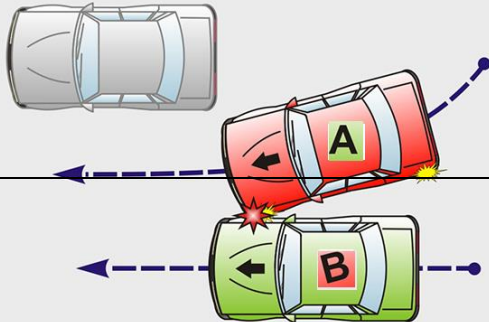
Sxem № 1.20	Şərh		A	V
	A ayırıcı zolaqla hərəkət edir. B sol kənar zolaqda A-nın qarşısında hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 1-ci maddəsinin 14-cü bəndinin və 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)		

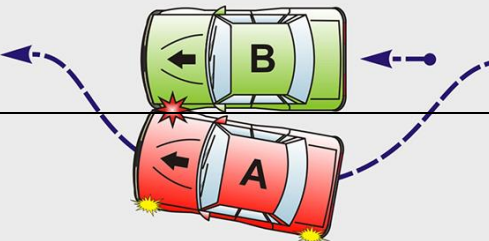
Sxem № 1.21	Şərh		A	V
	V yol çiyini ilə hərəkət edir. A sağ kənar zolaqda B-nin arxası ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)		

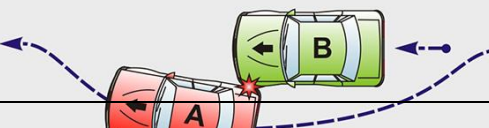
Sxem № 1.22	Şərh		A	V
	A yol çiyini ilə hərəkət edir. B sağ kənar zolaqda A-nın qarşısında hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 1-ci maddəsinin 8-ci bəndinin və 50-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

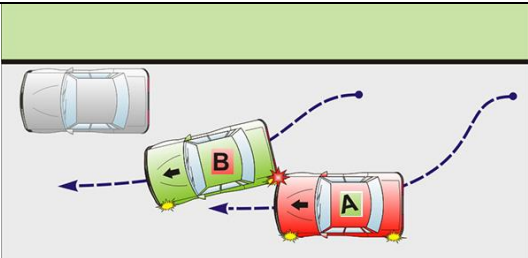
	8 (və ya 9)	8 (və ya 9)		
--	-------------	-------------	--	--

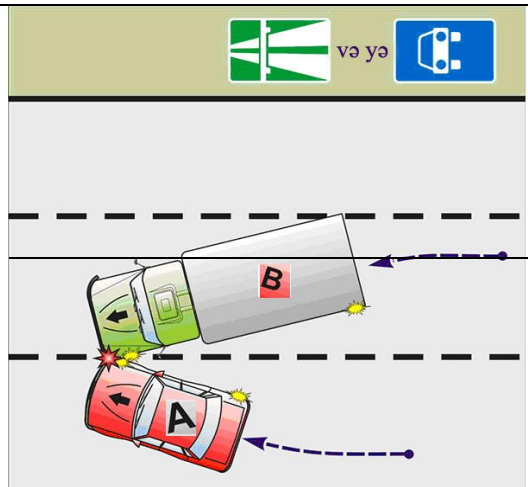
Sxem № 1.23	Şərh	A	V	
	A-B-nin onu ötməyə başlamasına əmin olmadan eyni istiqamətli yolda növbəti nəqliyyat vasitəsini ötməyə başlayır. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin ikinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
	9 10 11 17			11

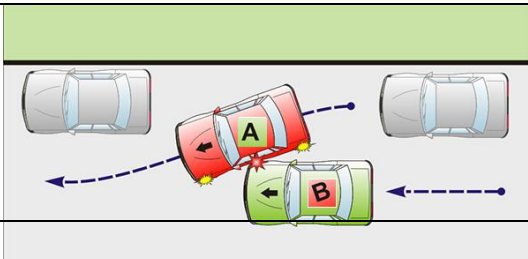
Sxem № 1.24	Şərh	A	V	
	A ötməni yerinə yetirərkən sürətini dəyişmədən hərəkət edən B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin üçüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>9 11</td><td>9 17</td></tr></table>			A
A	V			
9 11	9 17			

Sxem № 1.25	Şərh	A	V	
	B onu ötən A-nı qarşıya buraxmadan hərəkət sürətini artırır və ya yandan olan ara məsafəni kiçildir və bunun nəticəsində nəqliyyat vasitələrinin toqquşması baş verir. Beləliklə, B YHH Qanunun 51-ci maddəsinin dördüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

	9 11	9 17		
--	---------	---------	--	--

Sxem № 1.26	Şərh	A	V	
	A ötmə, yandan keçmə və ya yerdəyişmə prosesində olan B-ni ötməyə başlayır. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin ikinci bəndinin və 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>11</td><td>9 17</td></tr></table>			A
A	V			
11	9 17			

Sxem № 1.27	Şərh	A	V	
	5.1 və 5.3 nişanları ilə işarələnmiş avtomagistralda və ya avtomobillər üçün yolda eyni istiqamətdə hərəkət edən B (icazə verilən maksimum kütləsi 3.5 tondan çox olan yük avtomobili) və A eyni zamanda yerdəyişmə edir. A sağ zolağa, B isə üçüncü və ya sonrakı zolağa. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
	9 10			9 10 17

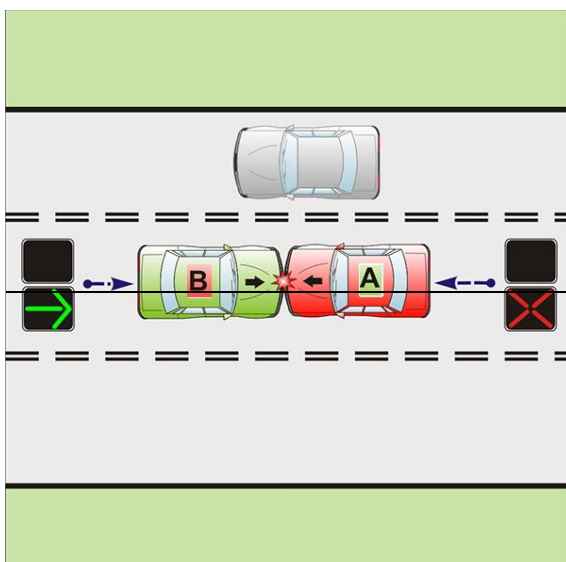
Sxem № 1.28	Şərh	A	V	
	A dayanacaqdan (duracaqda) yola çıxır və öz zolağı ilə hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin dördüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

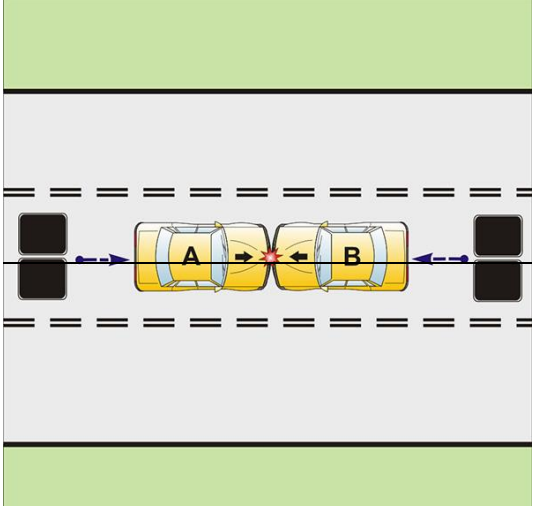
.....

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

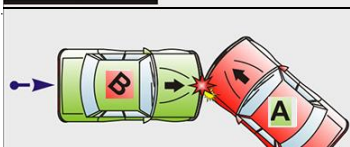
	2 (və ya 4)			
--	-------------	--	--	--

II. Əks istiqamətlərdə hərəkət edən nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

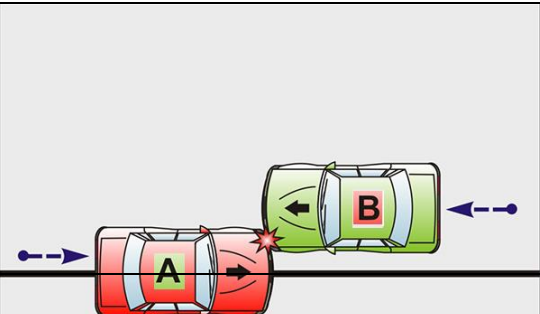
Sxem № 2.1	Şərh	A	V	
	A hərəkət hissəsinin hərəkət istiqaməti dəyişə bilən zolağına çıxır. B həmin zolaqda qarşılıqlı svetoforun icazə signalında hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 59-cu maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

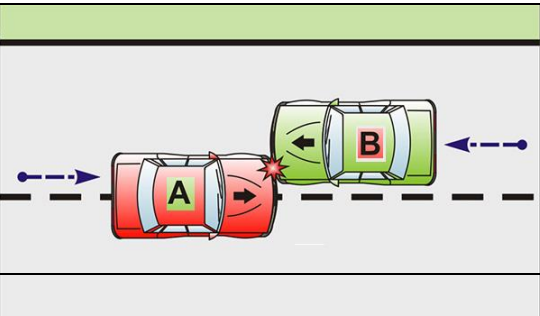
Sxem № 2.2	Şərh	A	V	
	A və B hərəkət hissəsinin 1.9 nişanlama xətti ilə işarələnmiş, qarşılıqlı svetoforun signallarının sönməsi ilə hərəkət istiqaməti dəyişə bilən zolaqda hərəkət edirlər. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 59-cu maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

Sxem № 2.3		Şərh	A	V	
		A hərəkət hissəsinin kəsişməsindən çıxarkən əks istiqamətli hərəkət zolağına çıxır və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin və 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
		YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
		<table><tr><td>A</td><td>V</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V				

	13 16			
--	----------	--	--	--

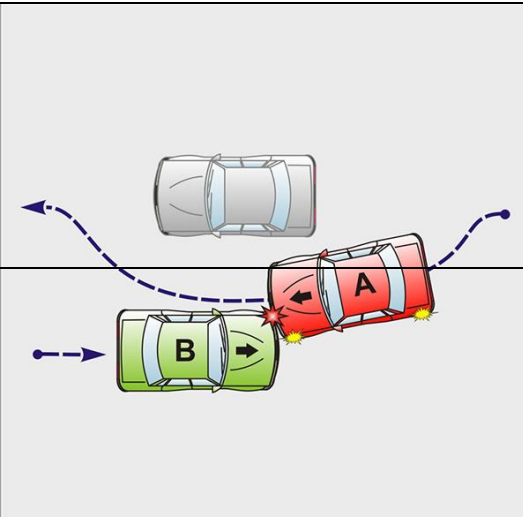
Sxem № 2.4	Şərh	A	V	
	B öz zolağı ilə düzünə hərəkət edir. A əks istiqamətli hərəkət üçün nəzərdə tutulmuş yolla onun qarşısına çıxır. Beləliklə, A YHH Qanunun 49-cu maddəsinin ikinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>16</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
16				

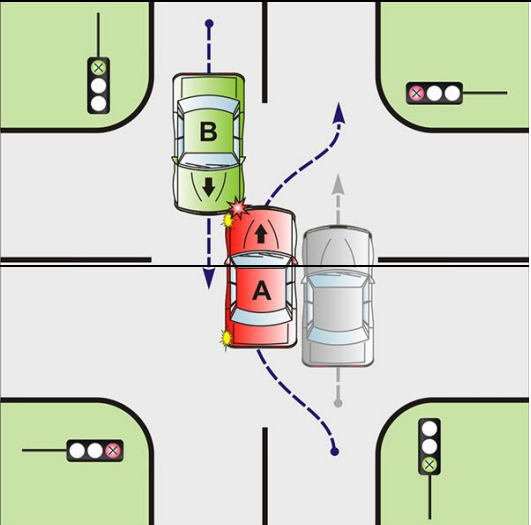
Sxem № 2.5	Şərh	A	V	
	B üç hərəkət zolağı olan yolun sağ kənar zolağı ilə hərəkət edir. A bu zolağa çıxır. Beləliklə, A YHH Qanunun 49-cu maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table> <tr> <th>A</th> <th>V</th> </tr> <tr> <td>16</td> <td></td> </tr> </table>			A
A	V			
16				

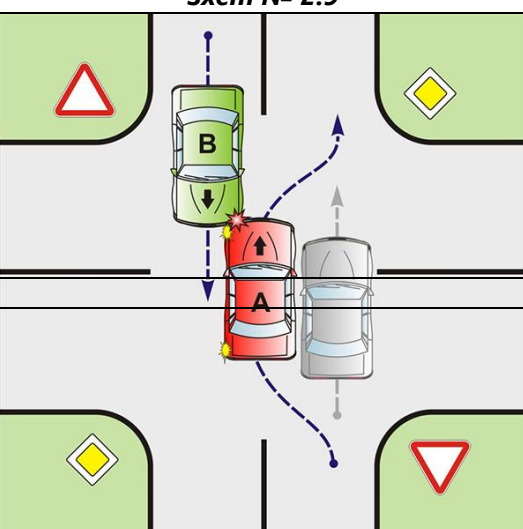
Sxem № 2.6	Şərh	A	V	
	A və B ayrıncı zolaqla hərəkət edirlər. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 1-ci maddəsinin 14-cü bəndinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

--	--	--	--	--

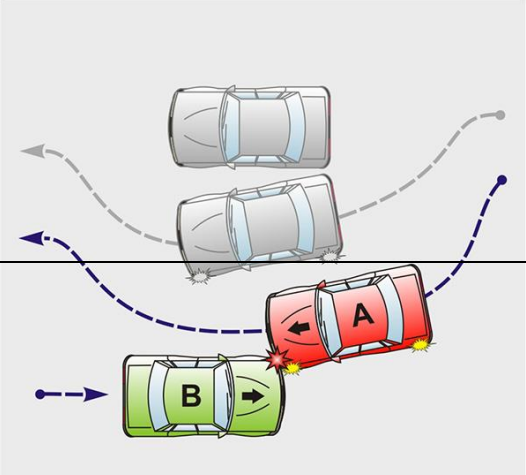
Sxem № 2.7		Şərh	A	V		
		A ötmə zamanı qarşıdan gələn nəqliyyat vasitələri üçün təhlükənin olub-olmamasına əmin olmur və bu da B ilə toqquşmaya gətirib çıxarır. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin birinci hissəsinin üçüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0		
		YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi				
		<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>11</td><td></td></tr><tr><td>16</td><td></td></tr></table>			A	V
A	V					
11						
16						

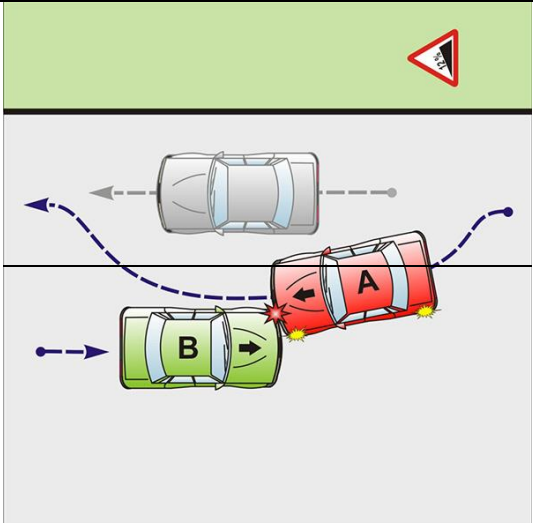
Sxem № 2.8	Şərh	A	V	
	A nizamlanan yolayrıcında ötmə zamanı əks istiqamətli hərəkət zolağına keçir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin birinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>11 16</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
11 16				

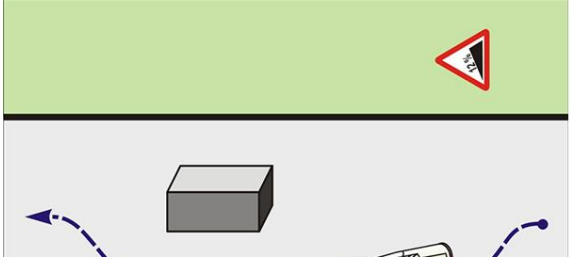
Sxem № 2.9	Şərh	A	V	
	A nizamlanmayan yolayrıcında baş yol olmayan yolla hərəkət edərkən ötmə zamanı əks istiqamətli hərəkət zolağına keçir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin birinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table> <tr> <th>A</th> <th>V</th> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </table>			A
A	V			

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

	11 16			
--	----------	--	--	--

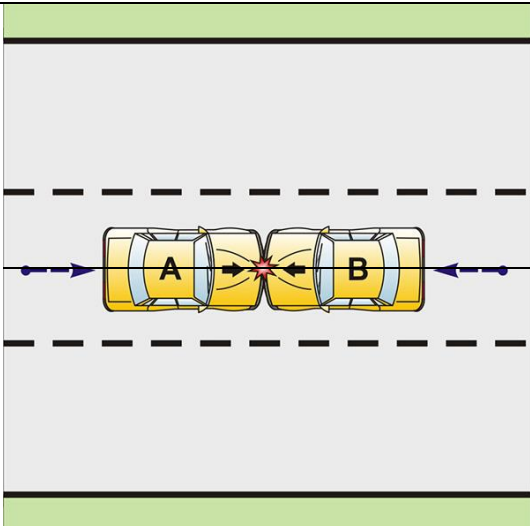
Sxem № 2.10	Şərh	A	V	
	A ötən və ya maneənin yanından keçən nəqliyyat vasitəsini ötür və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin dördüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>11 16</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
11 16				

Sxem № 2.11	Şərh	A	V	
	A yoxuşun axırında və ya yolun məhdudiyyətli görünüşlü digər sahəsində əks istiqamətli hərəkət zolağına çıxmaqla ötməni yerinə yetirir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin beşinci hissəsinin beşinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>11 16</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
11 16				

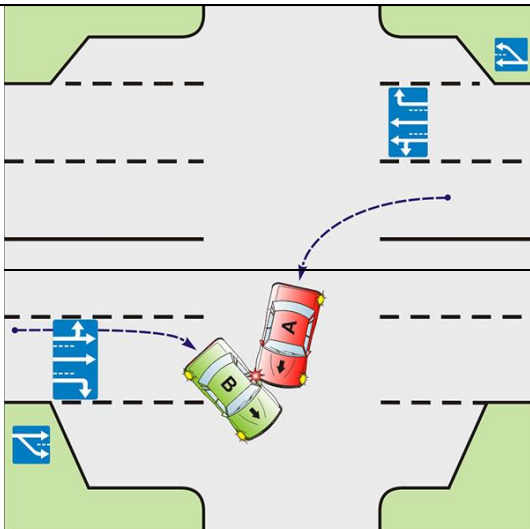
Sxem № 2.12	Şərh	A	V	
	A enişlə aşağı hərəkət edir və maneə olan yolda yoxuşla yuxarı gedən nəqliyyat vasitəsinə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 51-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

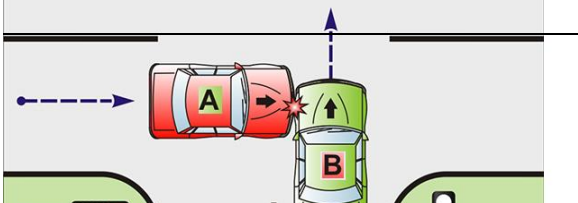
Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

		10 16		
--	--	----------	--	--

Sxem № 2.13	Şərh	A	V	
	A üç hərəkət zolağı olan yolda orta zolaqla hərəkət edir. B də həmin zolaqda hərəkət edir. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 49-cu maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V

III. Nəqliyyat vasitələrinin bir birinə doğru bucaq altında hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

Sxem № 3.1	Şərh	A	V	
	A sola dönməni yerinə yetirir, B isə sağ kənar zolaqdan (tормozlama zolağının olduğu halda) sağa dönməni yerinə yetirir. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin dördüncü bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>13</td><td>12</td></tr></table>			A
A	V			
13	12			

Sxem № 3.2	Şərh	A	V	
	B svetoforun və ya nizamlayıcının icazə verən signalında, A isə qadağa signalında keçir. Beləliklə, A YHH Qanunun 60-cı maddəsinin ikinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

--	--	--	--	--

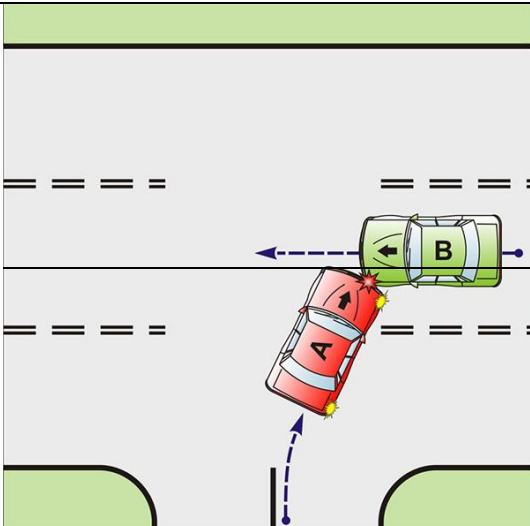
Sxem № 3.3	Şərh	A	V	
	A sürətləndirmə zolağından istifadə etmədən baş yola çıxır. B baş yolla düzünə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin yeddinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>12</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
12				

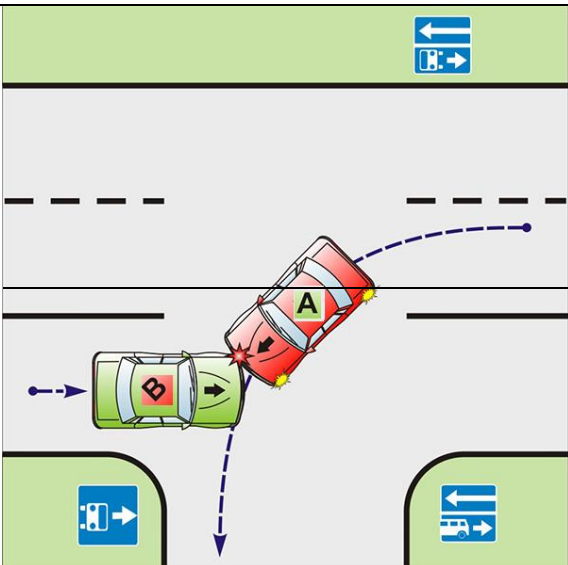
Sxem № 3.4	Şərh	A	V	
	A B-dən solda olduğu halda sağa dönür, B isə sola dönür. Beləliklə, A və B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin altıncı hissəsinin birinci bəndinin tələblərini pozurlar.	1/2	1/2	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>12</td><td>13 17</td></tr></table>			A
A	V			
12	13 17			

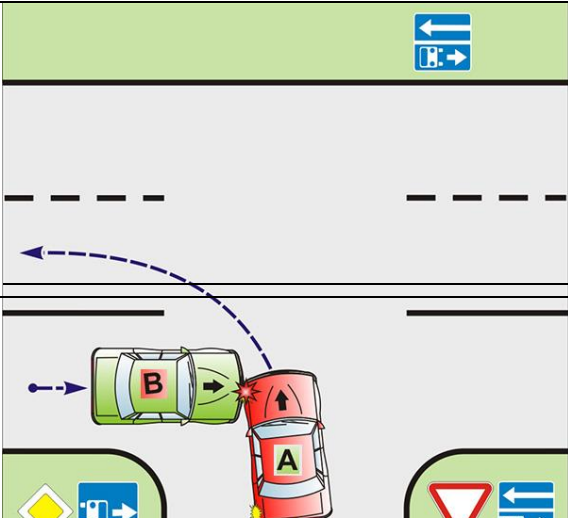
Sxem № 3.5		Şərh	A	V
	B əks istiqamətli hərəkət zolağı ilə hərəkət edir və sola dönən A ilə toqquşur. Beləliklə, B YHH Qanunun 49-cu maddəsinin ikinci hissəsinin, A isə 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozurlar.		1/2	1/2
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

	13	11 16		
--	----	----------	--	--

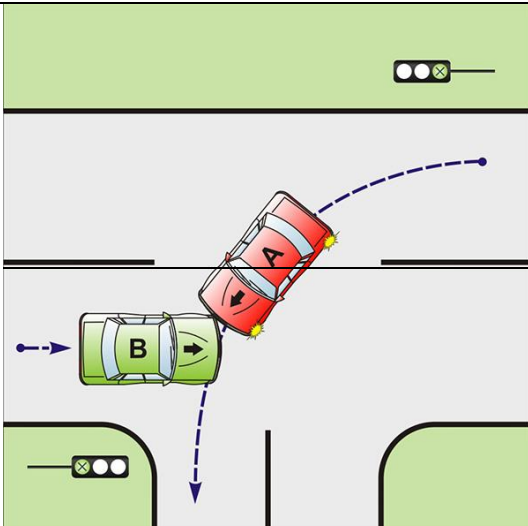
Sxem № 3.6	Şərh	A	V	
	B hərəkət hissəsinin 1.9 üfüqi nişanlanma xətti (reversiv hərəkətlə nizamlanma) ilə nişanlanmış orta zolağı ilə hərəkət edir. A kəsişən yoldan sağa dönərək bu zolağa daxil olur. Bu halda A YHH Qanunun 69-cu maddəsinin yeddinci hissəsinin dördüncü bəndinin tələblərini pozur.	4	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
	12			

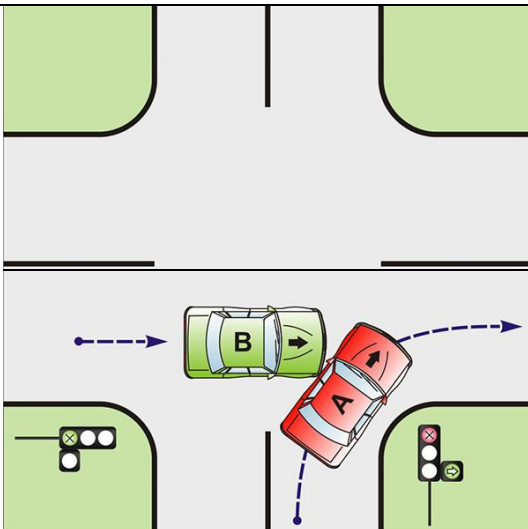
Sxem № 3.7	Şərh	A	V	
	B 5.9, 5.10.1, 5.10.3 nişanları ilə işarələnmiş marşrut nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulmuş zolaqla hərəkət edir. A sola dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin 4-cü hissəsinin tələblərini pozur.	4	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>13</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
13				

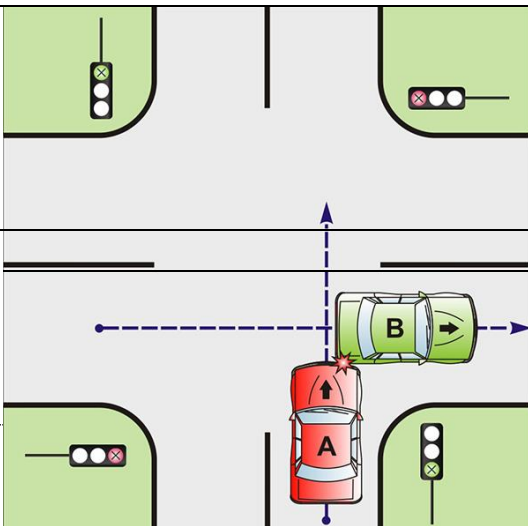
Sxem № 3.8	Şərh	A	V	
	B 5.9, 5.10.1, 5.10.3 nişanları ilə işarələnmiş marşrut nəqliyyat vasitələri üçün nəzərdə tutulmuş zolaqla hərəkət edir. A baş yola çıxarkən sola dönür. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	4	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

	13			
	17			
	18			

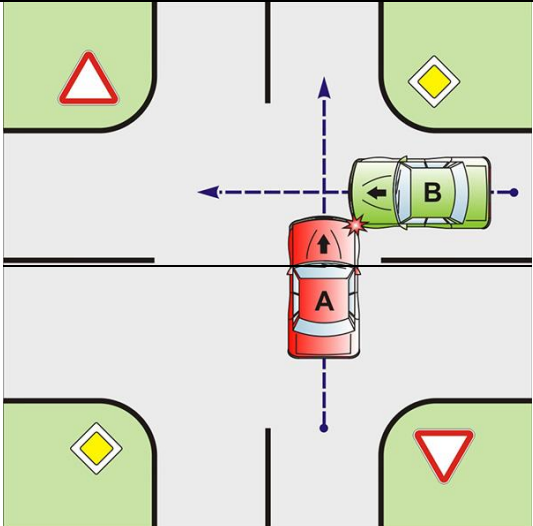
Sxem № 3.9	Şərh	A	V	
	A svetoforun yaşıl işığında sola və ya geriye dönərkən qarşıdan düzünə hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 76-cı maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>13 (və ya 14)</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
13 (və ya 14)				

Sxem № 3.10	Şərh	A	V	
	A svetoforun qırmızı signalı ilə eyni vaxtda əlavə bölməsində yandırılmış ox işarəsi istiqamətində sağa dönür və svetoforun yaşıl signalında hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 76-cı maddəsinin ikinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>12 17</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
12 17				

Sxem № 3.11		Şərh	A	V
	A svetoforun icazə signalında hərəkət edir və yol ayrıcında hərəkəti başa çatdırmaqda olan B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 76-cı maddəsinin beşinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

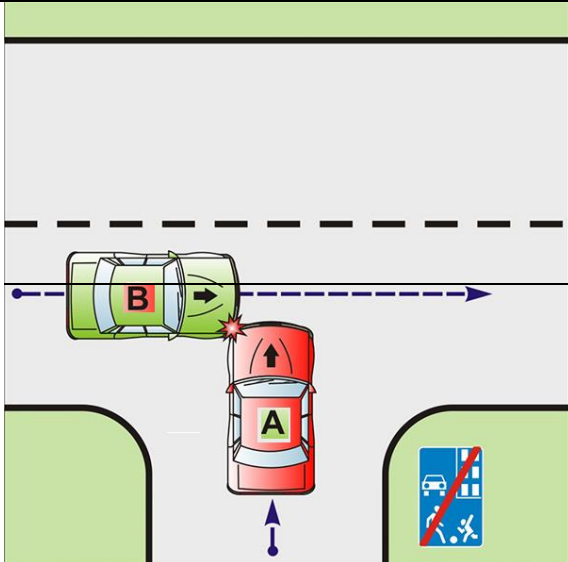
--	--	--	--	--

Sxem № 3.12	Şərh	A	V	
	Eyni əhəmiyyətli olmayan yolların kəsişdiyi yolayrıcında A baş yolla hərəkət edən B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>18</td><td>17</td></tr></table>			A
A	V			
18	17			

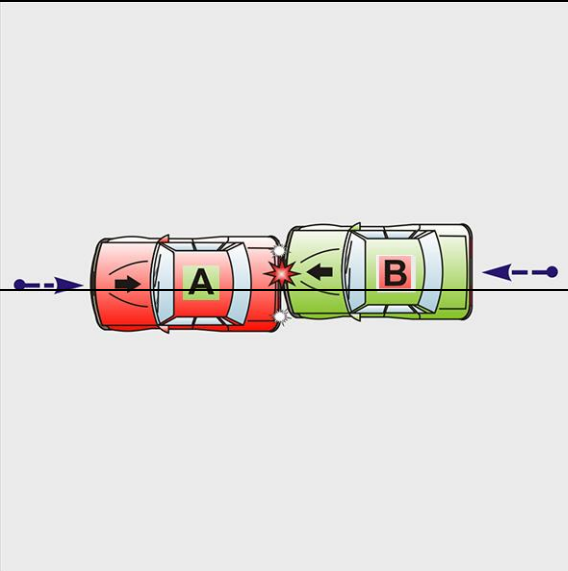
Sxem № 3.13	Şərh	A	V	
	Eyni əhəmiyyətli yolların kəsişdiyi yolayrıcında A sağdan yaxınlaşan B-yə yol vermir. Beləliklə, A YHH Qanunun 77-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A			V
				17

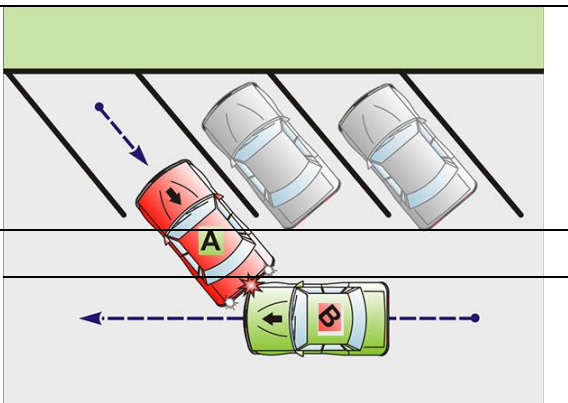
Sxem № 3.14	Şərh	A	V	
	B yanib-sönən sarı signal olan baş yolla hərəkət edir. A yanib-sönən sarı signal olan ikinci dərəcəli yolla hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 75-ci maddəsinin dördüncü hissəsinin və 77-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

	18			
--	----	--	--	--

Sxem № 3.15	Şərh	A	V	
	B yaşayış zonasına bitişik yolla hərəkət edir. A yaşayış zonasından bu yola çıxır. Beləliklə, A YHH Qanunun 45-ci maddəsinin üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>4</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
4				

IV. Nəqliyyat vasitələrinin geriye hərəkəti zamanı baş verən yol nəqliyyat hadisələri

Sxem № 4.1		Şərh	A	V
	A geriye hərəkət edir. B ya dayanıb, ya da hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
15				

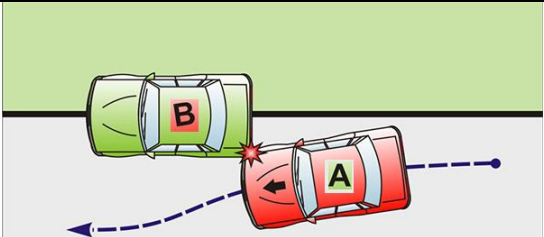
Sxem № 4.2	Şərh		A	V
	A səkinin کنارındaki dayanacaqdan geriye hərəkət edərək çıxır. B yolla hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		

Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestri

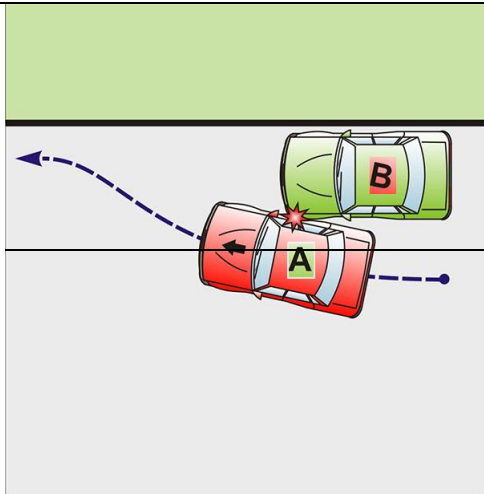
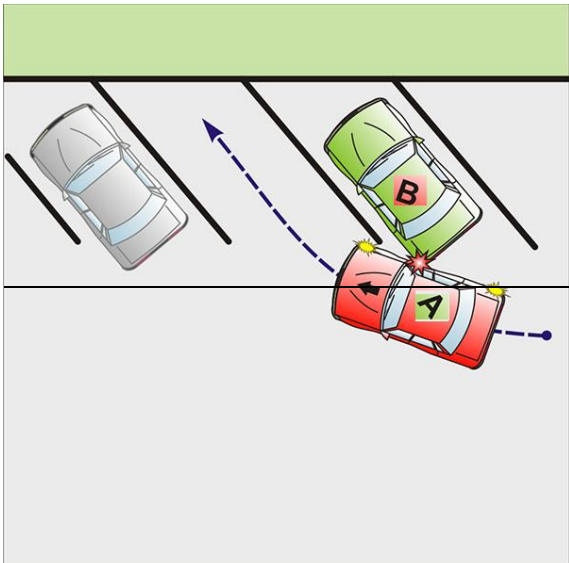
	2 (və ya 4) 15			
--	-------------------	--	--	--

Sxem № 4.3	Şərh	A	V	
	B sakinin کنارındaki dayanacaqdan geriye hərəkət edərək çıxır. Bu zaman A yolla geriye hərəkət edir. Beləliklə, B YHH Qanunun 42-ci maddəsinin on üçüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1/2	1/2	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>15</td><td>2 (və ya 4) 15</td></tr></table>			A
A	V			
15	2 (və ya 4) 15			
Sxem № 4.4	Şərh	A	V	
	A avtomagistralda və ya 5.3 nişanı ilə işarələnmiş yolda geriye hərəkət edir. B isə öz zolağı ilə hərəkət edir. Beləliklə, A YHH Qanunun 43-cü maddəsinin ikinci hissəsinin beşinci bəndinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>15</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
15				

**V. Dayanan nəqliyyat vasitəsi ilə qarşılaşan zamanı baş verən
yol nəqliyyat hadisələri**

Sxem № 5.1	Şərh	A	V	
	B YHH Qanunun tələblərinə uyğun şəkildə parklama edib. A-nın sürücüsü dayanacaqdan çıxarkən B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

	2 (və ya 4) 19	1		
--	-------------------	---	--	--

Sxem № 5.2	Şərh	A	V	
	A dayanmaq (durmaq) üçün manevr edərkən YHH Qanunun tələblərinə uyğun şəkildə parklama etmiş B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YHH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>3 (və ya 5) 19</td><td>1</td></tr></table>			A
A	V			
3 (və ya 5) 19	1			
				

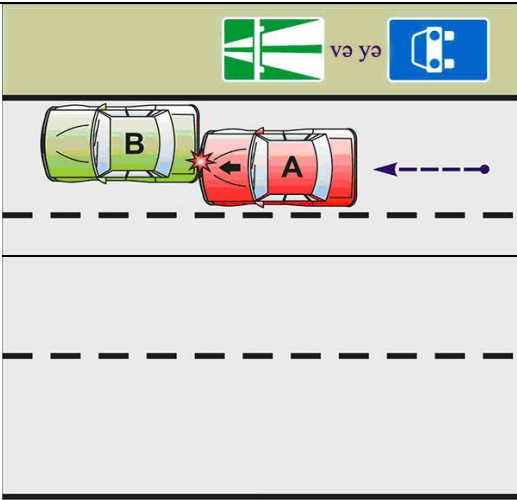
Sxem № 5.3	Şərh	A	V	
	A dayanmaq (durmaq) üçün manevr edərkən YHH Qanunun tələblərinə uyğun olmayan şəkildə parklama etmiş B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 42-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td></td><td></td></tr></table>			A
A	V			

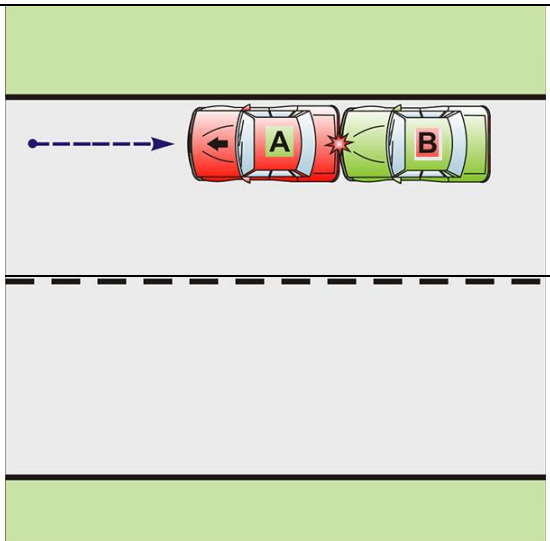
	3 (və ya 5) 19	7		

Sxem № 5.4	Şərh	A	V	
	B – yol kənarının mövcudluğu şəraitində yolun kifayət qədər görünən sahəsində hərəkət hissəsində dayanıb. A hərəkət təhlükəsizliyini təmin etməyərək B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.	1	0	
	YHH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>19</td><td></td></tr></table>			A
A	V			
19				

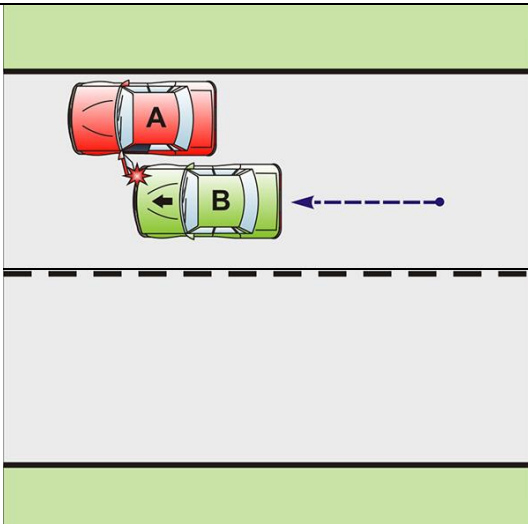
Sxem № 5.5	Şərh	A	V
------------	------	---	---

	B — ikinci cərgədə dayanıb. A — hərəkətin təhlükəsizliyini təmin edə bilmir və B ilə toqquşur. Beləliklə, A YHH Qanunun 50-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	19			

Sxem № 5.6		Şərh		A	V
		B 5.1 və 5.3-lə işarələnmiş avtomagistralda və ya avtomobillər üçün yolda dayanmaq üçün xüsusi nəzərdə tutulmuş meydançadan kənarda dayanıb. A öz hərəkət zolağı ilə hərəkət edir. Beləliklə, B YHH Qanunun 50-ci maddəsinin birinci hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
		YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
		A	V		
		19	1		

Sxem № 5.7		Şərh	A	V
		A nəqliyyat vasitəsinin öz-özünə hərəkəti də daxil olmaqla digər zəruri tədbirlər görməyib və bu da onun B ilə toqquşmasına səbəb olub. Beləliklə, A YHH Qanunun 52-ci maddəsinin dördüncü hissəsinin tələblərini pozur.	1	0
		YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi		
		<table><tr><th>A</th><th>V</th></tr><tr><td>1 19</td><td>1 8 20</td></tr></table>		
A	V			
1 19	1 8 20			

Sxem № 5.8	Şərh	A	V
-------------------	-------------	----------	----------

	A hərəkətin təhlükəsizliyini təmin etmədən dayanaraq qapını açıb. Nəticədə B A ilə toqquşur. Beləliklə, B YHH Qanunun 52-ci maddəsinin səkkizinci hissəsinin tələblərini pozur.		1	0
	YNH barədə bildirişin 14-cü bəndi			
	A	V		
	1 17			